

RAPPORT

DSBs årsrapport 2023

Februar 2024

1	Leders beretning	5
2	Introduksjon til virksomheten og hovedtall	8
	2.1 DSBs samfunnsoppdrag	9
	2.2 Organisasjon og ledelse	11
	2.3 Hovedtall og økonomiske nøkkeltall	14
3	Årets aktiviteter og resultater	17
	3.1 Trygghet i samfunnet	18
	3.1.1 Særlige forhold som har hatt betydning for samfunnsoppdraget 2023	18
	3.2 Virksomhetsmål 1: Samfunnets beredskap og krisehåndteringsevne er ivaretatt	19
	3.2.1 Styrking av totalforsvaret – sivil side	19
	3.2.2 Samordningsrollen og erfaringer fra krisehåndtering i 2023	20
	3.2.3 Sivilforsvarets operative evne	21
	3.2.4 Sivile beskyttelsestiltak	23
	3.2.5 Nød- og beredskapskommunikasjon	23
	3.2.6 Brann- og redning	25
	3.3 Virksomhetsmål 2: Samfunnets evne til forebygging er styrket	29
	3.3.1 Samfunnssikkerhetsarbeid på lokalt og regionalt nivå	29
	3.3.2 Klimarisiko og naturfare	30
	3.3.3 Befolkningens bevissthet om egenberedskap	31
	3.3.4 Kjemikalie, produkt- og elsikkerhet	32
	3.3.5 Standardiseringsarbeid nasjonalt og internasjonalt	36
	3.4 Virksomhetsmål 3: Samfunnssikkerhetsarbeidet er samordnet	37
	3.4.1 Utviklingen av nasjonale planleggingsgrunnlag på samfunnssikkerhetsområdet	37
	3.4.2 Kontaktpunktfunksjonen – Koordinering av Norges bistand til Ukraina	38
	3.4.3 Tverrsektorielle øvelser	39
	3.4.4 Styring av Statsforvalteren	39
	3.4.5 Samordningsarenaer	40
	3.4.6 Tverrsektorielt beredskapssamarbeid innen CE området	41
	3.4.7 Lærings- og samvirkearena gjennom DSB Kurscenteret	41
	3.4.8 Internasjonalt samarbeid og forvaltningsansvar	41
	3.5 Fellesføringer og øvrige krav fra regjeringen	44
	3.5.1 Antall lærlinger skal stå i forhold til størrelsen på virksomheten	44
	3.5.2 Redusere konsulentbruken	44
	3.5.3 Vurdering av muligheten for desentralisert arbeid	45
	3.6 Ressursbruk og effektiviseringstiltak	45
	3.6.1 Ressursbruk	45
	3.6.2 Effektiviseringstiltak og arbeid med gevinstrealisering	48
4	Styring og kontroll i DSB	49
	4.1 DSBs overordnede vurdering av styring og kontroll	50
	4.1.1 Økonomistyring	50
	4.1.2 Budsjett 2023	50
	4.1.3 Risikostyring og internkontroll	51

4.1.4	Sikkerhetsstyring	51
4.1.5	Internrevisjon.....	51
4.1.6	Behandling av personopplysninger	51
4.1.7	Særskilte vurderinger i forbindelse med anskaffelser	52
4.1.8	Oppfølging av tillitsreformen.....	52
4.2	Oppfølging av Riksrevisjonens merknader	53
5	Vurdering av framtidutsikter	54
6	Årsregnskap DSB 2023	57
6.1	Ledelseskomentar.....	58
6.2	Kontantregnskapet 2023	61
6.3	Virksomhetsregnskapet 2023	67

KAPITTEL

1

Leders beretning

I 2023 har kontinuitet og kvalitet i leveranser hatt særlig oppmerksomhet i DSB. Dette har vært nødvendig etter at vi i 2022 forberedte virksomheten på en krevende økonomisk situasjon pga. ekstraordinære investeringer i Nødnett etter Telenors avvikling av kobbernettet. Samtidig fortsatte presset på leveranser å øke. Dette var særlig synlig på grunn av Ukraina-oppgaget, der DSB er Norges kontaktpunkt blant annet for EUs beredskapsordninger som skal bidra til å opprettholde et fungerende sivilsamfunn i Ukraina. Det ekstraordinære arbeidet ble i praksis en del av direktoratets daglige portefølje, med betydelig fare for at innsatsen kunne gå utover den nasjonale beredskapen. DSBs forpliktelser er mangesidige, og selv om vi omdisponerte ressurser, er det i praksis krevende å flytte ressurser fra andre områder. Dette fordi porteføljen krever spesialkompetanse og i betydelig grad er belagt med inntektskrav, kombinert med at andre myndigheter og næringsliv er avhengig av at DSB opprettholder kritisk produksjon av tilsyn, tillatelser osv.

Presset forårsaket av Ukraina-arbeidet ble tatt ned da vi ble tildelt ekstra midler over revidert nasjonalbudsjett, slik at oppmerksomheten mot den nasjonale beredskapen kunne opprettholdes. Samarbeidet med andre myndigheter, både nasjonalt og med EU, er svært godt og er en nødvendig suksessfaktor.

I 2023 har DSB lagt vekt på å løfte frem totalforsvaret på andre arenaer enn myndighetenes egne. Finlands inntreden i NATO, og Sveriges uavklarte søknad, har gjort at sikkerhetspolitikk og uro for væpnet konflikt har vært diskutert nærmest daglig i de store mediene. Vi har valgt en tydelig tilstedeværelse i ordskiftet, og har vektlagt sivile beskyttelsestiltak og betydningen av sivilsamfunnet i vår kommunikasjon. Råd om egenberedskap og normalisering av bruk av varslingsystemer som Nødvarsel og tyfon, har vært gjentatte hovedpoeng. Vi måler befolkningens respons på utvalgte områder, og i 2023 har andelen som har styrket sin kompetanse om egenberedskap, fortsatt å øke. DSB bruker i begrenset grad betalt kommunikasjon, og det er tilfredsstillende at tilliten til våre myndighetsråd øker også i 2023.

Det samme gjelder Nødvarsel, som ble introdusert forsommeren 2023. Det er min vurdering at dette nye verktøyet er av stor betydning i krisehåndteringen, både nasjonalt og lokalt.

Målt ut fra oppmerksomheten rundt både Nødvarsel og egenberedskap, mener vi at arbeidet med befolkningen som en viktig del av totalforsvaret, gir synlig effekt.

Foto: Anita Andersen (DSB)

De siste årene har samarbeidet med de andre nordiske landene blitt styrket. Det er en tett og god relasjon, og i 2023 tok DSB initiativ til å opprette et nordisk sekretariat. Hensikten er å effektivisere arbeidet mellom myndighetene på toppnivå, og fremme felles synspunkt og handling der det er mulig. Helt konkret har vi gjennom året samhandlet i øvelser, hatt felles internasjonale leveranser og jobbet med offentlig-privat samarbeid i det nordiske totalforsvaret. Nødnett på tvers av grensene vier vi særlig oppmerksomhet, fordi Norge er ledende på området. Tiden som investeres i samarbeid og relasjon er begrenset, men effekten er merkbart i form av lavere inngang til hverandres ressurser når en situasjon oppstår i et av landene, eller på tvers av grensene. I 2023 har vi fortsatt å bistå Sverige i deres forberedelse til NATO-medlemskap.

En av DSBs viktigste funksjoner, er samordningsmyndigheten. Særlig gitt den sikkerhetspolitiske situasjonen, har vi valgt å

utøve rollen vår tydelig. Dette krever tidvis diskusjoner og avklaringer med andre myndigheter for å sikre at staten bruker de samlede ressursene optimalt, og det er nødvendig å gå opp linjer og praksis sammen. Det er mitt inntrykk at både praksis og erfaringer fra pandemiårene har endret forventningene fra andre myndigheter til hva DSB skal utøve på vegne av fellesskapet, og at en tydeligere utøvelse av rollen er velkommen. Vi investerer denne særlig på arenaen samvirkekonferanser, der klar regi og ledelse er en suksessfaktor.

I 2023 har vi tatt en rekke initiativ både før og under hendelser som har krevd nasjonal oppmerksomhet, men det er positivt å erfare at vår rolle i økende grad også utøves tilbaketrasket. At statsforvalterne nå er så drillet som beredskapsledere i fylkene, gjør at samvirket mellom nasjonal og regional håndtering er styrket. DSB bistår i økende grad med å avklare, forsikre, forsterke eller ta ned ulike problemstillinger. Lokal og regional håndtering øker tryggheten i lokalsamfunnene, gitt at det er enkelt å eskalere når det er nødvendig.

Klimaendringene og derav mer og villere vær, påvirker utøvelsen av vårt samfunnsoppdrag. Etter uværet Hans på sensommeren, valgte DSB å kommunisere at fremtidig bygging og gjenoppbygging må skje etter strengere kriterier. Vi jobber med regelverk og praksis sammen med andre myndigheter, men temaet klimaendringer er av en størrelse som krever oss betydelig mer i årene som kommer. Dette er ett av de områdene jeg ser som mest utfordrende for samfunnssikkerheten, fordi det henger så tett sammen med lokal skikk og tradisjon, politikk, regelverk og økonomi. Sikker energiomstilling og konsekvensene på en rekke samfunnsområder, ikke minst for trygge lokalsamfunn, vil fortsatt kreve mye oppmerksomhet fra DSB, også i konteksten av endret sikkerhetspolitisk situasjon.

Sivilforsvaret har i 2023 trent mer på bistand utover normaloppdragene, og vil fremover måtte bistå under mer krevende forhold. Samvirke og bistand til nødetatene er og blir et hovedoppdrag, men funksjonen i øvre krisespenn er også adressert og diskutert med de tjenestepiktige. Det er et tett og godt samarbeid med nødetatene i distriktene, og i 2023 har vi jobbet videre med

samlokalisering for Sivilforsvaret med nødetater der dette er mulig.

Inn i 2024 tar vi med oss store prosesser som må avklares med mål om best effekt for samfunnssikkerheten, men også for ansatte som trenger avklaringer om myndighetsområdene de jobber med. DSB har avsluttet noe delansvar som etter avtale er overført til andre myndigheter, men vi står i et stort avklaringsarbeid på flere områder. Etableringen av Brann- og redningsskolen går etter planen tross ulike utfordringer, og her har et tett og godt samarbeid mellom JD, Statsbygg og DSB vært avgjørende.

Det er min vurdering at en rekke områder er styrket innenfor den sivile samfunnssikkerheten i Norge: befolkningen er bedre forberedt, viktige systemer er på plass, den nye brann- og redningsutdanningen er klar, og mange myndigheter og næringsliv har satt søkelys på egen rolle og ansvar. For 2024 vil vi jobbe videre med avklaringer vi kan gjøre på egen hånd og ser frem til at viktige styringssignaler blir gitt blant annet gjennom Stortingets behandling av meldinger om både samfunnssikkerhet og brannmyndighet.

I 2023 har det vært særlig viktig å ha tett oppmerksomhet på styring og økonomi. Medarbeiderne er vår viktigste ressurs, og sammen med lederne har de levert solide resultater på en rekke områder i et år som har bydd på ekstra utfordringer. Jeg verdsetter samarbeidet med ansattes organisasjoner høyt, og i 2023 har vi hatt tett kontakt blant annet om organisasjonsendringer og midlertidige lederposisjoner.

Et strategiarbeid har foregått høsten 2023, og skal konkretiseres videre.

Tønsberg, 15. februar 2024

Elisabeth Sørboe Aarsæther
Direktør DSB

KAPITTEL

2

Introduksjon til
virksomheten og
hovedtall

2.1

DSBS SAMFUNNSOPPDRAG

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (heretter omtalt som DSB eller direktoratet) er underlagt Justis- og beredskapsdepartementet (heretter omtalt som JD eller departementet).

DSBs brede portefølje gjenspeiles i vår hovedinstruks. DSB skal ha oversikt over risiko og sårbarhet i samfunnet. Vi skal være pådriver i arbeidet med å forebygge ulykker, kriser og andre uønskede hendelser. Direktoratet skal sørge for god beredskap og effektiv ulykkes- og krisehåndtering.

Vårt ansvar på samfunnssikkerhetsområdet omfatter nasjonal, regional og lokal sikkerhet og beredskap. DSB skal legge til rette for det helhetlige arbeidet med samfunnssikkerhet, og understøtter JD i utøvelsen av samordningsrollen. Det gjelder både i det daglige arbeidet med samfunnssikkerhet og ved kriser. DSB er nasjonal brannmyndighet og nasjonal el-sikkerhetsmyndighet. I tillegg er direktoratet fagmyndighet for sikkerhet ved håndtering og transport av farlige stoffer og eksplosiver, og for produkt- og forbrukersikkerhet. DSB har ansvar for Nødnett og er statens kompetansesenter for nød- og beredskapskommunikasjon. DSB embetsstyrer Statsforvalteren på samfunnssikkerhetsområdet og følger opp både

Statsforvalterens og kommunenes arbeid med samfunnssikkerhet. Sivilforsvaret er underlagt DSB. Sivilforsvaret disponerer om lag 8000 tjenestepliktige mannskaper. Direktoratet har i tillegg en omfattende internasjonal portefølje.

Som direktorat har DSB en rolle som faglig rådgiver overfor eget departement. DSB er også kompetanseorgan på egne fagområder overfor andre offentlige virksomheter, næringslivet og befolkningen generelt. I tillegg utøver vi myndighet på våre fagområder, gjennom å iverksette vedtatt politikk og forvalte regelverk.

Foto: Anita Andersen (DSB)

DSB forvalter følgende lover med tilhørende forskrifter, og er tillagt ansvar og oppgaver etter:

Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven)

Lov om tilsyn med elektriske anlegg og elektrisk utstyr (el-tilsynsloven)

Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven)

Lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven)

DSB er også tillagt ansvar og oppgaver i henhold til:

Kgl. res 24. juni 2005 om DSBs generelle koordineringsansvar og ansvaret for koordinering av tilsyn med aktiviteter, objekter og virksomheter med potensial for store ulykker, herunder ansvar for koordinering av tilsyn med virksomheter som omfattes av storulykkeforskriften

Instruks for departementenes arbeid med samfunnssikkerhet (fastsatt av Justis- og beredskapsdepartementet den 1. september 2017)

Kgl. res. 30. juni 2005 om overføring av ansvar for risiko- og krisekommunikasjon og ansvar for Regjeringens kriseinformasjonsenhet fra Moderniseringsdepartementet til Justis- og politidepartementet fra 1.juni 2005 – nedleggelse av Regjeringens kriseinformasjonsenhet fra 1. januar 2006

Kgl.res av 23. august 2013 Atomberedskap – sentral og regional organisering

Kgl. res.19. juni 2015 om organisasjonsplan for redningstjenesten

Forskrift om forbud mot kjemiske våpen fastsatt av Utenriksdepartementet

Lov om det frie varebytte i EØS (EØS-vareloven)

2.2

ORGANISASJON OG LEDELSE

Direktoratet har hovedkontor i Tønsberg, med fem el-tilsynsregioner, tre utdannings- og kompetansesentre, og 20 sivilforsvarsdistrikter. Dagens DSB er et resultat av sammenslåinger av flere direktorater med ulike sikkerhets- og beredskapsoppgaver rettet mot ulike målgrupper.

DSBs visjon: Et trygt og robust samfunn – der alle tar ansvar.

DSBs verdier: Vi tar samfunnsansvar gjennom å være tillitsskapende og kompetente lagspillere.

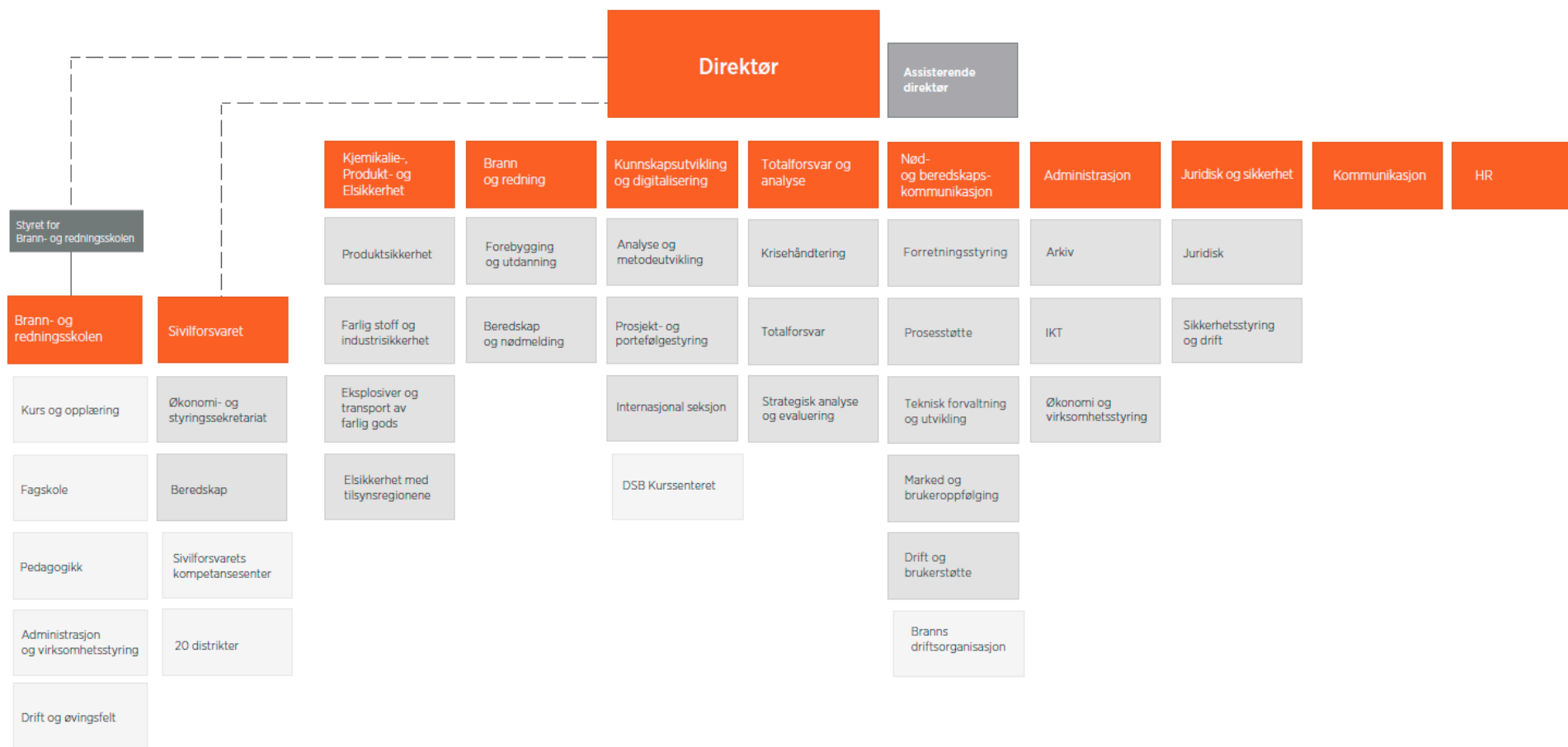
DSBs ledelse per 31.12.2023*:

Direktør:	Elisabeth Sørbøe Aarsæther
Assisterende direktør:	Elisabeth Askim
Kjemikalie-, produkt- og elsikkerhet:	Marit Rindal Endresen (fungerende)
Brann og redning:	Johan Marius Ly
Kunnskapsutvikling og digitalisering:	Jan-Ivar Meldre (fungerende)
Totalforsvar og analyse:	Elisabeth Longva
Nød- og beredskapskommunikasjon:	Eline Palm Paxal
Administrasjon:	Elisabeth Askim
Juridisk og sikkerhet:	Harald Rasmussen (fungerende)
Kommunikasjon:	Anita Andersen (fungerende)
HR:	Kirsten Agerup

*Sivilforsvaret er organisert som en underliggende driftsenhet i DSB, og sjef Sivilforsvaret er ved utgangen av 2023 ikke del av DSBs ledergruppe. Sivilforsvaret ledes av Øistein Knudsen jr.

Direktoratets organisasjonskart per 31.12.2023:

2.3

HOVEDTALL OG ØKONOMISKE NØKKELTALL

Tabell 1: Økonomiske nøkkeltall

	2023	2022	2021
Kontant			
Samlet tildeling post 01-99 (i 1000 kr)	2 326 795	2 665 301	4 447 673
Utnyttelsesgrad post 01-99	92,2 %	96,2 %	96,1 %
Utnyttelsesgrad post 01-03 og post 06 (i 1000 kr)	94,2 %	101,4 %	98,5 %
Andel bevilgningsfinansiering	59,5 %	64,0 %	58,4 %
Andel brukerfinansiering	34,3 %	30,0 %	31,3 %
Andel eksternfinansiering	6,2 %	6,1 %	10,3 %
Innfridd inntektskrav (kap 3451 post 01)	102,2 %	102,9 %	100,2 %
Innfridd inntektskrav (kap 3451 post 03)	107,4 %	107,5 %	105,2 %
Periodisert			
Sum driftsinntekter (i 1000 kr)	2 229 973	2 199 800	2 128 667
Sum driftskostnader (i 1000 kr)	2 226 663	2 167 163	2 102 174
Sum lønnskostnader (i 1000 kr)	655 302	623 741	592 339
Lønnsandel av driftskostnader	29,4 %	28,8 %	28,2 %
Lønnsandel av ordinære driftskostnader post 01	66,9 %	66,2 %	65,1 %
Antall ansatte	680	649	641
Antall utførte årsverk	614	613	602
Lønnskostnader kroner per årsverk	1 067 962	1 017 190	984 442
Sykefravær	5,3 %	5,4 %	4,3 %

Definisjoner nøkkeltall:

Utnyttelsesgrad:	Benyttede midler post 01-29 (teller) i prosent av tilgjengelige midler post 01-29 (nevner).
Teller beregnes slik:	Regnskap post 01-29 eksklusive offentlige refusjoner vedrørende lønn pluss brukte belastningsfullmakter post 01-29, jf. oppstilling av bevilgningsrapporteringen og Note B.
Nevner beregnes slik:	Samlet tildeling post 01-29 pluss mottatte belastningsfullmakter post 01-29 minus avgitte belastningsfullmakter post 01-29 pluss offentlige refusjoner vedrørende lønn pluss disponibel merinntekt i henhold til merinntektsfullmakt, jf. oppstilling av bevilgningsrapporteringen og note A og B.
Andel bevilgningsfinansiering:	Inntekt fra bevilgninger i prosent av sum driftsinntekter i resultatregnskapet.
Andel brukerfinansiering:	Salgs- og leieinntekter i prosent av sum driftsinntekter i resultatregnskapet.
Andel eksternfinansiering:	Tilskudd og overføringer pluss avgifter og gebyrer pluss andre driftsinntekter i prosent av sum driftsinntekter i resultatregnskapet.
Innfridd inntektskrav:	Regnskap på kapittel/post i prosent av bevilgning i bevilgningsrapporteringen, note A.

Sum lønnskostnader:	Lønn og godtgjørelser i resultatregnskapet, dvs. kontoklasse 5 unntatt konto 530-534, 546-548, konto-gruppe 55 og kontogruppe 59 unntatt konto 592-593, minus (konto 533+534) x 0,141).
Lønnsandel av driftskostnader:	Lønnskostnader i prosent av driftskostnader i resultatregnskapet.
Lønnsandel av driftskostnader post 01:	Lønnskostnader i resultatregnskapet på kapittel 451 post 01 (ekskl. øremerket fra JD og andre prosjekter med spesiell oppfølging).
Antall ansatte:	Sum antall personer, faste og midlertidige ansatte per 31.12.
Antall utførte årsverk:	Et årsverk defineres som en person i 100 prosent stilling i et helt år. Reisetid, overtid og annet betalt merarbeid kommer i tillegg. Beregningen påvirkes ikke av ferieavvikling, hjemmekontor eller opparbeidet avvikling av reisetid, overtid og fleksitid til avspasering. Alt fravær på en dag eller mer kommer til fratrekk.

Tabell 2: Utvalgte nøkkeltall

	2023	2022	2021
Antall innsatser i Siviltforsvaret	190	175	266
Antall innsatstimer i Siviltforsvaret	63 534	42 469	47 955
Opplæring av operativ styrke i Siviltforsvaret - antall mannskaper og befall	477	505	283
Antall øvingstimer	121 497	180 000	105 122
Kursdager ved DSB kurssenter	1 798	937	561
Tilgjengelighet i Nødnett	99,86 %	99,84 %	99,87 %

Tabell 3: DSBs balanse

Tall i tusen kroner

	31.12.2023	31.12.2022
EIENDELER	1 997 888	1 975 069
A. Anleggsmidler	1 559 447	1 544 616
I Immaterielle eiendeler	118 809	127 905
II Varige driftsmidler	1 410 092	1 375 170
III Finansielle anleggsmidler	30 546	41 541
B. Omløpsmidler	438 441	430 453
I Beholdning av varer og driftsmateriell	138 756	106 571
II Fordringer	298 223	323 354
III Bankinnskudd, kontanter og lignende	-	-
IV Fordringer vedrørende innkrevingsvirksomhet og andre overføringer	1 462	528
STATENS KAPITAL OG GJELD	1 997 888	1 975 069
C. Statens kapital	1 379 154	1 380 707
I Virksomhetskapital	-	-
II Avregninger	1 379 154	1 380 707
D. Gjeld	618 734	594 362
I Avsetning for langsiktige forpliktelser	325 168	314 838
II Annen langsiktig gjeld	-	-
III Kortsiktig gjeld	293 566	279 524

Tabell 4: Opprettholdelsesgrad

Opprettholdelsesgrad - årets investeringer i forhold til årets avskrivninger	31.12.2023	31.12.2022
Imaterielle eiendeler	34,4 %	53,7 %
Bygninger og annen fast eiendom	110,0 %	40,0 %
Maskiner og transportmidler	399,0 %	370,0 %
Driftsløsøre, inventar, verktøy	68,0 %	244,0 %
Materiell og utstyr Sivilforsvaret	127,0 %	136,0 %
Nettverkseiendeler i Nødnett	52,0 %	36,0 %
Radioterminaler og kontrollromsutstyr i Nødnett	41,0 %	7,0 %

Opprettholdelsesgrad: gir uttrykk for forholdet mellom årets investeringer og avskrivninger , dvs. at nyinvesteringer høyere enn avskrivninger gir en opprettholdelsesgrad >100 prosent.

Tabell 5: Avskrivningsandel (avskrevet av opprinnelig anskaffelseskost)

Avskrivningsandel - hvor stor andel av gruppen som er avskrevet	31.12.2023	31.12.2022
Imaterielle eiendeler	83,8 %	79,8 %
Bygninger og annen fast eiendom	12,0 %	10,0 %
Maskiner og transportmidler	24,0 %	23,0 %
Driftsløsøre, inventar, verktøy	50,0 %	41,0 %
Materiell og utstyr Sivilforsvaret	36,0 %	33,0 %
Nettverkseiendeler i Nødnett	80,0 %	77,0 %
Radioterminaler og kontrollromsutstyr i Nødnett	96,0 %	93,0 %

Avskrivningsandel: viser hvor stor andel av anleggsgruppen som er avskrevet og er et grunnlag for å vurdere fremtidige investeringsbehov.

KAPITTEL

3

Årets aktiviteter
og resultater

3.1

TRYGGHET I SAMFUNNET

DSB skal særskilt bidra til det overordnede sektormålet "Trygghet i samfunnet". Vurderingene foretatt under de tre virksomhetsmålene gjenspeiler DSBs bidrag til sektormålet, og beskriver status innenfor DSBs ansvarsområder og effektvurderinger av gjennomførte tiltak.

3.1.1 SÆRLIGE FORHOLD SOM HAR HATT BETYDNING FOR SAMFUNNSOPPDRAGET 2023

Russlands pågående krigføring i Ukraina og den tilspissede sikkerhetspolitiske situasjonen i Europa som følge av dette, har gjennom 2023 hatt stor påvirkning på DSB arbeidsoppgaver. Dette gjelder både i arbeidet med totalforsvar, arbeid knyttet til DSB som Norges kontaktpunkt for EUs ordning for sivil beredskap, og håndtering av flyktningssituasjonen. Regjeringen har understreket at støtten til Ukraina har stor betydning for Norges egen nasjonale sikkerhet. I revidert nasjonalbudsjett for 2023 ble det bevilget 12 millioner kroner til DSB som følge av økt oppdragsmengde i kontaktpunktfunksjonen til håndtering av konsekvensene av Russlands krig mot Ukraina.

Finsk, og etter hvert svensk, NATO-medlemskap gir behov for tettere samarbeid både på militær og sivil side, særlig med svenske og finske samarbeidspartnere. Krigføringen i Ukraina har ført til iverksettelse av beredskapstiltak på både militær og sivil side som har forsterket behovet for tett sivil-militært samarbeid. Videre vil økte krav til medlemslandenes arbeid med motstandskraft i kritisk infrastruktur og kritiske samfunnsfunksjoner, samt nasjonenes evne til

understøttelse av Forsvaret, gi ytterligere føringer for DSBs arbeid med videreutvikling og styrking av totalforsvaret i kommende år.

Den humanitære responsen Norge yter gjennom EUs ordning for sivil beredskap (UCPM) til Ukraina og til andre land som rammes av kriser og katastrofer, har vært en betydelig oppgave for DSB i 2023. Jordskjelvet i Tyrkia og Syria i februar 2023, flyktingestrømmen fra Nagorno-Karabakh til Armenia i september/oktober og krigsutbruddet mellom Israel og Gaza i oktober 2023, er eksempler på store hendelser som har utløst norsk respons gjennom UCPM. I tillegg har Norge sendt store mengder materiellbistand til Ukraina. Gjennom avtalen om norsk medisinsk evakuering har Norge bidratt til evakuering av totalt 2095 pasienter og pårørende til både Norge og andre land (per 3.1.2024).

Nasjonalt har DSB gjennom 2023 håndtert flere større hendelser som har gitt viktige erfaringer. Eksempelvis er det jobbet med samordning av norsk mottak av flyktninger fra Ukraina, i tett samarbeid med statsforvaltere og nasjonale myndigheter. Ekstremværet "Hans" i august førte til jordskred, flom, oversvømmelser og store skader på infrastruktur og eiendom. Flere tusen mennesker ble evakuert fra hjemmene sine og krevde tett samordning tverrsektorielt og mellom forvaltningsnivåene. I november bidro DSB inn i arbeidet med evakuering av norske borgere fra Gaza, i tett samarbeid med statsforvaltere og andre etater, for å sikre at norske kommuner var forberedt på å ta imot de evakuerte.

Den sikkerhetspolitiske situasjonen og større hendelser internasjonalt og nasjonalt gjennom hele året, har medført høy oppmerksomhet og påvirket prioriteringen av DSBs ressursbruk.

3.2

VIRKSOMHETSMÅL 1: SAMFUNNETS BEREDSKAP OG KRISEHÅNDTERINGSEVNE ER IVARETATT

DSB skal bidra til at samfunnets beredskap er god og at krisehåndteringsevnen er ivaretatt, for at uønskede kriser og hendelser håndteres med minst mulige negative konsekvenser. For å oppnå dette har direktoratet i 2023 blant annet hatt høy oppmerksomhet på å videreutvikle totalforsvaret, styrke Sivilforsvarets operative evne, etablere ny fagskole for brann- og redningspersonell, sikre robuste nasjonale tjenester for nødkommunikasjon og nødvarsel og styrket samordning mellom myndigheter. I tillegg har direktoratet gjennom hele 2023 bidratt til håndtering av hendelser både nasjonalt og internasjonalt.

Direktoratet vurderer at aktiviteter, tiltak og virkemiddelbruk i stor grad har bidratt til at samfunnets beredskap og krisehåndteringsevne er opprettholdt eller styrket. Arbeidet med samordning og koordinering av totalforsvaret på etatsnivå, tettere samvirke mellom nasjonalt, regionalt og lokalt nivå og arbeidet med å videreutvikle nasjonale planverk, er sentrale bidrag til mer samordnet og koordinert beredskap og styrket håndteringsevne. Håndteringen av den sikkerhetspolitiske situasjonen har i 2023 også vist betydningen av graderte kommunikasjonssystemer og viktigheten av å tilrettelegge for ugradert informasjon.

Omfattende hendelseshåndtering har bidratt til å styrke samordningsrollen i 2023. Sivilforsvarets operative evne er opprettholdt og prioritering av øvingsaktivitet og kompetansetiltak rettet mot primæroppdraget, samt fornyelse av deler av materiellporteføljen, har bidratt til at beskyttelse av sivilbefolkningen er forbedret.

3.2.1

STYRKING AV TOTALFORSVARET – SIVIL SIDE

DSB arbeider med å styrke samordning og koordinering av totalforsvaret. Tettere samvirke

mellom nasjonalt, regionalt og lokalt nivå har fått forsterket betydning i lys av den sikkerhetspolitiske situasjonen i Europa, og utvidelsen av NATO har medført et styrket behov for nordisk samarbeid innen rammen av totalforsvaret.

Totalforsvarskonseptet har ligget til grunn for håndteringen av konsekvensene av Russlands krig mot Ukraina. Totalforsvarskonseptet har vist seg å være et fleksibelt instrument for god utnyttelse av samfunnets samlede ressurser, og for å kunne ivareta nødvendig samordning for at aktørene skal kunne samarbeide godt og effektivt. Erfaringer og evalueringer etter de siste årenes sivil-militære øvelser har avdekket at det er de samme ordninger og nasjonale krisehåndteringselementer som brukes i en sivil krise, som ved en sikkerhetspolitisk krise.

I arbeidet med å styrke totalforsvaret, har DSB i 2023 jobbet med videreutvikling av sivil beredskapssystem (SBS), revisjon av Forsvarets planverk, samt understøttet arbeidet med styrket beredskap for mottak av et stort antall flyktninger. Videreutvikling av nasjonale planverk bidrar til en samordnet og koordinert beredskap, og styrket håndteringsevne.

DSB har også understøttet Forsvaret i forberedelsene til øvelsen Nordic Response 24, ved å samordne planlegging og håndteringen av vertslandstøtteoperasjonen knyttet til gjennomføringen av øvelsen. I samarbeid med Forsvaret og sivile aktører har DSB gjennomført samvirkekonferanser og bidratt til risiko-kartlegging for å sikre samordnet håndtering og implementering av risikoreduserende tiltak. Som del av forberedelsene er det regionale vertslandsstøttekonsept revidert, og vil sammen med det nasjonale konseptet ligge til grunn for gjennomføringen. Tilsvarende har DSB bidratt i planlegging og gjennomføring av Forsvarets øvelse GRAM, der sivil støtte til Forsvaret og beskyttelse av sivilbefolkningen var tema.

DSB har også bidratt til å styrke det nordiske totalforsvarsarbeidet, særlig mot Sverige innen vertslandstøtte og erfaringsutveksling om forventninger til arbeid med sivil beredskap ved kommende NATO-medlemskap.

Forsvarets operative hovedkvarter (FOH) og DSB har jevnlig kontakt med en rekke militære og sivile aktører, for å bidra til felles situasjonsforståelse og gjensidig statusoppdatering på viktige samfunnsfunksjoner. I 2023 har planarbeid, gradert kommunikasjon og øvelser vært sentrale tema mellom DSB og fylkesberedskapssjefene og ved regionale totalforsvarsmøter. Håndteringen av den sikkerhetspolitiske situasjonen i 2023 har også vist betydningen av graderte kommunikasjonssystemer og viktigheten av å tilrettelegge for ugradert informasjon.

3.2.2

SAMORDNINGSROLLEN OG ERFARINGER FRA KRISEHÅNTERING I 2023

De siste års hendelser har med tydelighet vist at koordinert tverrsektoriell respons er vesentlig for vår evne til å håndtere kriser. Identifisering, kartlegging og analyse av samfunnskritiske virksomheters avhengigheter er en sentral del av arbeidet med samfunnssikkerhet. DSB har gjennom flere år opparbeidet seg et kunnskapsgrunnlag med søkelys på verdikjeder og tverrsektorielle sammenhenger som kommer til stor nytte i krisehåndteringen. DSB kjenner aktørbildet, har tette koblinger til regionalt og lokalt nivå og bruker systematisk samvirkekonferanser på etatsnivå for å sikre et oppdatert situasjonsbilde og felles respons.

Under pandemihåndteringen fikk DSB en rolle i å koordinere anmodninger om bistand fra Forsvaret til andre etater enn politiet. Erfaringene var gode, i form av en mer effektiv krisehåndtering. I påvente av at det fastsettes en forskrift til forsvarsloven § 60a, som regulerer hvordan offentlige og private aktører skal fremme bistandsanmodninger til Forsvaret, har JD i samråd med Forsvarsdepartementet (FD) gitt denne rollen til DSB i eget rundskriv (datert 21.12.2022). DSB er tildelt rollen uavhengig av situasjon, for anmodninger som ikke omfattes av

bistandsinstruksen mellom politi og forsvar. Denne koordineringsmekanismen gjør at DSB har mulighet til å se Sivildforsvarets ressurser i sammenheng med Forsvarets ressurser og kapasiteter, slik at vi får en bedre koordinering av nasjonale ressurser i situasjoner der aktørenes egne kapasiteter er strukket eller uttømt.

Arbeidsmetoden ved krisehåndteringen er generisk i sin form og ble benyttet både ved håndtering av pandemien og konsekvensene av Russlands krig mot Ukraina. I 2023 var også håndteringen av ekstremværet Hans en hendelse med behov for samordning av forvaltningsnivåer, sektormyndigheter, frivillige organisasjoner og næringslivet. DSB vurderer at aktørene i beredskaps-Norge har utviklet mye kunnskap om samordning og samvirke i praksis, inkludert betydningen av felles situasjonsforståelse og koordinert ledelse. DSB benytter erfaringer fra krisehåndteringen av slike hendelser inn i arbeidet med å videreutvikle samordningsrollen (se også omtale under virksomhetsmål 3).

DSB har i 2023 også inngått ny avtale for beredskaps- og krisestøtteverktøy for DSB, statsforvaltere, Sysselmasteren på Svalbard og alle landets kommuner. I tillegg har 147 virksomheter på lokalt, regionalt og nasjonalt nivå levert tilslutningserklæring på rammeavtalen, som gir virksomhetene adgang til bruk av det samme krisestøtteverktøyet. DSB vurderer at verktøyet har svært god funksjonalitet som fremmer informasjonsdeling og samvirke i krisehåndtering, og vil bidra til å styrke nasjonal krisehåndteringsevne.

Faktaboks:**Nærmere om håndtering av konsekvenser av Russlands krig mot Ukraina**

DSB har på oppdrag fra JD og i samarbeid med statsforvaltere og kommuner understøttet UDI med å videreutvikle beredskapsplaner for håndtering av et stort antall flyktninger¹. Arbeidet omhandlet kartlegging av mulige innkvarteringssteder i kommunene, dersom Norge får en stor tilstrømming av flyktninger som overstiger hva det ordinære beredskapsapparatet evner å håndtere. Denne kartleggingen vil også kunne brukes ved andre hendelser med behov for akutt innkvartering.

Norge har til nå tatt imot og bosatt totalt opp mot 70 000 flyktninger fra Ukraina. Håndteringen av mottak av flyktingene er et omfattende arbeid som krever betydelig innsats over lang tid, i mange etater og på alle forvaltningsnivåer. DSB vurderer at det til tross for enkelte utfordringer knyttet til sektoriserede ansvars- og myndighetsområder, har vært et godt tverrsektorielt arbeid mellom etatene på direktoratsnivå, og god samhandling med statsforvalterne i 2023.

Faktaboks:**Nærmere om håndtering av ekstremværet Hans**

Ekstremværet Hans rammet store områder i Sør-Norge 7.-9. august 2023. Samfunns-effekten av å kunne benytte et bredere spekter av samfunnets ressurser ble synliggjort. DSB brukte store deler av egen kriseorganisasjon inn i håndteringen, samt at nærmere 1000 tjenestepliktige i Sivilforsvaret deltok i over 18 000 timer i innsats. Det ble gjennomført daglige samvirkekonferanser, situasjonsrapportering på samordningskanal og koordineringsmøter med Politidirektoratet (POD), Hovedredningssentralen HRS og Forsvarets operative hovedkvarter (FOH). Samvirkekonferansene bidro til å sikre god dialog mellom lokalt, regionalt og sentralt nivå, og lederforankring både av situasjonsbilde, mulig utvikling i hendelsen og koordinering av tiltak.

Flere krevende problemstillinger ble identifisert og søkt avklart. For å sikre et godt offentlig-privat samvirke under krisehåndteringen, ble det private næringsliv inkludert inn i samvirearenaene gjennom en ordning med Næringslivets sikkerhetsråd (NSR) og Næringslivets sikkerhetsorganisasjon (NSO) som kontaktpunkt mot næringslivet. Dette er en arbeidsform DSB ønsker å videreutvikle.

DSB stilte totalt 12 helikoptre til rådighet for HRS Sør gjennom DSBs skogbrannhelikopteravtale. Helikoptrene ble blant annet benyttet til å frakte kriseteam fra Hdir over ødelagt infrastruktur, samt evakuering og transport av pasienter til sykehus.

3.2.3**SIVILFORSVARETS OPERATIVE EVNE**

Foto: Stian Olberg (DSB)

Økt bevilgning til Sivilforsvaret har gitt effekt i 2023 og Sivilforsvaret er nå styrket med varige driftsmidler for nødvendig oppgaveløsning.

Sivilforsvarets operative evne har vært god gjennom hele 2023. I tillegg har betydelig øvingsaktivitet og kompetansetiltak rettet mot primæroppdraget, samt fornyelse av deler av materiellporteføljen, bidratt til at beskyttelse av sivilbefolkningen er noe bedret. Utrustning og etablering av nye lokale innsatsavdelinger bidrar til styrket operativ evne lokalt i flere sivilforsvarsdistrikter fra 2024.

Sivilforsvaret utvikler nå et nytt utdanningskonsept for innsatsavdelingene. Gjennom en felles grunnutdanning, kan avdelingene i større grad brukes på tvers. Samtidig opprettholdes spesialisert utdanning for særlige oppdragstyper.

Sivilforsvarets operative evne forutsetter nasjonale, regionale og lokale avdelinger som er kompetente og utstyrt i henhold til pålagte oppgaver i hele krisespekteret. Staten har over lengre tid vært organisert og finansiert med kompetanse og materiell for å kunne være en relevant forsterkningsressurs i fredstid. Beskyttelse av befolkningen også i det øvre krisespekteret, som blant annet medfører iverksettelse av tiltak for å legge til rette for at Sivilforsvaret har nødvendig personell,

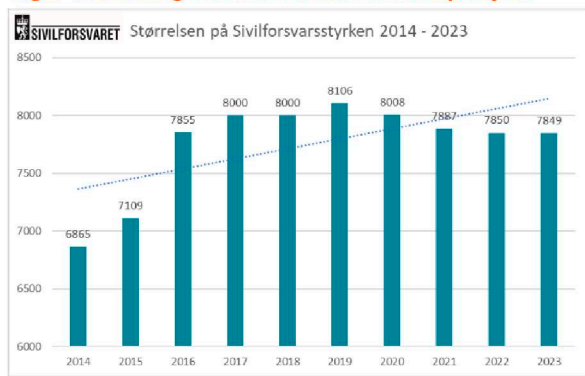
¹ Ref. oppdragsbrev datert 22. mai 2023 – Oppdrag om utarbeidelse av planverk mv.

kompetanse og materiell, vil kreve endringer i rammevilkårene. Etaten arbeider ut fra dagens rammebetingelser for en gradvis dreining mot et Sivilforsvar som er bedre rustet til å ivareta primæroppdraget, og for å forbedre operativ evne innen sivilbeskyttelse.

Styrke – tjenestepliktige kvinner og menn

Sivilforsvarets operative styrke skal bestå av 8000 tjenestepliktige kvinner og menn. Totalt 477 mannskap og befal ble utdannet i Sivilforsvaret i 2023, med en styrke på 7849 tjenestepliktige ved utgangen av året. Styrken er tilnærmet uforandret fra 2022. Selv om mannskapsstyrken i hovedsak er godt oppfylt, har flere distrikter utfordringer med tilstrekkelig mengde befal og enkelte sivilforsvarsdistrikter har også mangler på mannskap. Dette skyldes blant annet kapasitet til å ivareta rekruttering, antall kursplasser og mangelfullt rekrutteringsgrunnlag grunnet demografiske forhold.

Figur 1: Utvikling i Sivilforsvarets mannskapsstyrke

Øving av befal og mannskap

Regelmessig øving av befal og mannskap er avgjørende for å ha en operativ og kompetent styrke. Øvingsevne i Sivilforsvaret gjennom 2023 er tilfredsstillende med akseptabel måloppnåelse. Høy og målrettet øvingsaktivitet for befal bidrar til selvstendighet og trygghet i rollen under innsats. Befal med rett kompetanse er avgjørende for ledelsen av Sivilforsvarets avdelinger og samvirke med nød- og beredskapsstatene under innsats og øvelser. Befalet fyller også en viktig rolle i gjennomføring av lokal trening og øvingsaktivitet for egne avdelinger.

Totalt 6 106 tjenestepliktige er øvd i 2023 med totalt 121 497 timer. Av disse utgjør 1507 befal og 4599 mannskap med henholdsvis 30 og 17 timer gjennomsnittlig øvingstid. Det er også i 2023 gjennomført en rekke mannskapsøvelser hvor Sivilforsvarets primæroppdrag har vært øvingsmomenter. Dette er en del av Sivilforsvarets dreining mot mer balanse mellom forsterkningsoppdrag og primæroppdrag. Det er noe lavere antall øvingstimer i 2023 sammenlignet med 2022. Årsaken er blant annet etterslep hentet inn i 2022 som følge av covid-19 pandemien og at det nå i større grad styres på kvalitet og effektivitet enn tidligere.

Materiell og utstyr – investeringer og etterslep

Sivilforsvaret har i 2023 fornyet deler av materiellporteføljen og utvidet mannskapenes personlige utrustning. Donasjoner av materiell til Ukraina og andre kriser internasjonalt har også bidratt til erstatning av materiellporteføljen, blant annet telt og moderne sanitetsmateriell. Opprettholdelsesgraden på biler i Sivilforsvaret viser 399 prosent, og for materiell og utstyr 127 prosent. Nøkkeltallene bekrefter at det i 2023 er gjort investeringer med vesentlig høyere verdi enn avskrivningene (kapitalslitet) på materiellet, jf. kapittel 2.3. Investeringene har ikke redusert Sivilforsvarets behov for kjøretøy for å sikre god mobilitet, men har medført at gjennomsnittsalderen på kjøretøy i etaten er redusert noe i løpet av 2023.

Anskaffelse av nytt materiell har bidratt til at sivilforsvarsdistriktene i 2023 og i 2024 får en fornyelse av flere materielle kapasiteter. Sivilforsvaret har anskaffet nye kjøretøy og erstattet og tilført annet essensielt materiell. Videre har reparering av gamle motorbrannsprøyter forbedret kapasiteten til forflytning av vann.

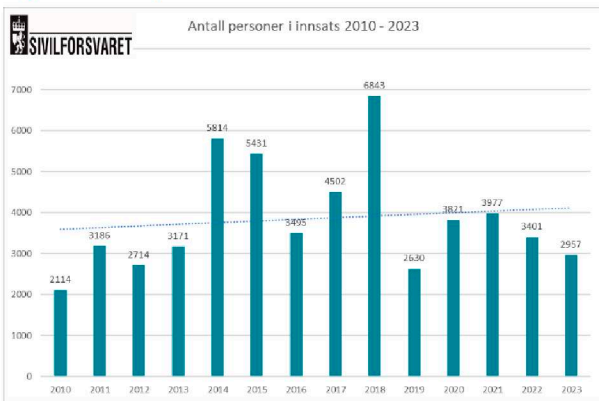
Økt oppmerksomhet rundt materiellforvaltning og lagerdrift vil i fremtiden gi større treffsikkerhet for materiellanskaffelser, tettere oppfølging av materiellbeholdninger og gode digitale systemløsninger for materiellregnskap.

Sivilforsvarets innsatser – bistand ved hendelser

Sivilforsvaret har gjennom 2023 gitt forsterkning i 190 innsatser, med til sammen 2 957 mannskaper i 63 534 timer. Det har vært flest innsatser knyttet til søk etter savnede og i forbindelse med naturhendelser, herunder skogbrann, flom, gras- og lyngbrann, skred og uvær. I forbindelse med naturhendelser har Sivilforsvaret bidratt med bygging av flomvern, vakthold og sikring, evakuering og lensing.

For distrikter som ble rammet av ekstremvær i 2023, var nabostøtte fra andre distrikter uvurderlig og bidro til kapasitet og utholdenhet. Lokal tilstedeværelse med personell og fremskutt lagring av materiell er viktig. Tilpasset mobilitet for transport av personell og materiell ved innsatser, hvor ødelagt infrastruktur gjør transport krevende, har blitt synliggjort som viktige fremtidige forbedringsområder. Sivilforsvaret avsto i 2023 totalt seks bistandsanmodninger. Avslagene skyldes manglende hjemmelsgrunnlag, manglende kompetanse og/eller materiell.

Figur 2: Antall personer i innsats 2010-2023

3.2.4

SIVILE BESKYTTELSESTILTAK

Innen sivile beskyttelsestiltak har det vært arbeidet med videreutvikling av planverk i totalforsvaret, herunder revisjon av Sivilt beredskapssystem (SBS) og revisjon av Forsvarets planverk. Evakuering og sivil beskyttelse var et av flere øvelsesmomenter i

øvelse GRAM23, der det ble observert behov for justeringer i gjeldende regelverk og planverk. I arbeidet med sivile beskyttelsestiltak har det også vært søkelys på det felles nordiske totalforsvarsarbeidet, som skal videreutvikles i rammen av et nordisk totalforsvar.

I 2023 har DSB også utarbeidet en "Veileder for kommunenes arbeid med evakueringsplaner", med ferdigstilling i januar 2024.

Hovedmålgruppen er kommuner som skal utarbeide evakueringsplaner i tråd med krav i henhold til sivilbeskyttelsesloven. Veilederen tar utgangspunkt i eksisterende regelverk for evakuering i fred, og er avstemt med Politidirektoratet, Helsedirektoratet, Arbeids- og velferdsdirektoratet, Landbruksdirektoratet, Mattilsynet, Finans Norge, statsforvalterne og utvalgte kommuner. DSB vil i 2024 fortsette arbeidet med å revitalisere konseptet for evakuering i væpnet konflikt, og på sikt utvide veilederen til å også omhandle særskilte forhold som berører kommunene knyttet til evakuering i et slikt scenario. Det skal også nevnes at Sivilforsvaret har 1241 operative varslingsanlegg, som har en dekningsgrad på ca. 50 prosent av befolkningen. Varslingsprøver i 2023 viser at 98 prosent av testede anlegg fungerte som de skulle. Varslingsanlegg må nå sees i sammenheng med etablering av mobilbasert befolkningsvarsling, se omtale under 3.2.5.

3.2.5

NØD- OG BEREDSKAPSKOMMUNIKASJON

Nødnett og sikkerhet i nødnettssystemet

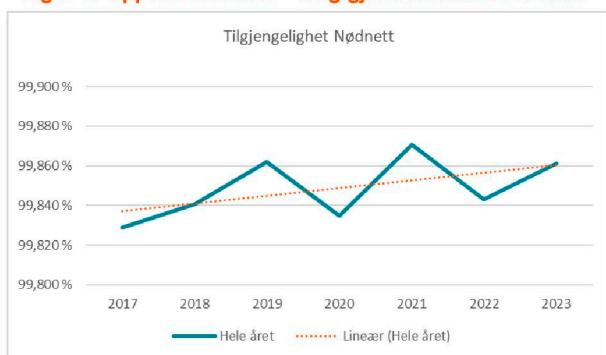
Nødetater og andre beredskapsaktører er avhengige av effektive og tidsmessige kommunikasjonsverktøy for å kunne samvirke og være i stand til å beskytte samfunnet og befolkningen. DSB ivaretar statens drifts- og forvaltningsansvar for Nødnett hvor de daglige drifts- og operatøroppgavene er satt ut til Motorola Solutions Norge. DSB har tett oppfølging av leverandøren og ivaretar sikker drift av Nødnett.

Tilgjengeligheten i Nødnett har i 2023 vært stabilt høy med en gjennomsnittlig oppetid på 99,86 prosent. Tilgjengeligheten har vært beskjedent økende de siste årene, og er et resultat

av en kontinuerlig styrking av robustheten i Nødnett.

Et skjerpet trussel- og risikobilde har preget 2023, hvor alle samfunnsområder kan forvente digitale angrep. I lys av dette har DSB ytterligere styrket informasjonssikkerhet og strukturen for sikkerhetsarbeidet i Nødnett, inkludert innføring av sikkerhetsovervåkning av kritiske tjenester. Deteksjonsevnen av digitale hendelser er forbedret og håndtering av dette har fått bedre struktur. Sikkerheten på Nødnetts tekniske lokasjoner er dessuten gjennomgått og forbedret i 2023.

Figur 3: Oppetid Nødnett – årlig gjennomsnitt 2017-2023

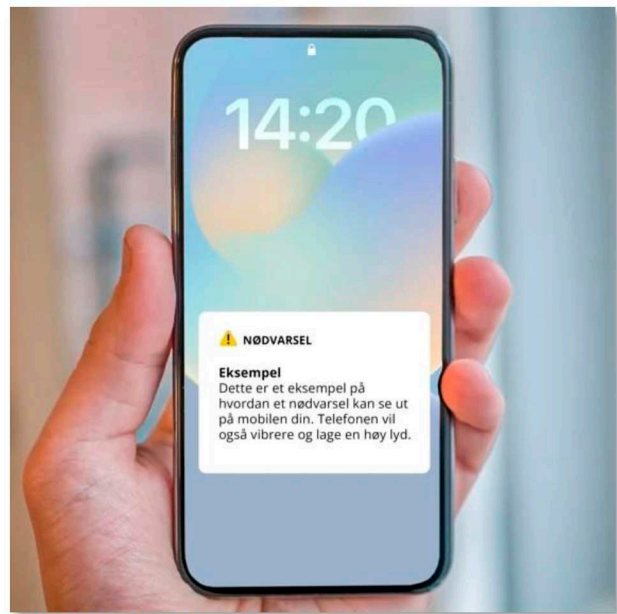

Ny bredbåndsløsning for oppdragskritisk tale- og datakommunikasjon

Dagens Nødnett har begrenset levetid og DSB har derfor startet arbeidet med å få på plass et nytt nødnett som skal ivareta behovene til nød- og beredskapsbrukerne framover. DSB har i 2023 fått i oppdrag å starte et forprosjekt og planlegge en fremtidsrettet løsning for kommunikasjon og informasjonsdeling som skal erstatte dagens Nødnett. DSB anbefaler og jobber for at et nytt nødnett skal være på plass rundt 2030.

DSB skal levere et sentralt styringsdokument (SSD) i løpet av 2024. DSB har etablert og organisert forprosjekt i henhold til mottatt presiseringsbrev. Brukermedvirkning bidrar til at løsningsbeskrivelse av et nytt nødnett skal ivareta og utvide mulighetene for samvirke mellom alle beredskapsaktører.

Etablering av mobilbasert befolkningsvarsling

Foto: Colourbox/ illustrasjon

Mobilbasert befolkningsvarsling (Nødvarsel) gjør det mulig for Politiet og Sivilforsvaret å sende ut et varsel til befolkningen via mobiltelefonnettet ved akutte, alvorlige hendelser, med hensikt å forebygge og begrense følgene av hendelsen.

Nødvarsel på mobil ble lansert i 2023 og testet mot befolkningen i hele landet for første gang i juni 2023, samtidig med test av Sivilforsvarets sireneanlegg. Testen var vellykket og en representativ undersøkelse viste at 78 prosent av befolkningen mottok varselet, som anses å være et svært godt resultat.

Ved lanseringen av Nødvarsel gikk DSB ut med landsomfattende informasjon i flere kanaler til befolkningen, om hva Nødvarsel er og hvordan det skal brukes. Informasjonen ble også tilpasset sårbare grupper og oversatt til 20 språk. Statsforvaltere, kommuner, andre myndigheter og interesseorganisasjoner bistod med å distribuere informasjonen. I befolkningsundersøkelsen svarte 87 prosent at de kjenner til Nødvarsel på mobil, mens 10 prosent ikke kjenner til det, og 3 prosent er usikre.

Politiet har anvendt Nødvarsel i forbindelse med flere hendelser i 2023, inkludert skred i Møre og Romsdal, væpnet aksjon i Troms og under ekstremværet Hans. Bruken av Nødvarsel i forbindelse med ekstremværet Hans har gitt verdifull erfaring. DSB, med innspill fra

Politidirektoratet (POD) og Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom), har utarbeidet rapporten "Erfaringer med bruk av Nødvarsel i forbindelse med ekstremværet Hans" på oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet.

3.2.6

BRANN- OG REDNING

DSB er nasjonal brannmyndighet og sentral tilsynsmyndighet på brannområdet overfor de kommunale brann- og redningsvesenene og 110-sentralene. Beredskapen i Norge skal styrkes ved

å videreutvikle brann- og redningsvesenet, slik at det er i stand til å håndtere fremtidens utfordringer.

Nøkkeltall innenfor brann- og redningsområdet for 2023 viser en positiv nedgang i antall omkomne i brann fra 41 til 34. Den gledelige nedgangen fra 2022 føyer seg inn i en tydelig og fallende trend siste 10-15 år. Man kan ikke legge for stor vekt på endringer fra år til år, men dagens regelverk og systematisk og langsiktig forebyggende arbeid mot blant annet risikoutsatte grupper antas å ha en klar positiv effekt.

Tabell 6: Nøkkeltall innenfor brann- og redningsområdet²

Beskrivelse	2023		2022		Endring
	Status	Status år	Status	Status år	
Nødmeldesentraler	12	2023	12	2022	-
Brannstasjoner	609	2023	610	2022	↓
Brann- og redningvesen	199	2023	200	2022	↓
Ansatte i brann- og redningsvesen	12 039	2022	12 071	2 021	↓
% kvinner i brann- og redningsvesenet	6	2022	5,6	2021	↑
Årsverk i forebyggende inkludert feiere	1 307	2022	1 336	2 021	↓
Mrd. kroner i kommunale nettoutgifter til brann- og redning (KOSTRA)	5,6	2022	5,1	2021	↑
Kroner i netto driftsutgifter per innbygger for brann- og redningstjenesten (KOSTRA)	1 016	2022	946	2 021	↑
Mrd. kroner i utbetalte erstatninger til brannskader (Finans Norge)	6,9	2022	5,4	2021	↑
% av befolkningen som nås innen 10 minutter ved utrykning fra en brannstasjon	85	2023	95	2013	↓
% der brann- og redningsvesenet var første nødetat på stedet, hvor også andre ressurser var på hendelsen	55,8	2023	53,9	2022	↑
% utrykninger til unødige og falske utrykninger	56,4	2023	56,9	2021	↑
% utrykninger til branner og branntilløp	14,7	2023	15	2021	↑
% utrykninger til ulykker	17	2023	16,4	2021	↑
% utrykninger til andre typer oppdrag	12	2023	11,7	2021	↑
Antall omkomne i brann	34	2023	41	2022	↑

DSB jobber for å styrke både lokal, regional og nasjonal brannforebygging gjennom rollen som pådriver og påvirker. Mye av innsatsen gjøres i samarbeid med andre viktige aktører på området.

Brann- og redningsvesenet følger hvert år opp et stort antall bekymringsmeldinger om forhold som gjelder risiko for brann, og det har vært stor etterspørsel etter veiledning. DSB har derfor

utarbeidet en veileder om brann- og redningsvesenets håndtering av bekymringsmeldinger.

Brannsikkerhet for risikoutsatte grupper er et prioritert område for DSB. I 2023 samarbeidet direktoratet blant annet med Norske Kvinners Sanitetsforening slik at foreningen kunne gjennomføre lokale trygghetstreff flere steder i

² Oppdatering av grunnlagsdata varierer avhengig av kilde og innrapporteringsfrekvens

landet sammen med lokale brann- og redningsvesen. Trygghetstreff er en sosial møteplass med søkelys på brannsikkerhet for eldre og andre risikoutsatte grupper. Siden 2021 har sanitetskvinnene gjennomført over 100 trygghetstreff.

Under forskningsavtalen DSB har med RISE Fire Research (RISE) er det gjennomført flere forskningsprosjekter i 2023. RISE har blant annet vurdert om det har brannforebyggende effekt å rengjøre ildstedet når fyringsanlegget feies og har undersøkt hvordan tildekking av byggverk under oppføring og rehabilitering påvirker en eventuell brann på innsiden. Videre pågår det et prosjekt som analyserer dødsbranner i Norge. Kunnskap fra prosjektene formidles blant annet gjennom rapporter og digitale seminarer. DSB har også fulgt opp forpliktelsen som partner i FRIC (Fire Research & Innovation Centre) og har levert 170 timer i forskningssamarbeidet, blant annet til arbeidspakke om brannsikkerhetstiltak i boliger.

Statistikken for 2023 viser størst endring i andel av befolkningen som nås innen 10 minutter ved utrykning fra en brannstasjon, med en nedgang fra 95 til 85 prosent. Utrykningstallene for 2023 er basert på en kjøretidsanalyse som tar hensyn til avstand og fartsgrenser, mens tallet fra Brannstudien i 2013 bygger på en forenklet analyse hvor det er brukt avstand i luftlinje fra brannstasjon. Statistikken viser også at fordelingen av oppdragstyper svinger fra år til år, uten noen tydelig trend. Kostnadene til brann- og redning går jevnt oppover og kvinneandelen i landets brann- og redningsvesen er svakt økende. Antallet brann- og redningsvesen har stabilisert seg på rundt 200, etter en reduksjon det siste tiåret som var tydeligst i forbindelse med kommunereformen i 2020.

DSB har et overordnet administrativt ansvar for enkelte kapasiteter som skal bidra til bedre beredskap ved større hendelser. Dette er skogbrannhelikopterberedskap og lederstøtte for håndtering av skogbranner og redningsinnsats til sjøs (RITS).

Skogbrannhelikopterberedskap

DSB har skogbrannhelikopterberedskap og lederstøtte til brann- og redningsvesenets håndtering av skogbranner. Skogbrannsesongen i 2023 var preget av lengere periode med tørt og

varmt vær over store deler av Sør-Norge, hvor det på et tidspunkt var behov for 17 skogbrannhelikoptre i samtidig innsats eller beredskap. Mange av brannene pågikk over flere døgn i vanskelig tilgjengelig terreng med stor slitasje på det kommunale brannpersonellet. Tidlig intervensjon med flere helikoptre bidro til at lokalt brannpersonell klarte å være i langvarig innsats. Internasjonalt foregår det også en utvikling innen skogbrannberedskap, og DSB ser på mulighetene for å få til en større nordisk skogbrannnøvelse.

Skogbrannutvalget

DSB leder skogbrannutvalget, et rådgivende organ bredt sammensatt av offentlige og private aktører som arbeider med å forebygge og håndtere skogbranner. Kunnskap og innovasjon blant utvalgets medlemmer bidrar til forbedring i håndtering, økt samhandling på tvers og effektiv ressursutnyttelse. I 2023 ble det presentert en europeisk modell for skogbrannscenarioanalyse. Modellen er utviklet for å se potensialet i en brann og peker på hvordan og hvor innsats bør prioriteres og gjennomføres.

Etablering av fagskole for brann- og redningspersonell

Det nye fagskolestudiet i Brann, redning- og samfunnssikkerhet ble etablert i 2023. Første studentopptak er gjennomført med totalt 680 søkere på 20 studieplasser fra 2024. Kvalifikasjonsgrunnlaget for opptak er bredt for å sikre mangfold i søkermassen. Til første studentopptak var det 106 kvinnelige søkere. De fleste kvalifiserte kvinnelige søkerne hadde studieforberedende vitnemål. I henhold til fagskoleregelverket får søkerne ekstra poeng for bestått fagbrev og erfaring. Alle de 20 høyest rangerte kandidatene hadde bakgrunn med fag/svennebrev og arbeidserfaring, og takket ja til tilbudt studieplass. Med et fremtidig fullstendig opptak på 80 studenter per semester, ville åtte kvinner vært tatt opp til første kull. DSB er svært fornøyd med antall kvinnelige søkere til første opptak og antallet tyder på stor interesse for studiet, noe som indikerer at vi gjennom fagskolen er på god vei mot å løfte kvinneandelen i brann- og redningsvesenet. DSB og Brann- og redningsskolen jobber nå med informasjonsarbeid ut mot aktuelle målgrupper slik at de kan ta informerte valg som kvalifiserer for opptak til fagskolestudiet.

Opptak til ordinære kurs i 2024 er gjennomført og kurstilbudet er tilpasset ferdigstillelsen av byggeprosjektet ved Brann- og redningskolen. Det er flere søkere til kurs enn opprinnelig antall oppsatte kurs. Det jobbes derfor med å inngå avtaler med lokale brann- og redningsvesen for å sette opp flere kurs. Gjennom å tilby kursplasser til flere, sikres kompetansen ute i de lokale brann- og redningsvesenene.

Første semester i nytt fagskolestudie starter av praktiske grunner ved Samfunnssikkerhets-senteret i Rogaland (SASIRO). Midlertidig studiested skyldes forsinkelser i Statsbyggs byggeprosjekt ved Brann- og redningskolen i Tjeldsund. DSBs avtale om leie av undervisningsfasiliteter ved SASIRO varer ut juni 2024.

I tillegg er studentenes innkvarteringsmuligheter ved studiestedet avgjørende. Stortinget vedtok i desember 2023 å bygge permanente hybler på Brann- og redningskolen i Tjeldsund. DSB har sammen med Statsbygg igangsatt prosjekt for bygging av nødvendig antall midlertidige og faste studenthybler til oppstarten av kull 2 i august 2024. DSB har i 2023 også hatt tett dialog med alle brann- og redningsvesen og 110-sentraler som skal ta imot fremtidige studenter i forbindelse med gjennomføring av første praksisperiode i 2025.

Helhetlig gjennomgang av brann- og redningsområdet

JD oppnevnte i november 2022 en arbeidsgruppe med oppdrag å foreta en helhetlig gjennomgang av brann- og redningsområdet som del av grunnlaget for en ny melding til Stortinget om brannvern.

Gjennomgangen avdekket store ulikheter i hvordan brann- og redningsvesenene er organisert og dimensjonert, og med det også store variasjoner i hvilken evne de enkelte brann- og redningsvesenene har til å utføre sine oppgaver. Arbeidsgruppen vurderer at mye fungerer bra i dag, men har identifisert åtte hovedutfordringer brann- og redningsvesenene vil stå overfor i tiden fremover. Anbefalingene omfatter blant annet at det defineres tydeligere hvilke forebyggende- og beredskapsoppgaver som skal ligge i en grunnportefølje for alle brann- og

redningsvesenene og at det etableres regionale samarbeid om utvalgte oppgaver.

Rapport med anbefalinger ble overlevert statsråden 16. juni 2023. Arbeidet har bidratt til å tydeliggjøre hvilke utfordringer brann- og redningsvesenene står overfor i dag og i fremtiden, og rapporten gir et godt kunnskapsgrunnlag for det videre arbeidet med utviklingen av brann- og redningsvesenene.

Faktaboks:

Nasjonal veileder for sikkerhet ved akutte hendelser på og ved vei (publisert i november 2023)

Uoppmerksomhet er en stor risiko i trafikken. I én av tre dødsulykker er uoppmerksomhet en medvirkende faktor, og andelen ulykker som skyldes dette har økt over tid og vil sannsynligvis fortsette å øke. Det kan også ramme innsatspersonell. Under DSBs ledelse, har Helsedirektoratet, Politidirektoratet, Statens vegvesen og Bransjeutvalg for bilberging samarbeidet om en nasjonal veileder for sikkerhet ved akutte hendelser på eller ved veg. Hensikten med veilederen er å ivareta sikkerheten til innsatspersonell som håndterer ulykker eller andre hendelser på eller ved norske veier, og dermed oppnå effektiv redningsinnsats og reduserte samfunnsøkonomiske utgifter. Målgruppen for veilederen er personell på nødmeldesentralene, vegtrafikksentralene, nødetatene og bilbergerne. Veilederen beskriver hvordan operatører ved nødmeldesentraler, innsatspersonell fra brann, helse, politi, bergingsselskaper og andre aktører kan forebygge ulykker på innsatspersonell og øvrige trafikanter ved hendelser på eller ved vei. Det skal raskt identifiseres hendelser hvor det er nødvendig med aktive sikringstiltak, gjensidig varslings og informasjonsdeling mellom alle nødetater (trippelvarslings) og Vegtrafikksentralen, med etablering av sikker kommunikasjon mellom involvert innsatspersonell.

Samlokalisering av nødmeldesentraler

Politidirektoratet og DSB gjennomfører på oppdrag fra JD samlokalisering av brannvesenets 110-sentraler og politiets sine operasjonssentraler. Oppdraget omfatter også at det skal legges til rette for samlokalisering med de akuttmedisinske kommunikasjonsentralene (AMK-sentralene) der det er ønskelig. I syv av tolv politidistrikt er samlokalisering nå gjennomført. I Finnmark, Salten og Agder er alle de tre nødmeldesentralene samlet. Med bakgrunn i samlet historikk, har DSB laget en overordnet beskrivelse for anbefalte arbeidsprosesser for gjennomføring av samlok-prosjekter. Et av tiltakene med størst samfunns effekt er å etablere og forankre felles mål med samlokaliseringen så tidlig som mulig.

Den samlokaliserte nødmeldesentralen i Agder (110, 112 og 113) ble operativ i det nye politihuset i Kristiansand i juni. Målsetningen var bedre og mer effektiv tjeneste til Agders befolkning når ulykken først var ute, bedre samarbeid mellom sentralene, tilpassede tjenester og mer effektiv ressursutnyttelse. Allerede kort tid etter driftssetting ble DSB informert om at liv var reddet. Responstiden for iverksettelse av riktig tiltak fra rett nødetat har gått ned og de har nå en rekke eksempler på samfunnsnyttens som følge av samlokaliseringen.

3.3

VIRKSOMHETSMÅL 2: SAMFUNNETS EVNE TIL FOREBYGGING ER STYRKET

DSB skal bidra til å styrke samfunnets evne til forebygging for å redusere sannsynligheten og konsekvenser av uønskede hendelser. I 2023 har direktoratet særskilt prioritert tiltak knyttet til utvikling av kommunene og statsforvalternes samfunnssikkerhetsarbeid, egenberedskap og sikker energiomstilling i industrien. Samtidig vurderer DSB klimatilpasning, regelverks-utvikling og standardiseringsarbeid som sentrale deler av samfunnsoppdraget.

DSB vurderer at målrettet innsats og virkemiddelbruk gjennom flere år har bidratt til å styrke samfunnets evne til forebygging. Blant annet ser DSB at kommunene bruker kunnskap om risiko og sårbarhet mer aktivt enn tidligere. Denne kunnskapen blir også i større grad brukt til å bedre kommunenes planer og planprosesser. DSB vurderer også at Statsforvalteren de senere årene har tydeliggjort samordningsrollen sin på regionalt nivå, bl.a. gjennom håndtering av en rekke hendelser og kriser. Samtidig ser vi at både på regionalt og lokalt nivå er ressursene til arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap under press.

Blant befolkningen ser DSB en generell positiv utvikling i deres egenberedskap.

3.3.1 SAMFUNNSSIKKERHETSARBEID PÅ LOKALT OG REGIONALT NIVÅ

DSBs oppfatning er at kommuner og statsforvaltere (SF) jobber godt og stadig bedre både med enkeltelementer og det helhetlige, systematiske samfunnssikkerhetsarbeidet. Dette bekreftes gjennom årlige spørreundersøkelser og tilsynsrapporter om kommunal beredskapsplikt.

DSBs vurdering er også at statsforvalternes samordningsrolle på regionalt nivå har vist sin betydning de siste årene, særlig i forbindelse med pandemihåndteringen og ved håndteringen av flyktningssituasjonen som følge av Russlands krig

mot Ukraina. Videre viste ekstremværet Hans hvor viktige SF og kommunene er i arbeidet med motstandsdyktige lokalsamfunn. Her står det forebyggende arbeidet sentralt.

Samfunnssikkerhet i planarbeid på regionalt og lokalt nivå

Ekstremværet Hans viste viktigheten av det forebyggende samfunnssikkerhetsarbeidet. DSB har i 2023 blant annet gitt innspill til "*Nasjonale forventninger til regional og lokal planlegging 2023-2027*", som for første gang har samfunnssikkerhet med som eget kapittel. De nasjonale forventningene er styrende for alle landets fylkeskommuner og kommuner.

God arealplanlegging, som tar hensyn til samfunnssikkerhet, er sentralt når det gjelder forebygging mot naturfarer. I DSBs kommuneundersøkelse for 2023 svarer 57 prosent av kommunene at de har vært utsatt for alvorlige naturhendelser de siste to årene. Det er naturhendelser som sterk vind, skred, overvann og flom som går igjen. 87 prosent av kommunene som har svart, sier at de i noen grad (32 prosent) eller stor grad (55 prosent) følger opp risiko og sårbarhet som følge av langsiktige klimaendringer i den kommunale planleggingen.

I styringsdialogen med SF fremkommer det at arbeidet med samfunnssikkerhet i planer etter plan- og bygningsloven oppfattes som krevende. DSB vil derfor prioritere videreutvikling av veiledningsmateriell og bruk av de årlige erfaringsseminarene for SF om samfunnssikkerhet i kommunens planarbeid. På erfaringsseminaret for 2023 presenterte direktoratet et prosjekt for kartlegging av innsigelsespraksis hos SF. Resultatene gir et utgangspunkt for å vurdere videre tiltak, når det gjelder innsigelsesordning i plansaker etter plan- og bygningsloven.

Kommuneundersøkelser i 20 år

DSB har gjennomført *Kommuneundersøkelsen* (KU) siden 2002. Formålet er å få et overordnet

bilde av status på samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet i kommune-Norge. Undersøkelsen utgjør en viktig del av kunnskapsgrunnlaget for oversikt over kommunenes samfunnssikkerhetsarbeid. Undersøkelsen er i seg selv et viktig verktøy for å nå kommunene, og bidrar til at kommunene får økt innsikt i kommunal beredskapsplikt og økt bevissthet om temaer knyttet til samfunnssikkerhet, samt påminnelse om revisjonsbehov, og oppmerksomhet rundt avdekning mangler og kompetansebehov. En annen viktig kilde til informasjon er SFs tilsyn med kommunene. Hele 9 av 10 kommuner svarte på undersøkelsen i 2023.

Hovedtrekk gjennom 20 år er at:

- Kommunene bruker kunnskapen fra arbeidet med risiko og sårbarhet mer aktivt i dag enn for 20 år siden.
- Kunnskap fra arbeidet med risiko og sårbarhet blir i større grad brukt til å forbedre kommunenes planer og planprosesser
- Kommunene samarbeider mer med aktører utenfor den kommunale virksomheten når de arbeider med risiko og sårbarhet, enn det de gjorde for 20 år siden
- Forståelsen for beredskapsarbeid har økt, og bevisstheten øker særlig etter alvorlige hendelser.

Utvikling av ROS-analyser i kommunene

KU viser en positiv utvikling i bruk av ROS-analyser og overordnet beredskapsplan i kommunene. I 2023 oppga 99 prosent at de har en helhetlig ROS-analyse og 98 prosent at de har overordnet beredskapsplan. Dette er høyere enn tidligere år. I tillegg ser vi at flere kommuner oppfyller kravet om å utarbeide overordnet beredskapsplan med utgangspunkt i helhetlig ROS.

Det fremkommer også en positiv utvikling i sammenhengen mellom beredskaps- og arealplanarbeidet i kommunen. Flere kommuner svarer at beredskapskoordinator har vært involvert i kommunenes arealplaner nå enn tidligere. Dette bidrar til å styrke det systematiske samfunnssikkerhetsarbeidet og sikre at samfunnssikkerhet blir integrert i plansystemet.

DSB har i 2023 utarbeidet et utkast til forskrift om ROS-analyser. Hensikten er å sikre enkelte minimumskrav til metode, innhold og prosess for å heve kvaliteten på ROS-analysene i kommunene.

Resultater fra Statsforvalterenes tilsyn med kommunene

Direktoratet ser at SFs tilsyn bidrar til en positiv utvikling av kommunens samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid, og at mange kommuner igangsetter forbedringstiltak også utover å lukke konkrete avvik. Per januar 2024 har SF meldt inn 31 gjennomførte i tilsyn i 2023. Av de innmeldte tilsynene er det identifisert avvik i 23 av disse. Det er oppgitt avvik på krav om helhetlig ROS i 20 tilsyn, og avvik på krav om overordnet beredskapsplan i 15 tilsyn, hvorav 11 tilsyn har identifisert avvik på begge lovkrav. 14 av de 31 tilsynene ble gjennomført som fellestilsyn med helseberedskap. Dette gjør det i større grad mulig å se sammenhenger mellom kommunens arbeid med kommunal beredskapsplikt og helseberedskap.

DSB følger utviklingen innen tilsyn i nær dialog med SF og vurderer tiltak overfor regionalt og kommunalt nivå i lys av dette.

3.3.2

KLIMARISIKO OG NATURFARE

Mye av klimatilpasningsarbeid har de siste årene handlet om forebygging. Samtidig fastslår FNs klimapanel at ekstremværhendelser, som tidligere bare kunne modelleres, nå faktisk utspiller seg. Forsterkede klimaendringer og mer ekstreme naturhendelser vil også i større grad utfordre beredskapen vår.

DSB skal være en tydelig pådriver og samordningsaktør innen klimarisiko og naturfare. En viktig del av arbeidet er å fremskaffe systematisk oversikt over klimaendringenes konsekvenser for samfunnssikkerheten. Kunnskapsgrunnlaget utvikles blant annet gjennom datainnsamling, analyse, deling og fortolkning. Dette gjøres blant annet gjennom den årlige kommuneundersøkelsen, og ved løpende kontakt med statsforvalterembetene og andre aktører på statlig nivå. Klimarisiko og naturfare er også tema i diskusjoner og veiledning om

risiko- og sårbarhetsanalyser, evalueringer og internasjonalt arbeid. Kunnskapen anvendes av ulike aktører både i forebyggende arbeid, beredskap og krischåndtering.

I 2023 ble det for første gang gjennomført en diskusjonsøvelse med ekstremværet Embla som scenario for styringsgruppen i Naturfareforum. Øvelsen ga gode diskusjoner på tvers av etater og fagområder, og viste at et slikt scenario vil utfordre de fleste sektorer.

Faktaboks:

Bygge trygt på trygge steder (utrede og foreslå endringer i relevante bestemmelser i plan- og bygningsloven og byggeteknisk forskrift)

DSB deltar, sammen med Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), i arbeidsgruppen som ledes av Direktoratet for byggkvalitet (DIBK).

Det aktuelle regelverket gjelder all bygging fra i dag og fremover. Ny kunnskap om potensielle fareområder og effekter av klimaendringer, kan føre til at områder som tidligere har vært ansett som tilstrekkelig sikre for bebyggelse, ikke lenger innfrir kravene til sikkerhet i plan- og bygningsloven og i byggeteknisk forskrift.

Både Gjerdrum-kommisjonen, Riksrevisjonen i sin gjennomgang av hvor forberedt Norge er på klimaendringene og Totalberedskapskommisjonen, foreslår en gjennomgang av dagens regelverk for areal- og byggesaker med tanke på å tydeliggjøre roller, ansvar og regelverk med det formål å bygge enda tryggere og bedre i fremtiden, og dermed være bedre rustet mot det som venter oss.

3.3.3

BEFOLKNINGENS BEVISSTHET OM EGENBEREDSKAP

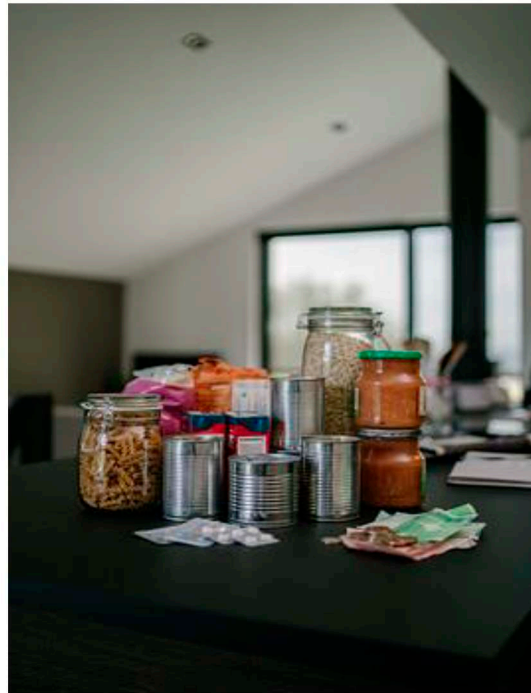

Foto: Simen Prestaaen (DSB)

Egenberedskapsuka 2023 ble gjennomført i samarbeid med en rekke kommuner, sivilforsvarsdistrikter, statsforvaltere og frivillige organisasjoner. Gjennom lokale arrangementer og en nasjonal kampanje var målet å øke befolkningens kunnskap om egenberedskap og evne til å klare seg selv i minst tre døgn. Årets tema var "ØVE". En representativ befolkningsundersøkelse gjennomført etter kampanjen viste en generell positiv utvikling i befolkningens egenberedskap over tid.

DSB har i 2023 utarbeidet forslag til nye råd om egenberedskap. Den største endringen er forslag om å øke antallet dager befolkningen må være forberedt på å klare seg selv fra tre til sju dager. I befolkningsundersøkelsen for 2023 svarer 78 prosent at det er rimelig at husholdningene er forberedt på å klare seg selv uten samfunnets hjelp i en uke. Forslaget til reviderte råd ble sendt ut på en bred høring i desember, med høringsfrist i februar 2024. DSB fastsetter de nye rådene våren 2024.

Tabell 7: Utvikling i befolkningens egenberedskap

Beredskapsråd	2023	2022	2017 (referanse- år) ³
"Lagret drikkevann i beredskap"	47 %	42 %	21 %
"Tenkt gjennom hva som skal gjøres ved lengre bortfall av strøm"	51 %	49 %	35 %

3.3.4

KJEMIKALIE, PRODUKT- OG ELSIKKERHET

Sikker energiomstilling

Regjeringens Veikart 2.0 Grønt industriløft⁴ peker på behov for et tettere samarbeid med industrien, kunnskapsmiljøer og partene i arbeidslivet, og hvordan dette vil være avgjørende for å nå ambisjonen i det grønne industriløftet. DSB erfarer et høyt trykk av henvendelser, og at det er behov for en tydelig samfunnsikkerhetsmyndighet i omstillingen.

DSB har dialog med flere interesse- og bransjeorganisasjoner på ulikt nivå og med ulik frekvens. I tider med omstilling er partene i arbeidslivet sentrale. Basert på dialog og innspill fra industri og næringsliv i 2023, om tettere samarbeid og dialog mellom partene, planlegger DSB etablering av et forum som en del av et trepartssamarbeid i 2024. I tillegg vil et slikt trepartssamarbeid også kunne berede grunnen for regelverksutviklingen. Fokusområder i en første fase vil relateres til sikkerhetsutfordringer knyttet til hydrogen, ammoniakk, fangst og mellomlagring av CO₂, batterier og solceller.

Utvikling innen hydrogen, ammoniakk og CO₂-fangst og mellomlagring

DSB har i 2023 særlig arbeidet inn mot hydrogen- og ammoniakkområdet, med tettere oppfølging av et hydrogenmarked i rask endring. DSB leder Standard Norges komité for Hydrogenteknologi og har gjennomført utstrakt veiledningsaktivitet mot nye aktører. DSB har fattet vedtak om samtykkeplikt for alle hydrogenfyllestasjoner som er i ferd med å etableres. Dette for å ta kontroll på utviklingen og

sørge for at sikkerhetsmessige hensyn ivaretas, spesielt når det gjelder plassering av stasjonene og at anleggene gjennomgår en god uavhengig teknisk kontroll.

Bruk av hydrogen og ammoniakk i maritim industri har ført til at flere virksomheter nå vurderer å lagre farlig stoff i tanker plassert på havbunnen i indre farvann. DSB har bedt EU-kommisjonen om innspill til om denne type operasjon omfattes av Seveso-direktivet. DSB har også varslet et behov til kommisjonen om at det på nytt bør vurderes om anlegg for karbonfangst og lagring (CCS) også skal omfattes av Seveso-direktivet. Store mengder trykksatt CO₂ kan være dødelig, og DSB ser en økning av planer om etablering av denne type anlegg i Norge.

Nordisk samarbeid

DSB deltar på nordisk samarbeidsmøte innen fagområdene eksplosiver, farlig stoff og industrisikkerhet (NORDEX), da flere problemstillinger knyttet til den grønne omstillingen er felles for de nordiske landene. Utfordringer relatert til blant annet ammoniakk, hydrogen og CO₂ ble løftet, og alle landene jobber for at regelverket skal holde tritt med utviklingen og at sikkerheten ivaretas i den grønne omstillingen. Det er igangsatt arbeid med et styrket mandat for samarbeidet og det er etablert undergrupper som jobber med konkrete problemstillinger.

DSB har i 2023 samarbeidet med svenske myndigheter om å avdekke og følge opp ulovlig og umerket transport av brukte elbilbatterier på vei ut av Norge. At Norge er et foregangsland på elektrifisering av kjøretøyparken fører også til at vi er tidlig ute med kassering av gamle elbilbatterier.

DSB deltar i Nordisk komité for samordning av elektriske sikkerhetsspørsmål (NSS). Hovedkomitéen skal, gjennom identifikasjon av felles nordiske problemområder, initiere bruk av virkemidler og tiltak for å forebygge el-branner, el-ulykker og andre skader som følge av farlig elektrisk utstyr. Dette innbefatter feil bruk av utstyr, farlige installasjoner og elektrisk kraft. I 2023 har komiteen hatt fokus på utveksling av

³ Året før egenberedskapsrådene ble lansert

⁴ [Lenke til Veikart 2.0 på https://www.regjeringen.no/](https://www.regjeringen.no/)

erfaringer med oppfølging av solcellebransjen og elbil-ladere, og det er etablert arbeidsgrupper innen markeds kontroll, analyse, informasjonsarbeid og tilsyn.

Tilsyn og uhell

Samarbeid og koordinering

DSB er med i HMS-myndighetenes tilsynssamarbeid, som koordineres av Arbeidstilsynet. Gjennom tilsynsmyndighetenes samarbeidsgruppe (TSG) har DSB vært med på å utvikle e-læringskurset "*Tilsynsopplæring*". Kurset er det første i sitt slag, og gir grunnleggende opplæring i tilsynsfaget. Ved utgangen av 2023 er kurset tatt i bruk av nærmere 1000 ulike brukere og får gode tilbakemeldinger.

Markedstilsynsforordningen (EU) 2019/1020 pålegger medlemslandene å opprette et sentralt samordningspunkt for markedstilsyn (Single Liaison Office/SLO). I Norge ivaretas denne oppgaven av DSB. SLO skal bidra til at det er enklere å dele erfaringer og kunnskap på tvers av myndigheter og landegrensar, samt bedre markedstilsyn både nasjonalt og på EU-nivå. Norge vil dermed bli bedre rustet på tilsynsområdet i møte med nye produkter, økt netthandel og ny teknologi. I 2023 har det blitt opprettet et nasjonalt nettverk for samordning av markedstilsyn med de aktuelle tilsynsmyndighetene og Tolletaten. Arbeidet med utarbeiding av en helhetlig strategi for markedstilsyn er startet opp, og SLO har overtatt rollen som nasjonal administrator for det felleseuropeiske saksbehandlingssystemet ICSMS.

Storulykke

Av de om lag 70 storulykkesundersøkingene utført i 2023 ble det avdekket avvik hos i overkant av halvparten av storulykkesundersøkingene. I 2023 har det også skjedd flere ulykker med potensial for alvorlige konsekvenser.

DSBs spørreundersøkelse med storulykkevirksomhetene i 2023 avdekket mangelfull samordning av beredskap med det offentlige. 96 prosent av storulykkevirksomhetene rapporterte at de har delt opplysninger om beredskap med kommunen og

relevante nød- og beredskapssetater, slik at disse kan utarbeide egne beredskapsplaner, men kun 57 prosent var kjent med at slike eksterne beredskapsplaner er utarbeidet. DSB følger dette opp gjennom føringer og samarbeid med Statsforvalteren, fylkesberedskapssjefene og gjennom kommuneundersøkelsen for 2024.

FNs industriulykkekonvensjon

DSB leder FNs konvensjon for grenseoverskridende konsekvenser av industriulykker. Etter at Ukraina sluttet seg til konvensjonen i 2022 er det en økende aktivitet fra flere andre land i UNECE-regionen for å implementere konvensjonen, blant annet i Georgia og Tadsjikistan. Et viktig mål for arbeidet de kommende årene er å bruke konvensjonen som et verktøy for å sørge for sikkerhet ved utvinning av mineraler til bruk i det grønne skiftet og ved den pågående energiomstillingen i regionen.

Industrivern

Industrivernforskriften stiller krav til at virksomheter skal ha en egenberedskap tilpasset virksomhetenes risiko og at den skal øves årlig. NSO fører tilsyn med industrivernet og gjennomførte 297 tilsyn i 2023. Statistikk viser en økning i antallet industrivernpliktige virksomheter, i takt med omstillingen, samt en økning i antall innsatser. NSO rapporterer at innsatsene har en betydelig konsekvensreducerende effekt (75 prosent i snitt de siste ti år). Totalberedskapskommisjonen omtaler industrivernet i sin rapport⁵ som en lite kjent, men vesentlig beredskapsressurs. Som etatsstyrer av NSO støttet DSB opp om tilsynsarbeidet i 2023 for å styrke beredskapsnivået.

Transport av farlig gods

Transport av farlig avfall omfattes av regelverket for landtransport av farlig gods når avfallet er klassifisert som farlig gods. DSB har i 2023 ført dokumenttilsyn med avfallsaktører for å undersøke deres rutiner for klassifisering. Tilsynet gjennomføres med bakgrunn i en eksplosjon ved avfallsanlegget til *Returkraft*. Ulykken resulterte i syv skadde og store økonomiske konsekvenser. DSB fant at de fleste

---

⁵ NOU 2023:17 kap. 12.2 s186

transportører møter kravene og vår vurdering er at dette ikke er et bransjeproblem, men et problem hos den spesifikke aktøren som transporterte det farlige avfallet, og som ble politianmeldt av DSB.

For å hjelpe avfallsanlegg som lagrer og/eller behandler farlig avfall med å vurdere om de er omfattet av storulykkeforskriften, har storulykkemyndighetene i samarbeid med bransjen utarbeidet en veileder i 2023. Det er seks avfallsanlegg som er omfattet, og som får særskilt oppfølging fra storulykkemyndighetene.

Eksplosiver

I 2023 har DSB gjennomført tilsyn med virksomheter etter uhell, skade og dødsfall som følge av bruk av eksplosiver. DSB oppsummerer læringspunkter fra slike hendelser og deler disse via "læringsark" eller i bransjefora. DSB har høy oppmerksomhet på sikkerhet ved oppbevaring av eksplosiver. I 2023, i likhet med de to foregående år, har brann- og redningsvesen gjennomført tilsyn på direktoratets vegne. Gjennom disse tilsynene får brann- og redningsvesenet god kunnskap om risikoobjekter i sin region. DSB øker den geografiske spredningen av sine tilsyn, og antallet anlegg det føres tilsyn med.

Elsikkerhet

Riksrevisjonen gjennomførte en etterlevelserevisjon på elsikkerhetsområdet i 2022-2023 og konkluderte blant annet med at DSBs tilsynsvirksomhet innenfor elsikkerhet er "kritikkverdig", jf. *"Rapport for 2023 om DSBs tilsynsvirksomhet på elsikkerhetsområdet"*. DSB startet i 2023 et arbeid for å sikre at Riksrevisjonens funn følges opp og at tilsynsvirksomheten forbedres.

Tilsynene innen landbasert sektor skjer primært mot større nettselskaper. I tillegg til å holde elsikkerheten på et høyt nivå, bidrar tilsynene til at forsyningssikkerheten i det norske kraftsystemet ivaretas. I 2023 ble det gjennomført 23 tilsyn med landbaserte virksomheter, med spesifikke tema for tilsynene. I flere av tilsynene ble det avdekket flere feil og mangler hos tilsynsobjektene, sammenlignet med tidligere tilsyn.

Salget av solcellepaneler og -anlegg har økt de siste årene med bakgrunn blant annet i høye kraftpriser og effekttilgang. En rekke bedrifter som selger og installerer disse anleggene har etablert seg i tillegg til de tradisjonelle installatørbedriftene som bygger elektriske anlegg hos private og bedrifter. Basert på avvik avdekket av Det Lokale El-tilsyn (DLE), gjennomgang av bekymringsmeldinger, branner og DSBs egne observasjoner, har DSB i 2023 gått bredt ut for å orientere om kompetansekravene for å bygge og installere slike anlegg. DLE er gitt i oppdrag å ha særlig oppmerksomhet på denne type anlegg i sine tilsyn.

Den teknologiske utviklingen har ført til økning i antallet elektroniske produkter som anvendes eller oppbevares i norske hjem, slik som elektriske sykler og el-sparkesykler. De senere årene har det vært mange branner i lette elektriske fremkomstmidler med litiumholdige batterier. Slike branner kan være eksplosive og gi rask og giftig røykutvikling, som kan gjøre det vanskelig å evakuere. DSB har oppmerksomhet på problemstillingen. Det er blant annet laget ladevettregler til befolkningen og opplæringsfilm for elever i ungdomsskolen, hvor bruk og lagring av elektriske sparkesykler er omtalt spesielt. RISE Fire Research har forsket på branner i litiumholdige batterier, og kunnskapen blir anvendt i informasjon og veiledning til befolkningen og andre spesifikke målgrupper.

Forbrukertjenester

DSB opplever en økning i innrapporterte uhell innenfor forbrukertjenester, fra både tilbydere av forbrukertjenester, politiet, media og befolkningen. I 2023 gjennomførte direktoratet en tilsynsaksjon ved ni aktivitetsparker i Norge. Hovedfunnene i tilsynsaksjonen var manglende kunnskap om plikten til å melde fra om alvorlige hendelser, uklare ansvarsfordelinger og oppgaver, manglende dokumentasjon av risikovurderinger, samt mangelfulle rutiner og dokumentasjon for vedlikehold. Avvikene er nå lukket og tilsynet avsluttet. Tilsynsaksjonen skapte betydelig oppmerksomhet i media og har etter DSBs oppfatning medført kompetanseheving i bransjen og tryggere parker for små og store barn.

DSB bistår politiet i alvorlige ulykker innen forbrukertjenester. DSBs veiledning og

sakkyndige uttalelser er viktig for at fagmyndighetens vurdering tas inn i eventuelle rettsavgjørelser. I 2023 bisto DSB politiet i en dødsulykke i alpinbransjen, der tilbyder av forbrukertjenesten ble dømt til bøter etter brudd på Produktkontrollloven. Saken er prinsipielt viktig, og fastslår hvilket ansvar aktørene i bransjen har for sikkerheten i sine alpine nedfarter.

Regelverk innen kjemikalie-, produkt- og elsikkerhetsområdet

Regelverksutvikling står sentralt i det forebyggende arbeidet. Innenfor kjemikalie- produkt og elsikkerhetsområdet gjennomføres det kontinuerlig endringer for å sørge for at regelverket er oppdatert og ivaretar dagens og fremtidens sikkerhetsutfordringer. Tabellen under viser status på regelverk DSB har revidert og utviklet i 2023.

Tabell 8: Regelverksutvikling – kjemikalie- produkt og elsikkerhet

Regelverksutvikling 2023 - Kjemikalie -produkt og elsikkerhetsområdet	Status	Kommentar
Forskrift om håndtering av farlige stoffer	Anmodning om høring sendt JD	Utredninger i forkant, relatert grønne skiftet med henvisninger til CLP-forskriften, risikokonturer og hensynssoner.
Forskrift om landtransport av farlig gods	Under arbeid, ferdigstillelse	Åpner for mulighet til transport av farlig gods i modulvogn, . Dagens forbud er sæmorsk og begrenser mulighet til å transportere større mengder farlig gods.
Grensesnitt mellom våpenforskriften og eksplosivforskriften	Forslag med anmodning om høring sendes JD tidlig 2024	Samarbeid mellom DSB og Politidirektoratet. Enighet om endringer for å fjeme klarhet om hvilken myndighet befolkningen og næringslivet skal forholde seg til - lokalt politi, brannvesen eller DSB.
Ny batteriforordning i norsk rett - forskrift for gjennomføring	Forslag med anmodning om høring sendt JD og KMD	Batterier er pekt ut som ett av syv sentrale produktområder som er omfattet av EU sin handlingsplan for sirkulær økonomi. Forordningen regulerer primært ikke sikkerhet knyttet til batterier men unntak ved at det stilles sikkerhetskrav til stasjonære batterienergilagringssystemer. Forskriften som gjennomfører forordningen må derfor fastsettes i lover som forvaltes av DSB.
Lovendringer i forbindelse med at ansvar for håndtering av elektromedisinsk utstyr skal overtas av HOD fra JD	Forskrift om håndtering av medisinsk utstyr trådt i kraft 1. juli. Resterende endringsutkast sendt JD 30.6.23 med anmodning om høring	DSB har i samarbeid med Direktoratet for medisinske produkter og Helsetilsynet jobbet med lovendringer i forbindelse med at ansvar for håndtering av elektromedisinsk utstyr skal overtas av HOD fra JD
Regelverksarbeid for tydeliggjøre ansvarsområdene mellom Nkom og DSB	Under arbeid	Nkom og DSB har blitt enige om fremtidig ansvarsfordeling innenfor Lavspenningsdirektivet (LVD), Direktivet for Elektromagnetisk kompatibilitet (EMC) og Radioutstyrsdirektivet (RED) etter innføring av sistnevnte.
Ny leketøyforordning i norsk rett - medfører behov for erstatning eller endring i leketøysforskriften	Det må utredes nærmere om gjennomføring av leketøyforordningen vil kreve lovendringer. Forslag til EØS notat er oversendt KLD og JD	DSB har bistått Miljødirektoratet i arbeidet med gjennomføringen. Formålet med forslaget til ny leketøyforordning er å øke beskyttelsen av barn mot eksponering av kjemikalier, sikre bedre overholdelse og håndheving av krav til leketøy.

Trusselstoffer og kjemiske våpen

På verdensbasis foregår det en formidabel utvikling av nye kjemikalier. I Norge håndteres det hver dag store mengder kjemikalier som samfunnet er avhengig av. Flere av disse kjemikaliene representerer en fare for befolkningen, miljøet og materielle verdier dersom de håndteres feil og det skjer uhell, eller de brukes i uønskede villedede handlinger som terrorangrep.

EU vil innføre regelverk som legger restriksjoner på flere giftige stoffer og utgangsstoffer for giftige stoffer, og vurderer å legge til nye stoffer

til regelverket om utgangsstoffer for eksplosiver. DSB erfarer at Organisation for the Prohibition of Chemical Weapons (OPCW) sine forventninger til nasjonal myndighet har økt i omfang. Dette skyldes primært utvikling i økt bruk av kjemikalier, trusselaktører som tar i bruk stadig nye stoffer, hendelser og utviklingen i den sikkerhetspolitiske situasjonen. Det har de seneste årene vært gjentatte alvorlige brudd på kjemivåpenkonvensjonen. Aktualiseringen av temaet medfører et behov for et styrket mandat for DSB som myndighet med ansvar for regulering av trusselstoffer og kjemiske våpen.

Sverige har i 2023 vært preget av en voldsbølge der sivile eksplosiver har vært et av virkemiddelene for angrep og trusler. I Sverige var det 149 eksplosjoner i 2023, hvor halvparten er gjennomført med bruk av dynamitt fra bedriftsmarkedet. Over ti tonn sprengstoff har blitt beslaglagt av politiet og 2023 er et rekordår i både beslag og eksplosjoner. Norge skiller seg fra Sverige ved å ha et lenger utdanningsløp for å bli bergsprenger, et sentralt styrt tillatelsesregime og en helhetlig oversikt over hvem som har tillatelse til å håndtere eksplosiver. Regelverket er likevel tillitsbasert. Det har derfor vært viktig for DSB å bruke sine kontaktpunkter med bransjen og bransjekonferanser til å påpeke ansvaret som ligger hos de som håndterer eksplosiver.

3.3.5

STANDARDISERINGSARBEID NASJONALT OG INTERNASJONALT

DSB har de siste årene styrket oppmerksomheten på deltakelse i standardiseringsarbeid og den rollen standardisering spiller for forvaltningen av direktoratets myndighetsområder. DSB har et tett og godt samarbeid med standardiseringsorganisasjonene Standard Norge og Norsk Elektroteknisk Komite (NEK). Direktoratet følger også opp arbeidet med standardisering for kommunikasjonsløsninger tilpasset nød- og beredskapsaktørens behov for samhandling, forebygging og håndtering av større ulykker og hendelser, som i Norge ivaretas av Nkom.

DSB har i 2023 finansiert flere standardiseringsarbeider og komiteer under Standard Norge, og har et særskilt søkelys på samfunnssikkerhetsområdet. Det er blitt stadig viktigere å følge opp standardiseringsarbeidet nasjonalt, regionalt og ikke minst globalt. DSB har en rolle i sentrale standardiseringskomiteer for å ivareta og forbedre sikkerheten innenfor de områdene vi forvalter, særlig innen el- og produktsikkerhet. Direktoratet leder flere

komiteer under Standard Norge, herunder samfunnssikkerhetskomiteen.

For å sikre at beredskapsaktørene kan utveksle kartbasert informasjon om hendelser, på en måte som bidrar til felles situasjonsforståelse under hendelser, har DSB tatt initiativ til å utrede muligheten for å standardisere slik informasjon. Dette ble særlig aktualisert etter kvikkleireskredet i Gjerdrum i desember 2020. DSB ga i 2022 Standard Norge i oppdrag å utrede om det kan utvikles en norsk eller internasjonal standard for slik informasjon. Utredningen ble levert i april 2023 og konkluderte med at en standard på dette området vil kunne resultere i harmonisert kartbasert informasjon tilgjengelig for de ulike beredskapsaktørene under hendelser. Den anbefaler at arbeidet videreføres gjennom en standardiseringsprosess der DSB gis en sentral rolle.

Internasjonalt standardiseringsarbeid

IEC er den internasjonale elektrotekniske standardiseringsorganisasjonen, og dekker ca. 99 prosent av verdens befolkning. Standardisering er grunnlag for alt internasjonalt salg av produkter og tjenester. Norsk lovgivning og krav til produkter og tjenester er funksjonsbasert og viser til standarder som setter sikkerhetsnivå for å ivareta samfunnssikkerheten. Norsk Elektroteknisk Komite (NEK) representerer IEC i Norge, og der deltar også DSB.

Kunstig intelligens (KI) står for tiden sentralt i det internasjonale standardiseringsarbeidet, og er krevende å regulere. Denne type teknologi har potensiale i seg til å være både en positiv kraft for menneskeheten, men har også et potensiale for å være destruktiv. Internasjonal standardisering vil kunne bidra til å styre utviklingen av KI i en positiv retning. Eksempelvis har en samarbeidskomite mellom IEC og ISO (International Organization for Standardization) nylig publisert en standard for utvikling av KI. Standarden er et sertifiserbart styringssystem med gjenstand for revisjoner.

3.4

VIRKSOMHETSMÅL 3: SAMFUNNSSIKKERHETSARBEIDET ER SAMORDNET

Et komplekst utfordringsbilde, avhengigheter mellom sektorer og et stort aktørkart gjør at samfunnssikkerhetsutfordringene sjelden kan håndteres i én sektor alene, men krever samordning både vertikalt og horisontalt. Samordning på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer bidrar til å avdekke tverrsektorielle sårbarheter, gi effektiv informasjonsdeling, avklare roller og ansvar og skape felles situasjonsforståelse og risikoerkjennelse. Dette gir et godt grunnlag for å prioritere tiltak og ressursbruk, og bidrar til et mer helhetlig forebyggings- og beredskapsarbeid.

DSBs samordningsrolle gjelder i hele samfunnssikkerhetskjeden, fra forebygging og beredskap til håndtering, gjenoppretting og læring. Kunnskap og oversikt, tverrsektorielle øvelser, tilsyn, styring av Statsforvalteren og ulike samordningsarenaer er viktige virkemidler. DSB vurderer at direktoratets aktiviteter og tiltak i 2023 har bidratt til styrket samordning gjennom å fortsette arbeidet med blant annet verstefalls-scenarier, videreutvikling av samordningsarenaer, og ikke minst læring på tvers av sektorer gjennom samordningen av Norges humanitære bidrag til Ukraina.

3.4.1

UTVIKLINGEN AV NASJONALE PLANLEGGINGSGRUNNLAG PÅ SAMFUNNSSIKKERHETSOMRÅDET

Gjennom flere år har DSB opparbeidet et tverrsektorielt kunnskapsgrunnlag med søkelys på verdikjeder og tverrsektorielle sammenhenger, som kommer til stor nytte i krisehåndteringen. Gjennom ulike former for risiko- og sårbarhetsanalyser på nasjonalt nivå, beredskapsanalyser og evaluering etter hendelser og øvelser avdekker vi tverrsektorielle sårbarheter, identifiserer mulige tiltak og forbedringsområder og foreslår videreutvikling av planverk.

DSB har siden 2010 gjennomført risikoanalyser av alvorlige hendelser som kan ramme Norge (Nasjonalt risikobilde (NRB) og Analyser av krisescenarier (AKS)). Analysene utarbeides i tett samarbeid med ansvarlige fagmyndigheter og andre relevante aktører. Analysene er definert som et av flere nasjonale planleggingsgrunnlag for departementene. Analysene brukes også av fagetater, statsforvaltere og kommuner, som inspirasjon og grunnlag for egne ROS-analyser. For at analysene skal ha nytteverdi, må de være relevante og oppdaterte. Per i dag baseres flere av analysene på utdatert kunnskap. Dette så vi bl.a. i forbindelse med ny analyse av strømrasjonering i 2023. Her avdekket DSB store endringer siden forrige analyse. Parallelt med denne analysen forbedret Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) regelverk og veiledning knyttet til kraftrasjonering. Til sammen har dette arbeidet gitt en god samfunnseffekt, med konkrete tiltak og endringer som gjør samfunnet bedre forberedt på en eventuell fremtidig rasjonerings situasjon. Som en viktig samordningsaktør på regionalt nivå har statsforvalterne også fått en mer formell og tydelig rolle i kraftrasjoneringsregelverket. Vi har også bistått NVE med utvikling av prioriteringskriterier i en rasjonerings situasjon. Dette viser at DSBs arbeid med AKS-analyser bidrar til konkret oppfølging med risikoreduserende tiltak i sektorene.

Verstefallsscenarioer

DSB har gjennomført tre graderte analyser av verstefallsscenarioer i 2023. Hovedhensikten med analysene er å vise hvordan en alvorlig uønsket hendelse i en sektor påvirker alle andre sektorer. Vi ser at våre analyser og delingen av dette kunnskapsgrunnlaget har en nytteverdi for de ulike forvaltningsnivåene; både for ansvarlig sektordepartementer, etater og andre beredskapsaktører på sentralt, regionalt og lokalt nivå.

Arbeidet med verstefallsscenarioene er etter DSBs oppfatning et godt og nyttig verktøy som har gitt

ny kunnskap om hvordan alvorlige hendelser kan påvirke på tvers av samfunnsfunksjoner, og hvordan befolkningen blir rammet. Analysene avdekker kunnskapshull og viser at det er behov for mer oversikt over gjensidige avhengigheter og sårbarheter.

Nye EU-direktiver

DSB fikk i 2023 sammen med Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) i oppdrag av Justis- og beredskapsdepartementet å utarbeide utkast til høringsnotat med forslag til nødvendige lov- og forskriftsbestemmelser for å gjennomføre CER-direktivet og NIS2-direktivet i norsk rett. CER-direktivet gjelder motstandskraft i viktige samfunnsfunksjoner (kritiske enheter) og NIS2-direktivet gjelder sikkerhet i nettverk og informasjonssystemer. Det overordnede formålet med CER-direktivet er å sikre leveransen av tjenester som er avgjørende for å opprettholde kritiske samfunnsfunksjoner mv, og å styrke motstandsdyktigheten til enheter som tilbyr slike tjenester i det indre marked. DSB har fått et hovedansvar for gjennomføringen av CER-direktivet i Norge.

Sektorer som omfattes av CER-direktivet dekkes i stor grad av KIKS-rammeverket, som DSB allerede har god kjennskap til, både gjennom utarbeidelse av selve rammeverket og gjennom erfaring og bruk i f.eks. krisehåndtering og ved tilsyn. Som del av arbeidet skal det blant annet ses hen til den eksisterende KIKS-systematikken. I arbeidet inngår også forholdet til sikkerhetsloven, GNF⁶-systematikken og sivilbeskyttelsesloven. Det må videre vurderes hvem som skal være nasjonalt kontaktpunkt for begge direktivene, kompetente myndigheter (tilsynsmyndigheter) innen de 11 sektorene som CER-direktivet omfatter, varslingsmottakere, mv. Kartlegging satt i gang der alle relevante departementer har gitt innspill.

3.4.2

KONTAKTPUNKTFUNKSJONEN – KOORDINERING AV NORGES BISTAND TIL UKRAINA

Samordningen av Norges humanitære bidrag til Ukraina gjennom EUs mekanisme for sivil beskyttelse, Union Civil Protection Mechanism (UCPM), var en av de høyeste prioriterte oppgavene i DSB i 2023. Regjeringen har understreket at støtten til Ukraina har stor betydning for Norges nasjonale sikkerhet. Så lenge krigen har pågått, har Norge vært en viktig bidragsyter i den humanitære responsen til Ukraina gjennom UCPM. Særlig gjelder dette den norske avtalen for medisinsk evakuering. Siden august 2022 har Norge bidratt med gjennomsnittlig to ukentlige flyvninger for å transportere ukrainske pasienter til land som deltar i UCPM. Denne transportavtalen blir forlenget til november 2024. Med Medevac-operasjonen bidrar Norge direkte til ukrainsk helsevesen, som på grunn av krigen ikke har kapasitet til å håndtere både militære skader og andre mer kompliserte og kostbare behandlinger som kreft, brannskadde pasienter osv.

Norge har i 2023 transportert 673 pasienter til en rekke medlems- og partnerland. Norge mottok i 2023 totalt 147 pasienter og bidro til evakuering av totalt 2 095 pasienter og pårørende, til både Norge og andre land. Norge bidro også med utsendelse av flere medisinske eksperter gjennom Medevac, EUs ordning for medisinsk evakuering av pasienter. To eksperter har vært utsendt til Polen for å bistå Ukraina i å effektivisere og styrke Medevac-prosessene. I tillegg har vært én medisinsk ekspert i Polen, samt to medisinske eksperter som har bidratt fra Norge med organisering av Medevac fra Ukraina via Polen. Norge ga i den forbindelse også Polen flere ambulansebusser til bruk i Medevac-HUB. Flere Medevac-eksperter er også utsendt til Brussel for å bistå i koordineringen av Medevac-operasjonene. Norge har fått bekreftet ytterligere tre Medevac-eksperter til EUs Emergency Response Coordination Centre (ERCC) i Brussel.

I 2023 har Norge bidratt med store mengder materiell til Ukraina og dets naboland. Behovene

---

⁶ Grunnleggende nasjonale funksjoner

for nødhjelpsutstyr var vært store, i tillegg til utstyr til gjenoppbygging, spesielt innenfor kraft- og energisektoren. Det ble sendt 114 donasjoner av el-materiell, 39 donasjoner fra helsesektoren (medisiner og utstyr), 16 donasjoner av kjøretøy, 24 huslyelementer, samt donasjoner innenfor kategoriene CBRN, brann, IT/telekom og infrastruktur. Den estimerte totalverdien på materiellbistanden fra Norge levert gjennom UCPM er 309 millioner kroner. For å koordinere donasjonene har DSB i 2023 hatt et tett samarbeid med Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) og REN AS om el-materiell, samt med Helsedirektoratet for å koordinere donasjoner fra helsesektoren.

Norge har i 2023 også bidratt overfor andre rammede land av Russlands krig mot Ukraina. Mange ukrainere har flyktet til naboland. Av den grunn sendte Norge telt, senger og 5 000 hygieneartikler til Moldova, 1 517 madrasser og 611 køyesenger til Litauen, skolemøbler til Kypros og 600 kg medisiner og vaksiner til Slovakia.

I sommer overtok DSB oppgaver fra JD med å vurdere henvendelser mottatt av departementsfellesskapet knyttet til donasjoner til Ukraina. DSB har tatt initiativ til dialog med NORAD, som er gitt det forvaltningsmessige oppdraget med å følge opp midlene på sivil side gjennom Nansen-programmet. Målet er å dele erfaringer og opprette samarbeid og informasjonsdeling knyttet til donasjoner til Ukraina gjennom hhv. UCPM og Nansen-programmet.

Erfaringene og oversikten DSB har opparbeidet seg gjennom håndteringen av bistand til Ukraina har også betydelig verdi for norsk beredskap. Datagrunnlaget over bistandsanmodningene fra Ukraina gir et godt bilde av hvilke behov Norge ville hatt i en lignende situasjon. Strategiske angrep mot kritisk infrastruktur har blant annet ført til et stort behov for materiell for å sikre landets energiforsyning. DSB inngikk våren 2023 en samarbeidsavtale med REN AS, som i løpet av 2022 har utviklet en egen funksjon i deres beredskapsdatabase der brukere kan registrere tekniske data og donere materiell til Ukraina. Denne type offentlig-privat samarbeid gir verdifull innsikt i hvordan samfunnets totale ressurser kan utnyttes effektivt. Videreutvikling

av privat- offentlig samarbeid er et satsingsområde i videreutviklingen av totalforsvaret, og gjennom håndteringen av konsekvensene av krigen mot Ukraina bygger DSB partnerskap som også kan komme til nytte i nasjonal beredskapsplanlegging.

3.4.3

TVERRSEKTORIELLE ØVELSER

DSB har et særskilt ansvar for planlegging og gjennomføring av øvelser som krever tverrsektoriell håndtering.

I mai 2023 gjennomførte DSB øvelse Arctic REIHN sammen med 47 norske virksomheter, syv nordiske organisasjoner, åtte departement, Statsministerens kontor (SMK) og EU ved EUs ordning for sivil beredskap (UCPM). Hensikten var å øve den norske atomberedskapsorganisasjonen på beslutningstakernivå, og å øve anmodning om bistand til Norge gjennom UCPM. Øvelsen ga viktige læringspunkter om norsk atomberedskap, som vil bli fulgt opp fremover. Flere av læringspunktene peker på et behov for bedre samordning. Det vises for eksempel til at nasjonale aktører må ha bedre kunnskap om regionale og lokale mekanismer for samhandling ved iverksetting av tiltak, at det er behov for styrket samarbeid og avklaring av roller og ansvar i respons til radiologiske hendelser, og det pekes også på at gjeldende avtaler mellom aktørene i større grad må operasjonaliseres for å sikre felles forståelse og samordning mellom aktørene. DSB erfarer at øvelser med bred tverrsektoriell deltagelse og deltagelse fra ulike forvaltningsnivåer gir flere positive effekter.

3.4.4

STYRING AV STATSFORVALTEREN

DSBs vurdering er at statsforvalterne ivaretar sin samordningsrolle på en god måte, blant annet i forbindelse med håndtering av den sikkerhetspolitiske situasjonen og ved større regionale hendelser (eksempelvis ekstremværet Hans). Flere statsforvaltere har en offensiv tilnærming til samordningsrollen, og benytter fylkesberedskapsrådet til å bygge tverrsektoriell situasjonsforståelse. Statsforvalternes kjennskap

til kommunenes ledelse og oppfølging har vært avgjørende for effekten av tiltakene.

DSB har sammenstilt resultater etter styringsmøter mellom DSB og statsforvalterne i perioden 2020-2023. Hensikten med styringsmøtene er å sette søkelys på konkrete utfordringer og problemstillinger i det enkelte embete, i lys av statsforvalterens oppgaveløsning på samfunnssikkerhetsområdet.

Embetene rapporterer årlig til DSB om antall årsverk som er knyttet til arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap. Utviklingen i antall årsverk de siste fire år viser en nedgang. Gitt utfordringsbildet er dette bekymringsfullt. DSB følger opp temaet i styringsdialogen med embetene.

I tillegg til resursutfordringene peker sammenstillingen på at arbeidet med samfunnssikkerhet i planer etter plan- og bygningsloven oppfattes som krevende. For å styrke statsforvalternes samordningsrolle innenfor samfunnssikkerhet regionalt er det avgjørende at det gis klare føringer fra

sektordepartement til underliggende beredskapsmyndigheter.

3.4.5

SAMORDNINGSARENAER

DSB erfarer at samordningsarenaene har blitt mer treffsikre og gir større effekt ved at vi i større grad tilpasser arenaene til målgrupper og problemstillinger. Gjennom ekstremværet Hans lyktes vi også å få til en bedre kobling til privat næringsliv. Vi ser også at arenaene blir stadig bedre når det gjelder å ivareta tverrsektorielle utfordringer. DSB erfarer at det er stor etterspørsel etter disse arenaene, samtidig som det er behov for å videreutvikle noen arenaer, for eksempel Sentralt totalforsvarsforum (STF). I 2023 gjennomførte DSB en evaluering og er i gang med utviklingstiltak. Etter DSBs vurdering er det behov for å utrede en mer spisset strategisk krisehåndteringsmekanisme med utspring i STF, for å sikre en mer effektiv og trent krisehåndtering ved behov. Oversikten viser de samordningsarenaene DSB har anvendt gjennom 2023:

Tabell 9: Samordningsarenaer DSB har anvendt gjennom 2023

Samordningsarena	Hensikt	Deltakere
Beredskapsmøter (ugradert) Jevnlige, frekvens tilpasset behov.	Situasjonsforståelse, samordnet kommunikasjon mellom sentrale myndigheter og statsforvalterne, særlig knyttet til helseberedskap, mottak av flyktninger, flom, atomberedskap, mv.	Saksbehandler hos statsforvalterne (fylkesberedskapsjefene) og aktuelle etater.
Beredskapsmøter (gradert) Ved behov.	Felles situasjonsforståelse mellom DSB og statsforvalterne, samordnet kommunikasjon mellom sentrale myndigheter og statsforvalterne, identifisere utfordringer og oppfølgingsbehov, oppfølging av situasjonen lokalt og regionalt	Fylkesberedskapsjefene, saksbehandlere og/eller ledere i fagavdelingene.
Samvirkekonferanser (ugradert) Ved behov. Daglig, ukentlig og månedlig.	Situasjonsforståelse, informasjonsutveksling, løfte tverrsektorielle problemstillinger. Avhengig av situasjonen hvem som er aktuelle deltakere. I 2023 temaer som skogbrann, flom, flyktninger og fugleinfluensa.	Saksbehandlere og/eller ledere i relevante etater og direktorater, samt statsforvalterne.
Samvirkekonferanser (gradert) og Sivilt militært koordineringsmøte Månedlig/etter behov.	Situasjonsforståelse, informasjonsutveksling, løfte tverrsektorielle problemstillinger og tiltakssetting på bakgrunn av truselsituasjonen. Sivilt militært koordineringsmøte er et samarbeid mellom FOH og DSB.	Saksbehandler, vakthavende eller ledere i beredskapsavdelinger/seksjon i relevante etater og direktorater som har sikkerhetsklart personell, samt hos statsforvalterne.
Samvirkekonferanser om tiltak (gradert) Ukentlig/ved behov.	Sikre samvirke og samordning mellom etatene i justissektoren, særlig med tanke på situasjonsforståelse, vurdering av tiltak og forberedelser til dialog med JD.	Seksjonsjef og/eller saksbehandler. DSB, NSM, POD og PST er faste deltakere. Relevante sektor-myndigheter med behov for å diskutere tiltak og/eller problemstillinger
Etatsforum for totalforsvaret To fysiske møter i året, digitale temamøter ved behov.	Videreutvikling av totalforsvarskonseptet. Etatsforum skal være et forum for diskusjon av totalforsvarssaker, som øvelser, planverk og aktiviteter, på etatsnivå.	Fra Forsvaret inviteres Forsvarsstaben (FST), Forsvarets operative hovedkvarter (FOH) og Heimvernsstaben til forumet. Fra sivil side inviteres aktørene som er medlem i Sentralt totalforsvarsforum (STF) og/eller har LNO-avtale med FOH. Andre etater eller virksomheter kan inviteres inn ved behov. Saksbehandler/mellomledernivå
Sentralt totalforsvarsforum To fysiske møter pr år.	STF skal være en møteplass for gjensidig orientering, samordning og overordnet koordinering av aktuelle totalforsvarsrelaterte problemstillinger og spørsmål knyttet til sivil-militært samarbeid og samfunnssikkerhet.	Etatsledere
Ekstraordinært sentralt totalforsvarsforum Ved behov	STF kan kalles inn på kort varsel ved behov hos medlemmer i forumet.	Etatsledere

3.4.6

TVERRSEKTORIETT BEREDSKAPSSAMARBEID INNEN CE OMRÅDET

DSB ivaretar ledelse av samvirkeområde CE beredskap. Hovedformålet er å understøtte JDs samordningsrolle på kjemikalieområdet og bidra til et tverrsektorielt, helhetlig og koordinert arbeide med CE-beredskapen. Med utgangspunkt i handlingsplan har DSB sammen med myndighetsgruppen utviklet faglig ekspertise og et beredskapsnettverk samt rådgivning til ansvarlige beredskapsaktører i håndterings- og normaliseringsfasen. I 2023 ble en ny nasjonal CBRNE-prosedyre for nødetater og nødmeldesentraler ferdigstilt i samarbeid mellom Helsedirektoratet, Politidirektoratet, Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet og DSB. Det ble også sluttført beredskapsanalyser knyttet til kjemikalie- og eksplosivhendelser som vil oversendes JD sammen med anbefalinger i 2024.

3.4.7

LÆRINGS- OG SAMVIRKEARENA GJENNOM DSB KURSSENTERET

DSB Kurscenteret er en lærings- og samvirkearena for samfunnsikkerhets- og beredskapsaktører over hele landet. DSBs kurscenter tilbyr kurs og kompetanseheving langs hele spekteret fra forebygging til håndtering av hendelser. Kurstilbudet støtter kommuner i å levere på forpliktelser etter Sivilbeskyttelsesloven, eksempelvis gjennom kurs i risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS), samfunnsikkerhet i arealplanlegging, beredskapsplanlegging, krisehåndtering og stabsarbeid, og øvelsesplanlegging.

Læringsaktiviteten har økt de siste årene. Både gjennom at det bestilles flere brukertilpassede kurs, gjennom samarbeid med Kystverket om miljøberedskap og miljørisikoanalyse, samt ved at Politihøgskolen har gjennomført kurs innen felles etter- og videreutdanning for nødetatene på Kurscenteret.

Tabell 8: Nøkkeltall DSB Kurscenteret

	I 2023 er 876 personer kurset, en økning på 25 prosent sammenlignet med 2022.
	Det har blitt levert 1798 kursdager i samfunnsikkerhetsrelevant læring, en økning på 35 prosent sammenlignet med 2022.
	Av kursene gjennomføres 20 prosent digitalt, 42 prosent ved oppmøte og 37 prosent eksternt.
	95 prosent av de som besvarer kursevalueringen oppgir at de er fornøyde.

3.4.8

INTERNASJONALT SAMARBEID OG FORVALTNINGSANSVAR

Forvaltning av EUs ordning for sivil beredskap (UCPM)

DSB forvalter EUs ordning for sivil beredskap (UCPM) med vekt på å styrke nasjonal, nordisk og europeisk beredskap. UCPM utgjør et felles sikkerhetsnett for Europa og har særlig vist sin styrke de siste årene; først under covid-19 pandemien, avløst av Russlands pågående krigføring mot Ukraina. Det nordiske samarbeidet og samforståelsen av UCPM er godt etablert.

31. desember 2023 markerte en viktig sluttdato for de ekstraordinære midlene som ble tilført rescEU fra Next Generation EU (European Recovery Instrument) under UCPMs langtidsbudsjett for perioden 2021-2027. Samlet sett har 2,2 milliarder euro blitt tilført UCPMs budsjett for årene 2021-2023. Norge, Finland, Sverige og Danmark har alle styrket nordisk og europeisk beredskap gjennom å være vertskap for viktige rescEU-kapasiteter innen helse, CBRN, skogbrann, logistikk og beredskapslagre. DSB deltar i ulike grupper for videreutvikling av rescEU-kapasiteter innen samme områder, i et tett nordisk samarbeid. Under European Civil Protection Pool (ECPP) fikk Norge i høst

sertifisert NOR EMT⁷ som en permanent kapasitet i poolen etter en lengre pilotperiode.

DSB har arbeidet aktivt for at ulike norske aktører skal kunne bruke UCPM til å styrke egen beredskap. DSB deltar blant annet i det nyopprettede TSA (tverrsektoriell samordningsarena) ledet av Helsedirektoratet med deltakelse fra Forskningsrådet, Digdir, Innovasjon Norge og DSB. Deltakerne i TSA samarbeider om hvordan Norge kan hente mest mulig ut av forvaltning av ulike, men også nært beslektede, EU-program.

Foto: © European Union, 2020

DSB har også nominert en norsk skogbrann-ekspert til å hospitere i Emergency Response Coordination Centre (ERCC) i Brussel. Hospiteringen ble gjennomført på sommeren, og erfaringer og læring ble delt med representanter i lederstøtten, som følger med skogbrannhelikoptre i innsats. DSB følger opp EUs ulike programmer som omhandler skogbrann. Dette er viktige arenaer for Norge for å bygge nettverk, synliggjøre våre utfordringer, samt bygge kunnskap for å være bedre forberedt på morgendagens skogbranner.

Sivilt beredskapsarbeid i NATO

NATO legger i økende grad vekt på motstandsdyktighet, sivil beredskap og sivilt-militært samarbeid. Det anses som en stadig viktigere del av alliansens kollektive forsvar og avskrekking. På toppmøte i 2023 vedtok NATO felles allierte mål for motstandsdyktighet. Målene bygger mye på NATOs grunnleggende forventninger til motstandsdyktighet fra 2016 og

2021 (Seven Baseline Requirements).

Forventningene om å sikre kontinuitet i nasjonale styringssystemer (forventing 1) og å sikre evnen til å håndtere ukontrollert forflytning av mennesker (forventing 3) faller særlig innenfor justissektoren sitt ansvarsområde. DSB understøtter arbeidet med operasjonalisering av disse forventningene fra NATO.

For å bygge en motstandsdyktig befolkning, og møte NATO sin forventning, har DSB i 2023 hatt særlig fokus på sivile beskyttelsestiltak, egenberedskap og gode sivile varslingssystemer. NATOs økte vektlegging av sivilt-militært samarbeid har medført at DSB i større grad trekkes inn i arbeidet med for eksempel NATOs militære planarbeid, øvingsplanlegging og utarbeidelse av NATOs situasjons- og tilstandsrapporter.

Det vises også til kapittel 3.2.1 om arbeid med styrking av Totalforsvaret.

Nordisk samarbeid

I en urolig verden er det nordiske samarbeidet viktig. De nordiske generaldirektørene for samfunnssikkerhet og beredskap er opptatt av å bygge tette relasjoner og opptre koordinert. Det er derfor opprettet et Nordisk sekretariat for generaldirektørene, bestående av representanter på saksbehandlernivå fra de nordiske samfunnssikkerhetsmyndighetene. Gjennom 2023 har arbeidet blant annet bestått i å utvikle et "veikart" som gir generaldirektørene oversikt over pågående, nordisk samarbeid og eksisterende nordiske nettverk, samt løfte enkeltområder der det vil kunne være behov for mer eller tettere samarbeid.

I 2023 har samarbeidet blitt tettere og det forventes at det vil bidra til en nærmere kobling til Haga-nivået, blant annet en tydeligere sammenheng mellom det som besluttes på politisk nivå og det som iverksettes på myndighetsnivå.

Bruk av EØS-midlene

Inneværende periode for EØS-midlene går ut i 2024. Mye av aktivitetene er derfor avsluttet eller

⁷ Ref. oppdragsbrev datert 4. april 2023 – Rammer og oppdrag for videreføring av NOR EMT, og supplerende tildelingsbrev 1 datert 13. april 2023 – revidert tidsplan for NOR EMT.

i ferd med å avsluttes. DSB har i inneværende periode vært donor-programpartner (DPP) for området "*Katastroforebygging og Beredskap*" i Polen og Romania, samt klimaprogrammet i Slovakia.

I Polen har DSB deltatt i prosjektet *Styrking av CBRNE sikkerhet og sikring – Koordinering og Standardisering*. Prosjektet har utviklet sensorer som muliggjør sikrere og mer effektiv måte å oppdage og klassifisere farlige materialer ved CBRNE-hendelser. Det øker kapasiteten til innsatspersonell og bidrar til en dynamisk situasjonsforståelse. Det er også utarbeidet forslag til operative prosedyrer for flyging av droner ved CBRNE-hendelser, et opplæringsprogram for CBRNE-personell, samt identifisert egnede dronetyper og sensorsystemer for CBRNE-deteksjon og klassifisering. Funnene og erfaringene fra prosjektet vil være verdifullt for fremtidig implementering av droner ved håndtering av CBRNE-hendelser.

Forsvarets forskningsinstitutt (FFI) har samarbeidet med det polske militæruniversitetet for teknologi i Warszawa, og utviklet et treningsverktøy for å øve på storskalakriser der CBRNE-virkestoff (agens) inngår. En versjon av dette ble testet ut på kurset *Samvirke på Forurenset Skadested* ved Sivilforsvarets Kompetansesenter, høsten 2023.

I samarbeid med det polske sikkerhetscenteret (*Government Center for Security*) arrangerte DSB en konferanse om [Innovasjon i Katastroforebygging](#) i 2023 med søkelys på hvordan eksisterende og ny teknologi og kunstig intelligens kan brukes for å styrke landenes arbeid med forebygging og beredskap ved katastrofer.

I Romania har representanter fra brann- og redningsvesenene i Oslo, Bergen, Trøndelag og Nedre Romerike vært med i ressursgruppen for

prosjektet *Bedre motstand mot katastrofer ved å forbedre beredskapen for søk og redning og ved fjerning av udetonerte bomber*. I dette prosjektet er det utviklet et opplæringssystem for urbant søk og redning (USAR) basert på internasjonale standarder. Arbeidet har foregått i Romania og Norge. En del av prosjektet har vært å bygge et treningssenter for opplæring av USAR-personell utenfor Bucuresti. Personell fra de norske brann- og redningsvesenene har blitt sertifisert som USAR-instruktører. Deres deltakelse i prosjektet har bidratt til å gi de nevnte brann- og redningsvesenene et betydelig kompetanseløft, og tilrettelagt for videre samarbeid på området.

3.5

FELLESFØRINGER OG ØVRIGE KRAV FRA REGJERINGEN

3.5.1

ANTALL LÆRLINGER SKAL STÅ I FORHOLD TIL STØRRELSEN PÅ VIRKSOMHETEN

I DSB er det ved utgangen av 2023 syv lærlinger. Tre av disse er tilknyttet DSBs IKT-seksjon og alle skal ta fagbrev innen IKT-servicefaget. En lærling er tilknyttet DSBs arkiv og skal ta fagbrev innen Service- og administrasjonsfaget. Tre lærlinger er tilknyttet Sivilforsvarets kompetansesenter hvor to skal ta fagbrev i innholdsproduksjonsfaget og en skal ta fagbrev i kokkefaget.

Det er et ønske i DSB å beholde, eventuelt øke, antall lærlinger innenfor de samme fagene også i 2024. Alle lærlinger tas inn lokalt gjennom relevant opplæringskontor.

DSB har også et samarbeid med universitet i Sør-Øst Norge. Studenter som tar en mastergrad i samfunnsanalyse rekrutteres til ett års deltidsengasjement i DSB for å få praksis. I studentens andre studieår kombineres 50 prosent engasjement i direktoratet med 50 prosent studier.

3.5.2

REDUSERE KONSULENTBRUKEN

DSB har i 2023 hatt fokus på å redusere konsulentbruken ytterligere fra 2022 i henhold til fellesføringene. Kjøp av konsulenttenester beløp seg til 51,8 mill. kroner, mot 60,5 mill. kroner i 2022. Det vises til spesifikasjon av årets kostnader til konsulentkjøp i note 5 i virksomhetsregnskapet⁸.

Konsulentbruken i DSB begrenses til områder og oppgaver der det vurderes å gi mest effektiv ressursbruk, og der det er behov for å innhente spesialkompetanse til konkrete oppgaver. Føringer om å redusere konsulentbruken på områder det ligger til rette for dette har blitt fulgt

opp gjennom året. Det er sterk bevissthet i virksomheten når det gjelder å begrense kjøp av tjenester. Det er i 2023 benyttet konsulenttenester i forbindelse med enkelte analyse- og undervisningsoppgaver, kommunikasjonskampanjer og utvikling av programvare og IKT-løsninger.

Kostnader til utvikling av programvare og IKT-løsninger utgjorde 6,4 mill. kroner som er en reduksjon på 4,6 mill. kroner sammenlignet med 2022. Beløpet ble benyttet til utvikling av Mobilbasert befolkningsvarling (nødvarsel) med tilhørende nettside, utvikling av DSBs fagsystemer og implementering av DFØ HR. Kjøpte tjenester til kurs og undervisning beløp seg til 5,6 mill. kroner som er en reduksjon på 1,7 mill. kroner fra 2022. Hoveddelen av kostnadene er knyttet til undervisning ved Brann- og redningsskolen og til kurs og undervisning av tjenestepliktige, ansatte i Sivilforsvaret og kompetanseheving av internasjonale kapasiteter.

Det ble benyttet konsulenttenester for til sammen 23,2 mill. kroner innen drift og utvikling av Nødnett, forberedelser til overgang til neste generasjons nødkommunikasjon, forlengelse av Nødnettkontrakt og til utskifting av kobbernettet i Nødnett. Kostnadene relaterer seg til hhv. Juridisk, økonomisk og IKT-relatert bistand mm. Videre er det benyttet 8 mill. kroner til andre konsulentkostnader knyttet til etableringen av Brann- og redningsskolen.

Kjøp av kommunikasjonstjenester utgjorde 8,6 mill. kroner, som er en økning på 4,1 mill. kroner fra 2022. Økningen skyldes kommunikasjonsaktiviteter i 2023 rettet mot befolkningen ved innføringen av Mobilbasert befolkningsvarling. I tillegg er det benyttet noe konsulentbistand til DSBs årlige egenberedskapskampanje.

⁸ Virksomhetsregnskapet inngår i kapittel 6

3.5.3

VURDERING AV MULIGHETEN FOR DESENTRALISERT ARBEID

I tildelingsbrevet for 2023 ble det gitt en fellesføring om at *virksomhetene skal vurdere muligheten for desentralisert arbeid og legge til rette for dette der det er formålstjenlig*. DSBs bidrag til å oppnå mer desentralisering av statlige arbeidsplasser og styrke lokale fagmiljøer i 2023:

- Etablering av Brann og redningsskolen i Tjeldsund kommune har ført til vekst i antall arbeidsplasser i regionen.

- Ved omorganisering i Sivilforsvaret i 2023 har flere stillinger blitt overført fra hovedkontoret til Sivilforsvarets kompetansesenter på Starum.
- Det er gjennomført ansettelser på hovedkontoret i Tønsberg der ansatte har sin hovedarbeidsplass ved en av DSBs desentraliserte lokasjoner.

3.6

RESSURSBRUK OG EFFEKTIVISERINGSTILTAK

3.6.1

RESSURSBRUK

Ressursbruken for 2023 beskrives med utgangspunkt i DSBs periodiserte regnskap og synliggjør kostnadene i perioden. Grunnlaget for beskrivelsene nedenfor er DSBs virksomhetsregnskap med noter som fremkommer i kapittel 6.

DSBs samlede tildeling på kapittel 0451 for 2023, inkludert overført beløp fra 2022 var på 2,33 mrd. Kroner. I tillegg mottok DSB refusjoner og benyttet seg av merinntektsfullmakter på enkelte inntektsposter. Mottatte og avgitte belastningsfullmakter påvirket også DSBs disponible ramme i 2023.

Tildelingen for 2023 er redusert fra 2,67 mrd. Kroner i 2022, og nedgangen skyldes i det vesentlige at DSB i 2022 hadde en bevilgning

knyttet til refusjon til kommunene og statsforvalterne mv. i forbindelse med karantenehotellordningen. Ordningen ble avsluttet i 2022 med påfølgende reduksjon i bevilget beløp.

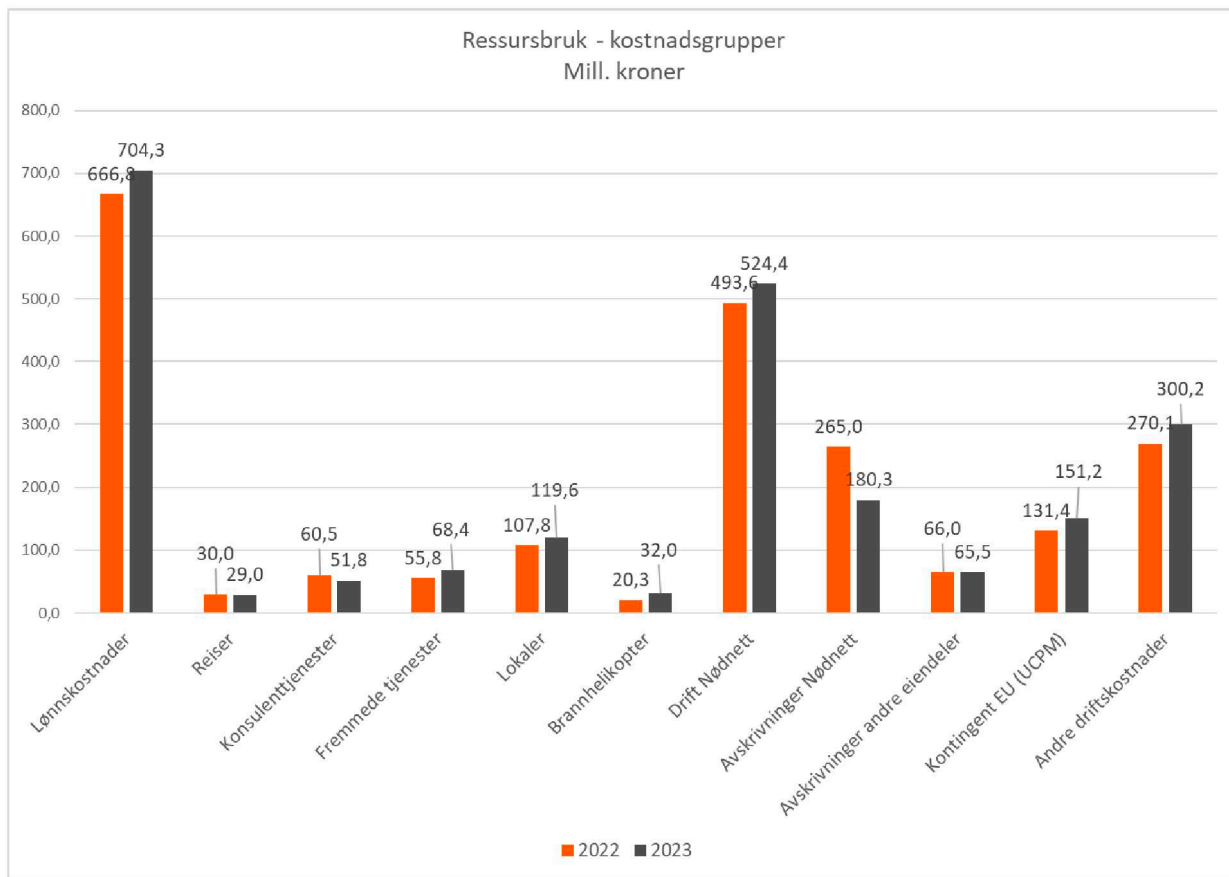
Utnyttelsesgraden på postene 01-99 er i 2023 på 92,2 prosent som er en nedgang fra 2022 på 4 prosentpoeng. Reduksjonen skyldes at DSB har flere prosjekter og aktiviteter som ikke har benyttet bevilgningen fullt ut i løpet av året, som følge av forsinkelser i leveranser som vil bli gjennomført og utbetalt i 2024.

Samlede driftskostnader i 2023 utgjorde 2,23 mrd. Kroner⁹ og omfatter lønnskostnader, andre driftskostnader, kostnader knyttet til beholdninger av varer og driftsmateriell og av- og nedskrivninger på anleggsmidler. Diagrammet nedenfor viser hvordan de samlede kostnadene fordelte seg på ulike kostnadsgrupper.

---

⁹ Sum driftskostnader i oppstillingen "resultatregnskap" i virksomhetsregnskapet, se kapittel 6

Figur 5: Ressursbruk inndelt i kostnadsgrupper 2022-2023

Lønnskostnader består av lønn, feriepenger, arbeidsgiveravgift, pensjonskostnader, andre ytelser, refusjoner fra NAV og lønn og godtgjørelser til befall og mannskap mm i Sivilforsvaret. Økningen i lønnskostnadene, eks. godtgjørelse til tjenestepliktige i Sivilforsvaret, fra 2022 til 2023 skyldes i det vesentlige en generell økning i lønnspliktige ytelser som følge av lønnsoppgjøret i 2023. Kostnadene per årsverk var 1 067 962 kroner i 2023 og er en økning på 5 prosent fra 2022. Godtgjørelse til befall og mannskaper i Sivilforsvaret har en netto økning på 5,6 mill. kroner fra 2022 til 2023, (18,8 prosent) og skyldes økt innsatsmengde i Sivilforsvaret i 2023, bla ved ekstremværet "Hans".

Det er en nedgang i konsulentbruken i DSB i 2023, jf. Beskrivelsen i kapittel 3.5.2, samtidig som det er en økning i kostnadsgruppen fremmede tjenester. Økningen i fremmede tjenester er i det vesentlige knyttet til tjenester til IKT drift. Økningen skyldes at DSB har gjort et strategisk valg om å gå fra innkjøp av systemer

og avskrive dem over levetiden, til å leie der årlig eksternt drift mm. kostnadsføres i gruppen fremmede tjenester. Dette synliggjøres også i avskrivningsandelen (hvor stor del av anleggsgruppen er avskrevet) for immaterielle eiendeler som per 31.12.23 er på 83,8 prosent.

Økningen i kostnader til lokaler fra 2022 skyldes økte husleiekostnader og vedlikehold av egne bygg og anlegg.

Kostnadene til skogbrannhelikopter (beredskap og bruk) økte med 57,6 prosent i 2023 og skyldes at skogbrannsesongen i 2023 var preget av lange perioder med tørt vær som medførte høy beredskap og mange helikopter i innsats samtidig. Videre ble skogbrannhelikopter benyttet under ekstremværet "Hans" til evakuering og transport ved ras og begrenset fremkommelighet over land.

Driftskostnader Nødnett utgjorde 524,4 mill. kroner og inneholder kostnader til leie av basestasjoner, strøm, vedlikehold og drift av

nettverk og kontrollrom. Driftskostnadene dekkes i hovedsak av brukerne av Nødnett gjennom abonnementsinntekter og refusjoner.

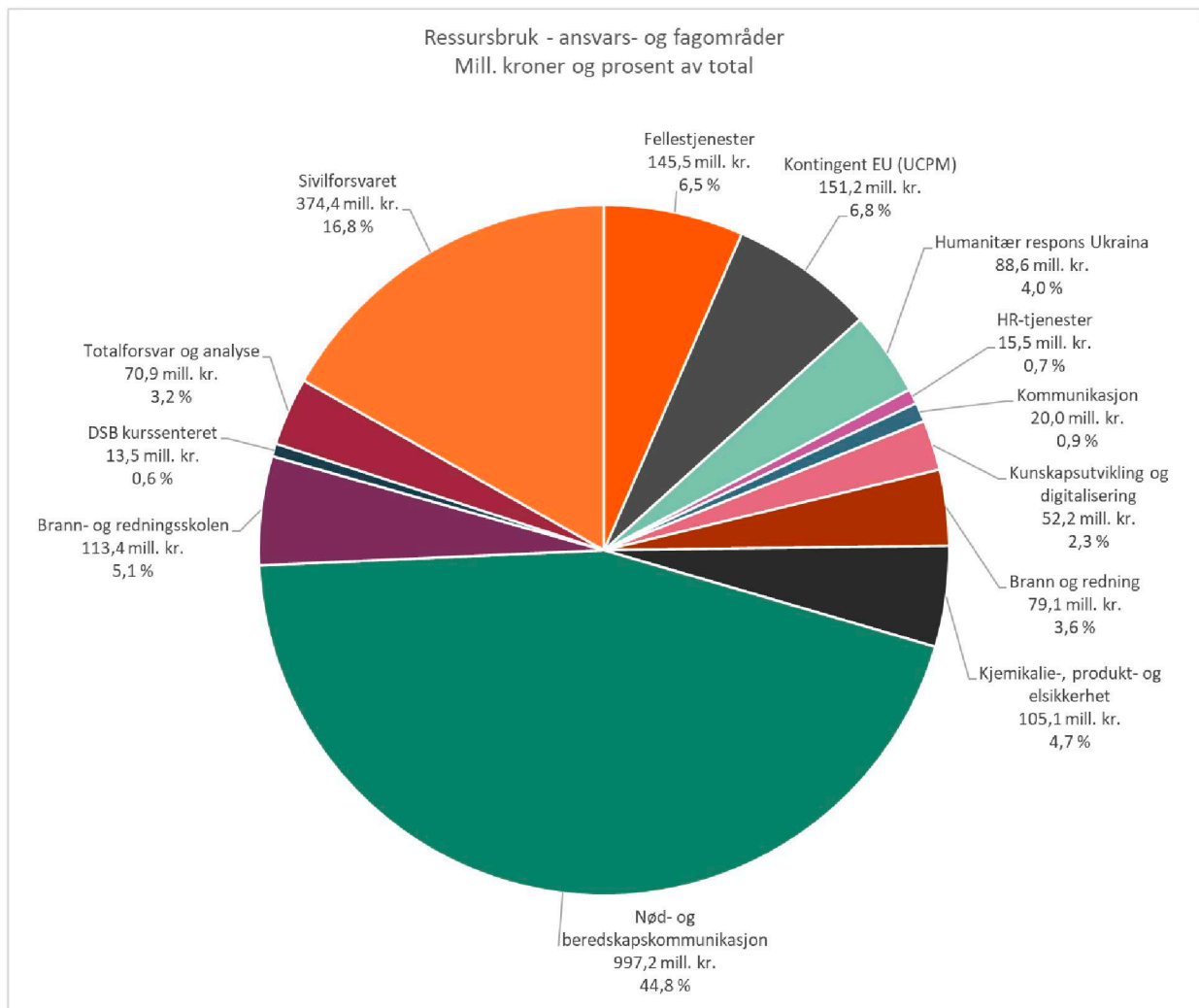
Avskrivningskostnader for 2023 gir uttrykk for kapitalslitet ved bruk av DSBs anleggsmidler. Avskrivningene knyttet til Nødnett er redusert, og anleggsmidlene skal i tråd med avskrivningsplanen være ferdig avskrevet ved utløpet av 2026.

DSB forvalter EUs ordning for sivil beredskap (UCPM) og betaler på vegne av Norge årlig

kontingent til EU. Det er en økning i kontingenten for 2023 på 19,8 mill. kroner fra 2022.

I gruppen andre driftskostnader inngår mindre utstyrsanskaffelser, øvrige driftskostnader, varekostnader og leie av maskiner mm. Gruppen har en økning i kostnadene på 30 mill. kroner fra 2022, og skyldes bl.a. økte varekostnader, beholdningsendringer i varelageret, innkjøp av arbeidsklær og verneutstyr i Sivilforsvaret og økte tilleggskostnader på Nødnett-kontrakten som ikke er aktivert.

Figur 6: Ressursbruk inndelt i ansvars- og fagområder 2023

Samlet ressursbruk i 2023 er i figuren ovenfor fremstilt med inndeling etter de ulike ansvars- og fagområdene som inngår i direktoratets oppgaveportefølje. Figuren viser samlede driftskostnader i de ulike delene av virksomheten, som består av fagavdelinger, driftsenheter som Sivilforsvaret, Brann- og redningsskolen og DSBs kurscenter og støttefunksjoner.

Avdeling for kunnskapsutvikling og digitalisering har virksomhetsovergrepene funksjoner, og det samme gjelder HR- og kommunikasjonsavdeling samt fellestjenester som IKT, økonomi, juridisk og sikkerhet.

Tjenesteområdet nød- og beredskapskommunikasjon stod for 45 prosent av DSBs samlede driftskostnader (997 mill. kroner). Driftskostnader relatert til Nødnett utgjorde om lag halvparten av dette, mens avskrivninger av infrastruktur i Nødnett utgjorde nær 20 prosent. Kostnader til utvikling av nytt system for nødvarsel finnes også i dette området.

Sivilforsvarets virksomhet utgjorde 17 prosent av de samlede driftskostnadene i DSB (374 mill. kroner). I Sivilforsvaret er kostnader til lønn og godtgjørelser (ansatte og tjenesteppliktige) ca. 2/3 av samlet kostnad. Ved utgangen av året var det 219 ansatte i distriktene, kompetansesenteret og nasjonale funksjoner i Sivilforsvaret, som var 32 prosent av antall ansatte i DSB.

Kontingent til EUs ordning for sivil beredskap (UCPM) utgjorde 7 prosent av samlet driftskostnad (151 mill. kroner). Norges deltakelse i UCPM har hatt en vesentlig kostnadsøkning de senere år som følge av håndtering av pandemien og oppskalering av ordningen. I tillegg hadde DSB 88,6 mill. kroner i kostnader til Norges humanitære respons til Ukraina og naboland gjennom UCPM, med finansiering dels fra UD og dels fra EU.

3.6.2

EFFEKTIVISERINGSTILTAK OG ARBEID MED GEVINSTREALISERING

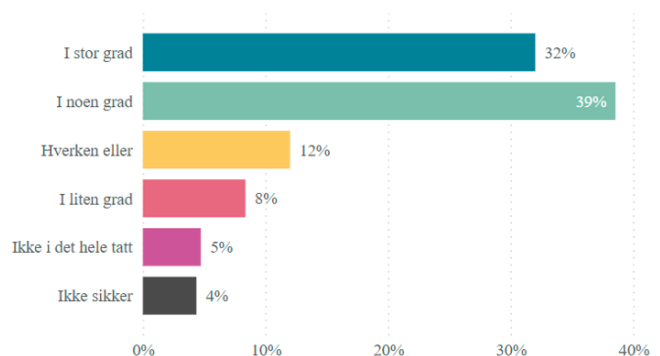
DSB arbeider kontinuerlig med effektivisering og gevinstrealisering og anvender prosjekt- og porteføljestyling for å sikre bedre

beslutningsgrunnlag og prioriteringer. Innenfor rammene av porteføljestyling er det etablert rutiner og arbeidsprosesser som bidrar til at DSB gjennomfører de tiltakene som gir best måloppnåelse, både i form av interne og eksterne gevinster.

Gevinstrealisering er godt innarbeidet i DSBs utviklingsprosesser og innovasjonsarbeid. Alle ideer og konseptutredninger skal beskrive forventet nytteeffekt på en måte som setter DSB i stand til å vurdere initiativer opp mot hverandre. På denne måten legges det til rette for prioritering og riktig beslutninger. Selve gevinstrealiseringen skjer etter at prosjektet er levert og iverksatt. Porteføljestyret følger opp gevinstrealiseringsplanene.

Digitalisering er et viktig virkemiddel i effektiviseringsarbeidet. Et eksempel er innføring av MS365 og Teams som har bidratt til en mer effektiv samhandling internt i DSB og med eksterne samarbeidspartnere. I en intern undersøkelse ble brukerne spurt om i hvor stor grad det oppleves at samhandlingen i DSB har blitt bedre etter innføring av DSB365. Resultatet nedenfor viser at innføringen har bidratt til bedre samhandling. DSB arbeider målrettet med å utvikle kompetanse og løsninger for å utnytte data på nye og mer verdiskapende måter.

Figur 7: Oppfattet forbedring av intern samhandling i DSB etter innføring av MS365

De siste årene har DSB også effektivisert gjennom at samlinger og møter i større grad har blitt gjennomført på egne lokasjoner.

KAPITTEL

4

Styring og
kontroll i DSB

4.1

DSBS OVERORDNEDE VURDERING AV STYRING OG KONTROLL

DSB vurderer samlet måloppnåelse i 2023 som god. Se nærmere omtale under kapittel 3.

Virksomhetsstyringen i DSB understøtter det samlede samfunnsoppdraget. Prinsippet om mål- og resultatstyring er førende for den interne styringen og for styringsdokumenter, prosesser og strategiarbeid i DSB.

DSB bruker et ledelses- og styringssystem for å understøtte den interne styringen, og til å følge opp rapportering på direktoratets mål- og resultatkrav, økonomi, risikostyring, prosjekt- og porteføljestyring og forvaltning av regelverk m.m. For å bidra til enhetlig praksis på DSBs arbeidsoppgaver og underlette etterlevelsen av eksternt og internt regelverk, benytter DSB et digitalt internkontrollsystem som inneholder alle interne styrende dokumenter. Systemet forenkler også registrering og oppfølging av bekymringsmeldinger, varsling av kritikkverdige forhold, sikkerhetsavvik, HMS-hendelser og brudd på internt eller eksternt regelverk. Systemet benyttes også til registrering og behandling av forbedringsforslag fra ansatte, og bidrar til arbeidet med kontinuerlig forbedring i DSB.

4.1.1

ØKONOMISTYRING

God økonomi- og ressursstyring er vesentlig for å sikre effektiv ressursutnyttelse. Det utarbeides en overordnet økonomisk status hver måned til ledelsen. Mer omfattende økonomirapportering med avviksforklaringer, analyser, nøkkeltall og årsprognose, utarbeides tertialvis. I tillegg avlegges eksternt regnskapsrapportering tertialvis til departementet.

DSB har en god og dokumentert internkontroll med innebygde kontroller i lønns- og økonomisystemene. I tillegg til regnskapsrapportering til statsregnskapet etter kontantprinsippet, avlegger DSB sitt virksomhetsregnskap etter periodiseringsprinsippet i tråd med de statlige regnskapsstandardene (SRS). Bruk av periodisert regnskap gir DSB god innsikt i ressursforbruket og en samlet oversikt over eiendeler og forpliktelser. Dette vurderes å gi et bedre grunnlag for intern styring og relevant styringsinformasjon til departementet. DSB balansefører varige driftsmidler og immaterielle eiendeler i henhold til statlig regnskapsstandard (SRS) 17 *Anleggsmidler*. Rutiner for aktivering, avhending og utrangering av anlegg sikrer oversikt, oppfølging og ajourhold av anleggsregisteret. I tillegg legger egne forsystemer til rette for oversikt og oppfølging av materiell og utstyr i Sivilforsvaret, og varige driftsmidler knyttet til Nødnett.

4.1.2

BUDSJETT 2023

DSB fikk i 2023 økte kostnader på 71,2 mill. kroner knyttet til endringer i Nødnett som følge av Telenors nedleggelse av sitt linjenett med kobberkabler for signaltransmisjon. DSBs drift er i det vesentlige bundet opp i faste kostnader som lønns- og personalkostnader og kostnader til lokaler og nødvendig infrastruktur. For å kunne håndtere kostnadene innenfor egen bevilgning og styre mot et budsjett i balanse, måtte DSB gjennomføre en rekke tiltak i 2023. Nødvendig kutt i kostnadene medførte ingen oppsigelser, men på enkelte områder valgte DSB og ikke reansette i stillinger. Det har i tillegg vært nødvendig å stoppe og å utsette enkelte prosjekter

og utviklingsaktiviteter, kutte i reisekostnader og i kurs og kompetansetiltak for ansatte. Til tross for den krevende budsjettsituasjonen i 2023 fikk DSB et mindreforbruk som skyldes periodeforskyvning i kostnadene knyttet til etablering av Brann- og redningsskolen og Mobil befolkningsvarsling (nødvarsel).

4.1.3

RISIKOSTYRING OG INTERNKONTROLL

DSBs overordnede risikovurderinger tar utgangspunkt i DSBs samlede oppdrag. DSB risikovurderer de ulike virksomhetsmålene og resultatkravene i tildelingsbrevet, DSBs øvrige oppdrag og ansvar gitt i hovedinstruksen. I tillegg vurderes risiko knyttet til internkontrollmålsettingene om målrettet og effektiv drift, pålitelig rapportering og etterlevelse av lover og regler. Risikovurderinger, med tilhørende risikoreduserende tiltak, registreres og følges opp i direktoratets ledelses- og styringssystem.

DSB orienterer departementet om virksomhetens overordnede risikovurderinger i styringsdialogen gjennom året.

4.1.4

SIKKERHETSSTYRING

DSB har stor oppmerksomhet på systematisk sikkerhetsarbeid i egen organisasjon. Dette skyldes en krevende sikkerhetspolitisk situasjon og et uoversiktlig trusselbilde. Virksomheten har i 2023 derfor arbeidet med blant annet å:

- videreutvikle sikkerhetskulturen gjennom kompetansehevede aktiviteter for alle ansatte, særlig knyttet til digital sikkerhet.
- øke integrasjonen av sikkerhetsmål, -aktiviteter/oppgaver, -ansvar og oppfølging i virksomhetens ledelse og internkontroll.
- iverksette konkrete tiltak for å redusere risiko for insidere.
- videreutvikle virksomhetens styringssystem for sikkerhet, gjennom sikkerhetsdokumentasjon, ledelsesforankring, trusselforståelse, involvering og kommunikasjon med virksomhetens ledelse

og de forskjellige fagområdene i virksomheten.

- følge opp funn fra revisjoner.

4.1.5

INTERNREVISJON

Internrevisjonen har i 2023 fullført en revisjon knyttet til tilsyn med storulykkeområdet og fulgt opp tidligere rapporter. Internrevisjonen av storulykkeområdet viser blant annet at DSB har et forbedringspotensial knyttet til metodeutvikling og effektiv ressursbruk. Funnene følges opp i DSBs internkontrollsystem.

Aktiviteten til internrevisjonen er på grunn av intern ressursbruk satt på vent inntil videre. DSB vil i 2024 evaluere og vurdere om nåværende modell og organiseringen av funksjonen er hensiktsmessig fremover.

4.1.6

BEHANDLING AV PERSONOPPLYSNINGER

DSB behandler store mengder personopplysninger om egne ansatte, våre 8000 tjenestepiktige og om privatpersoner som henvender seg til direktoratet i forbindelse med våre samfunnsoppdrag. Dette krever at vi arbeider systematisk og målrettet for å etterleve de lovpålagte kravene til å behandle personopplysninger. I 2023 har DSB startet arbeidet med å vurdere hvordan vi kan organisere personvernarbeidet på en mer hensiktsmessig måte. Det er en målsetting at dedikerte ressurser i systemforvaltningen ivaretar personvernet som en del av den daglige driften av DSBs IKT-systemer, og at personvernombudsrollen rendyrkes som en kontroll- og støttefunksjon. DSB fortsetter arbeidet med å øke kunnskapsnivået om personvern hos ansatte, samt sikre at personvernressurser kobles på nye IKT-prosjekter i rett tid.

DSB hadde i 2023 tre avvik på personopplysningssikkerheten og kommer til å arbeide videre med rutinene og å følge opp eventuelle avvik i 2024. DSBs personvernombud gir faglig bistand og gjennomfører interne tiltak for å øke kunnskapen og kompetansen på personvern i hele organisasjonen. Målet er at vi

sammen skal skape en god personvernkultur i DSB.

4.1.7

SÆRSKILTE VURDERINGER I FORBINDELSE MED ANSKAFFELSER

DSB er som offentlig virksomhet underlagt lov og forskrift om offentlige anskaffelser. Regelverket skal fremme effektiv bruk av samfunnets ressurser, og bidra til at det offentlige opptrer med integritet slik at allmenheten har tillit til at anskaffelser skjer på en samfunnstjenlig måte.

DSB har igangsatt arbeid med å revidere felles anskaffelsesstrategi for virksomheten. Strategien skal utformes i tråd med gjeldende regelverk, herunder gjeldende nasjonale seriøsitetsskrav for offentlige anskaffelser (Norgesmodellen) og vektlegging av klima- og miljøhensyn i offentlige anskaffelser. DSB har i dette arbeidet oppmerksomhet knyttet til forslag om vektlegging av beredskap ved anskaffelser, jf. Totalberedskapskommisjonens forslag om at *"beredskap og varighet på kontrakter som del av beredskap, må vektles høyere i offentlige anskaffelser på alle nivåer og i alle sektorer"* og Anskaffelseslovutvalgets pågående utredning knyttet til ny lov om offentlige anskaffelser.

4.1.8

OPPFØLGING AV TILLITSREFORMEN

I tildelingsbrevet for 2023 bes DSB å vurdere aktuelle tiltak for å ivareta intensjonene bak reformen. DSB er bedt om å vurdere om det er mulig å redusere interne styringssignaler, rapporteringskrav og resultatkrav som binder opp ressurser og innsnevrer handlingsrommet i oppgaveutførelsen.

I tråd med mål- og resultatstyring som styringsprinsipp, blir DSB styrt av departementet på overordnet nivå gjennom krav gitt i hovedinstruks og tildelingsbrev. Internt i DSB har vi begrenset omfang av rapportering ut over det som kommer frem av rapporteringskrav i tildelingsbrev og generelle statlige

rapporteringskrav. Gjennom en periode med stram økonomi har det imidlertid vært nødvendig med hyppigere økonomirapportering for å sikre god økonomistyring.

Følgende tiltak er gjennomført og planlagt for å ivareta intensjonen i tillitsreformen:

- Gjennomført eget lederprogram for alle lederne.
- Oppfølging av tillitsreformen er drøftet med de tillitsvalgte. Det er utarbeidet et felles notat fra arbeidsgiver og arbeidstakersiden om hvordan tillitsreformen skal følges opp.
- Det planlegges i løpet av 2024 å avholde en felles opplæring mellom alle ledere og tillitsvalgte i lov og avtaleverk.

4.2

OPPFØLGING AV RIKSREVISJONENS MERKNADER

Finansiell revisjon av regnskap og årsavslutning 2022

DSB har mottatt en ren revisjonsberetning for 2022. Revisjonsberetningen konkluderer med at DSBs årsregnskap for 2022 var i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten og at det ga et dekkende bilde av DSBs disponible bevilgninger, inntekter og utgifter for dette året.

Andre revisjoner fra Riksrevisjonen

Riksrevisjonen foretok en revisjon av elsikkerhetsområdet i 2023. Rapporten ble

publisert 26. oktober 2023. Rapporten konkluderte med at Justis- og beredskapsdepartementet og DSB ikke i tilstrekkelig grad har ivaretatt sitt ansvar for sikkerheten ved elektriske anlegg og for elektromedisinsk utstyr, i samsvar med eltilsynsloven. Riksrevisjonen konkluderer også med at DSB ikke følger bestemmelsene om statlig gebyr- og avgiftsfinansiering. Rapporten vil bli fulgt opp i 2024.

KAPITTEL

5

Vurdering av
framtidssutsikter

Norge er et av verdens tryggeste land å leve i, der borgernes grunnleggende trygghet er ivaretatt. Til tross for dette skjer det både store og små ulykker, kriser og andre uønskede hendelser.

Klimaendringer og klimatilpasning

Den siste meldingen til Stortinget om klimaendringene tegner en alvorlig situasjon. Hele klimasystemet er i endring og utviklingen går raskere og virkningene på naturen er mer omfattende og dramatiske. Uvær ødelegger hus og eiendom, skader viktig infrastruktur og kan føre til tap av menneskeliv. Større skred rammer lokalsamfunn oftere enn tidligere. Skog- og gressbranner skader natur og materielle verdier, kan føre til bortfall av strøm og elektronisk kommunikasjon og kan true liv og helse. Utviklingstrekket understreker nødvendigheten av å styrke forebygging, blant annet knyttet til arealplanlegging, for å redusere konsekvensene og for å styrke befolkningens egenberedskap.

Klimaendringene treffer hele samfunns-sikkerhetskjeden og fører til flere, samtidige og større hendelser. Dette får konsekvenser for store deler av DSBs oppgavespekter, og utfordrer særlig våre roller knyttet til samordning, beredskap og krisehåndtering. Klimaendringene påvirker også DSBs innsatsfaktorer som kompetanse, kapasitet, bygg og infrastruktur.

Behovet for å møte klimaendringene gir en stor vekst knyttet til bruk av nye energiformer, etablering av grønn industri, samt økt og annerledes bruk av elektrisitet. Dette gir nye risikoer innenfor DSBs myndighetsområder, med økt behov for regulering for å sikre en trygg utvikling for befolkningen.

Endret sikkerhetspolitisk situasjon

Den sikkerhetspolitiske situasjonen nasjonalt og internasjonalt er i stadig endring og påvirker handlingsrom og nødvendige prioriteringer framover. Dette skyldes ikke minst konsekvensene av Russlands krig mot Ukraina. I tillegg finnes det personer og aktører som ønsker å påføre det norske samfunnet skade og skape frykt. Totalberedskapskommissjonen skriver blant annet at de globale utviklingstrendene, risiko-, trussel- og sårbarhetsbildet gjør det nødvendig å endre hvordan Norge innretter beredskapen. Vi må sikre at samfunnsressursene brukes mer effektivt. Vi må endre den offentlige

beredskapsstrukturen, samtidig som vi tar vare på, og forsterker, det som fungerer godt. Alle relevante beredskapsressurser, inkludert næringslivet, må integreres i det nasjonale beredskapsarbeidet. For DSB får ny sikkerhetspolitisk situasjon særlig konsekvenser for samordningsrollen og DSB rolle i totalforsvaret. DSB må fokusere mer på sikkerhet og robusthet i systemene vi er ansvarlige for. Samtidig blir internasjonalt samarbeid i Norden og EU stadig viktigere.

Kommisjonen peker videre på at det er en svakhet ved dagens beredskap at aktørene i Norge som håndterer akutte hendelser, i stor grad benytter ulike digitale verktøy og tidvis manuelle systemer for å samvirke.

Totalberedskapskommissjonen mener at det haster å beslutte den videre prosessen for arbeidet med fremtidens nød- og beredskapskommunikasjon. Direktoratet skal ha høyt fokus på å utvikle neste generasjons nødnett, samtidig som dagens Nødnett må opprettholde den gode Nødnett-effekten.

Økt digitalisering

Akselerert digitalisering gir et stort gevinstpotensial for samfunnssikkerheten, men skaper også sårbarheter. Bruk av kunstig intelligens er nå en av de trendene som ser ut til å ha størst potensial for å endre både samfunnet vårt og offentlig sektor. Digitalisering er imidlertid ressurskrevende. For å realisere mulighetene som ligger i digitalisering, vil det være behov for kraftsamlinger både innad i DSB og mellom direktorater og sektorer. Behovet for løsninger på tvers av kommuner og etater krever koordinering på nasjonalt nivå, for eksempel innen nødkommunikasjon og på brann- og redningsområdet, der DSB kan spille en viktig rolle.

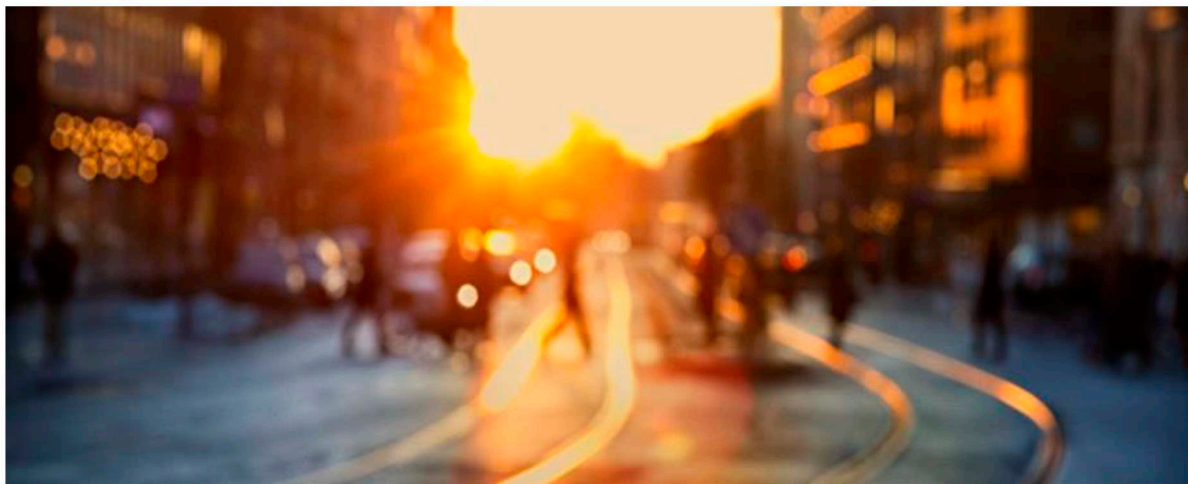
Mindre økonomisk handlingsrom og innovasjon

Strammere offentlig økonomi påvirker hele offentlig sektor, inkludert samfunns-sikkerhetsområdet. Utviklingen kommer til å stille stadig større krav til effektivisering og prioritering av knappe ressurser. Samtidig vil behovet for å styrke samfunnssikkerhet gjennom blant annet forebygging og beredskap øke. Perspektivmeldingen (2022-2023) påpeker at innovasjon i offentlig sektor skal bidra til produktivitet og omstilling.

Klimaendringer, globalisering, urbanisering, teknologiutvikling, digitalisering, demografisk utvikling og sikkerhetspolitiske endringer har stor betydning for arbeidet med samfunnssikkerhet i årene som kommer. Det samlede utfordringsbildet understreker nødvendigheten av

å styrke forebygging, inkludert arbeidet for å styrke befolkningens egenberedskap.

Foto: DSB

KAPITTEL

6

Årsregnskap DSB 2023

DSB legger frem regnskap etter to finansielle rammeverk: Kontantregnskap etter kravene for statsregnskapet, og periodisert virksomhetsregnskap i samsvar med de statlige regnskapsstandardene (SRS). DSBs årsregnskap omfatter disse kapitlene i statsbudsjettet:

451/3451 Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap

Budsjettkapitlene omfatter driftsutgifter og investeringer for direktoratet med underliggende driftsenheter, inkludert Sivilforsvaret og avdeling for nød- og beredskapskommunikasjon (NBK), skoler og regionskontorer, samt inntekter fra gebyrer, kurs- og skolevirksomhet m.m. og inntekter og refusjoner knyttet til Nødnett.

6.1

LEDELSESKOMMENTAR

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) er underlagt Justis- og beredskapsdepartementet (JD) og har hovedkontor i Tønsberg. DSB er et ordinært forvaltningsorgan som avlegger virksomhetsregnskapet etter periodiseringsprinsippet, slik det framgår av prinsippnoten til virksomhetsregnskapet.

DSB er på vegne av departementet et fag- og tilsynsorgan på samfunnssikkerhets- og beredskapsområdet. Direktoratet skal ha oversikt over risiko og sårbarhet i samfunnet, være pådriver i arbeidet med å forebygge ulykker, kriser og andre uønskede hendelser, og sørge for god beredskap og effektiv ulykkes- og krisehåndtering. DSB er statens kompetanseorgan for nød- og beredskapskommunikasjon, systemansvarlig myndighet og eier av samfunnskritisk infrastruktur, samt tjenesteleverandør for Nødnett. DSB understøtter Justis- og beredskapsdepartementets samordningsrolle og fører tilsyn med departementenes beredskapsarbeid.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten med tilhørende rundskriv og krav fra Finansdepartementet. DSB har, i samråd med Justis- og beredskapsdepartementet besluttet at vi skal føre og rapportere virksomhetsregnskapet i henhold til de statlige regnskapsstandardene. Årsregnskapet gir et dekkende bilde av DSBs disponible bevilgninger, og av regnskapsførte kostnader, inntekter, eiendeler og gjeld.

Vurdering av vesentlige forhold per 31.12.

Kontantregnskapet

Tildeling av bevilgninger

DSBs samlede tildeling for 2023 inkludert overført bevilgning fra 2022 var på 2,33 mrd. kroner på utgiftssiden og 825,6 mill. kroner på inntektssiden, jf. oppstilling av bevilgningsrapportering. I utgiftsbevilgningen inngikk bl.a. øremerkede midler på 136,2 mill. kroner til kontingent for deltagelse i EUs ordning for sivil beredskap (UCPM), 62,7 mill. kroner til etablering av fagskole for brann- og redningspersonell, 64 mill. kroner til økt operativ evne i Sivilforsvaret, 58,3 mill. kroner til utfasing av kobbernettet i Nødnett og 56 mill. kroner til mobilbasert befolkningsvarsling.

For 2023 var bevilgningen til skogbrannberedskapen, inkludert midler til brannforskning, på 32,4 mill. kroner inkludert overført beløp fra 2022.

I 2023 avga DSB belastningsfullmakter på 12 mill. kroner, hvorav 4,1 mill. kroner ble benyttet. Videre mottok DSB belastningsfullmakter på 346,1 mill. kroner og benyttet 117 mill. kroner.

Artskontorrapportering

Artskontorrapportering for 2023 viser netto rapportert til bevilgningsregnskapet, og hvilke eiendeler og gjeld som mellomværende med statskassen består av. Sum innbetalinger (fra drift) var 896,9 mill. kroner og utbetalinger (til drift) var 2,03 mrd. kroner. Netto investerings- og finansutgifter var 245,5 mill. kroner, innkretingsvirksomhet og andre overføringer til staten utgjorde 8,3 mill. kroner og tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten var 7,4 mill. kroner. Netto av utgifter og inntekter på felleskapitler som arbeidsgiveravgift, gruppelivsforsikring og nettoføringsordningen for merverdiavgift utgjorde -13,4 mill. kroner.

Mellomværende med statskassen

Mellomværende med statskassen per 31.12. utgjorde netto -92 mill. kroner, hvorav fordring ansatte var 0,4 mill. kroner, skyldig skattetrekk og offentlige avgifter netto -30,4 mill. kroner, avsatt pensjonspremie til Statens pensjonskasse -19,5 mill. kroner og annen gjeld -42,5 mill. kroner. Det er en netto endring på -50,3 mill. kroner i mellomværende i forhold til 1. januar 2023 som skyldes en reduksjon i skyldige offentlige avgifter, økning i avsatt pensjonspremie og en økning i annen gjeld. Det vises til oppstillingen i artskontorrapporten.

Virksomhetsregnskapet

Driftskostnader

Samlede driftskostnader per 31.12 utgjorde 2,23 mrd. kroner og bestod av lønnskostnader (inkludert pensjonspremie og andre ytelser) på 704,3 mill. kroner. Av- og nedskrivninger på anleggsmidler var 245,8 mill. kroner, hvorav 180,3 mill. kroner gjaldt Nødnett. Andre driftskostnader var 1,22 mrd. kroner og kostnader knyttet til beholdning av varer og driftsmateriell i Sivilforsvaret og beholdning av reservedeler i Nødnett 57,5 mill. kroner.

Planlagte oppdrag gitt gjennom tildelingsbrev og hovedinstruks sammen med håndtering av bl.a. ekstremvær og krig i Europa har medført høy aktivitet i DSB igjennom året og gitt bla. høyere lønnskostnader og godtgjøring til tjenestepliktige sammenlignet med 2022. Sivilforsvarets mannskaper har bistått i ulike hendelser fordelt på 64 534 timer som er en vesentlig økning sammenlignet med 2022 hvor antall innsatstimer utgjorde 42 469. Av større prosjekter som har krevd vesentlige ressurser i DSB i 2023 er arbeidet med etablering av Brann- og redningsskolen. Skolen startet opp med de første elevene 1. januar 2024. Enkelte aktiviteter er ikke ferdigstilt og arbeidet vil fortsette i 2024.

Antall utførte årsverk i 2023 er 614. Lønnsandel av DSBs totale driftskostnader i samme periode er på 29,4 prosent.

Driftsinntekter

Samlede driftsinntekter per 31.12. utgjorde 2,23 mrd. kroner, hvorav 1,33 mrd. kroner er inntekt fra bevilgning. Abonnementsinntekter Nødnett, refusjoner driftsutgifter og refusjoner større utstyrsanskaffelser i Nødnett, samt inntekter fra salg og leie var på til sammen 768,4 mill. kroner. DSBs driftsinntekter fra avgifter og gebyrer var på 124,3 mill. kroner, og tilskudd og overføringer på 9,8 mill. kroner.

DSB har oppnådd inntektskravene på alle inntektsposter i 2023.

Anleggsmidler

I 2023 investerte DSB i anleggsmidler for til sammen 277 mill. kroner. Av dette utgjorde investeringer i immaterielle eiendeler 12,7 mill. kroner og investeringer i materiell og utstyr i Sivilforsvaret 23,5 mill. kroner. Videre ble det investert for 201,6 mill. kroner i nettverkseiendeler, infrastruktureiendeler, radioterminaler og kontrollromutstyr til Nødnett, 9,4 mill. kroner i inventar og fast bygningsinventar leide bygg, 6,6 mill. kroner i egne bygg og tomter og 23,2 mill. kroner i maskiner og transportmidler.

Verdien på DSBs anleggsmidler økte i løpet av 2023 fra 1,55 mrd. kroner til 1,56 på grunn av høyere reinvesteringer enn avskrivninger i enkelte anleggsgrupper. For utstyr knyttet til Sivilforsvaret som materiell og transportmidler har det vært høyere investeringer enn avskrivninger, som underbygger forutsetningene i den øremerkede tildelingen til Sivilforsvaret. I forbindelse med utskifting av kobbernettet i Nødnett er det investert i infrastruktureiendeler under utvikling for 110 mill. kroner i 2023. Inntil ferdigstilling av arbeidet vil eiendelene ikke avskrives. For nettverkseiendeler, radioterminaler og kontrollromsutstyr i Nødnett som har vesentlig høyere avskrivninger enn investeringer, underbygger dette forutsetningene om at det ikke skal reinvesteres i dagens Nødnett.

Anleggsmidlene forutsettes å være ferdig avskrevet når statens driftskontrakt for Nødnett utløper ved utgangen av 2026.

Revisjon

Riksrevisjonen er ekstern revisor for DSB. DSB har per 15. februar 2024 ikke mottatt revisjonsberetningen for 2023. Beretningen forventes mottatt i løpet av 2. kvartal 2024.

Tønsberg, 15. februar 2024

Elisabeth Sørboe Aarsæther
direktør

6.2

KONTANTREGNSKAPET 2023

Regnskapsprinsipper

Årsregnskap for statlige virksomheter er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten (“bestemmelsene”). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av desember 2022 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 - de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- c) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet
- d) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen “Netto rapportert til bevilgningsregnskapet” er lik i begge oppstillingene.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet.

Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som DSB har rapportert til statsregnskapet.

Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet DSB har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva DSB har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser DSB står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

Artskontorrapporteringen

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorrapporteringen viser regnskapstall DSB har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. DSB har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke rapportert som en inntekt til statsregnskapet og derfor ikke vist som inntekt i artskontorrapporteringen.

OPPSTILLING AV BEVILGNINGSRAPPORTERING

Utgifts-kapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 2023	Merutgift (-) og mindreutgift
0451	Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap	01	Driftsutgifter	A	1 276 541 000	1 236 594 160	39 946 840
0451	Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap	21	Spesielle driftsutgifter	A	32 388 000	30 345 152	2 042 848
0451	Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap	22	Spesielle driftsutgifter - Nødnett	A	642 713 000	604 275 413	38 437 587
0451	Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	A	367 720 000	282 976 388	84 743 612
0451	Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap	70	Overføringer til private	A	7 433 000	7 433 000	0
0140	Utenriksdepartementet	21	Spesielle driftsutgifter	B		2 430 118	
0150	Humanitær bistand	70	Nødhjelp og humanitær bistand	B		111 134 713	
0163	Klima, miljø og hav	70	Miljø og klima	B		10 920	
0702	Helsedirektoratet	21	Spesielle driftsutgifter	B		3 390 458	
1633	Netto-ordning, statlig betalt merverdiavgift	01	Driftsutgifter			68 336 365	
Sum utgiftsført					2 326 795 000	2 346 926 687	

Inntekts-kapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 2023	Merinntekt(-) og mindreinntekt
3451	Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap	01	Gebyr	A	119 803 000	123 002 455	-3 199 455
3451	Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap	02	Refusjoner driftsutgifter Nødnett	A	35 795 000	35 852 850	-57 850
3451	Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap	03	Diverse inntekter	A	27 467 000	28 058 895	-591 895
3451	Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap	04	Refusjoner større utstyrsanskaffelser og vedlikehold Nødnett	A	78 909 000	97 893 175	-18 984 175
3451	Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap	05	Abonnementsinntekter og refusjoner Nødnett	A	544 236 000	584 493 544	-40 257 544
3451	Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap	06	Refusjoner	A	19 425 000	27 439 256	-8 014 256
5309	Tilfeldige inntekter i sin alminnelighet	29	Ymse			9 360 469	
5700	Arbeidsgiveravgift	72	Arbeidsgiveravgift			80 616 562	
Sum inntektsført					825 635 000	986 717 206	

Netto rapportert til bevilgningsregnskapet

1 360 209 481

Kapitalkontoer

60046201	Norges Bank KK /innbetalinger					1 210 168 219	
60046202	Norges Bank KK/utbetalinger					-2 520 085 093	
704100	Endring i mellomværende med statskassen					-50 292 607	
Sum rapportert						0	

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)

Konto	Tekst	2023	2022	Endring
704100	Mellomværende med statskassen	-92 037 540	-41 744 933	-50 292 607

NOTE A
FORKLARING AV SAMLET TILDELING

Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Annet	Samlet tildeling
0451 01 Driftsutgifter		1 276 541 000		1 276 541 000
0451 21 Spesielle driftsutgifter	1 200 000	31 188 000		32 388 000
0451 22 Spesielle driftsutgifter Nødnett	72 300 000	570 413 000		642 713 000
0451 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	152 461 000	215 259 000		367 720 000
0451 70 Overføringer til private		7 433 000		7 433 000
3451 01 Gebyr		119 803 000		119 803 000
3451 02 Refusjoner driftsutgifter Nødnett		35 795 000		35 795 000
3451 03 Diverse inntekter		27 467 000		27 467 000
3451 04 Refusjoner større utstyrsanskaffelser og vedlikehold Nødnett		78 909 000		78 909 000
3451 05 Abonnementsinntekter og refusjoner Nødnett		544 236 000		544 236 000
3451 06 Refusjoner		19 425 000		19 425 000

NOTE B
FORKLARING TIL BRUKTE FULLMAKTER OG BEREKNING AV OVERFØRBART BELØP

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/mindreutgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastningsfullmakter (-)	Merutgift(-)/mindreutgift etter avgitte belastningsfullmakter	Mer-/ mindre(-) inntekter iht merinntektsfullmakt	Om-disponering fra post 01 til post 45	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp ¹	Mulig overførbart beløp
0451 01 Driftsutgifter ²		39 946 840	-1 887 628	38 059 212	8 664 001	-21 000 000	25 723 213	63 827 050	25 723 213
0451 21 Spesielle driftsutgifter		2 042 848		2 042 848			2 042 848	1 559 400	1 559 400
0451 22 Spesielle driftsutgifter Nødnett ³	"kan overføres"	38 437 587		38 437 587	40 257 544		78 695 131	1 085 900 000	78 695 131
0451 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold ⁴	"kan overføres"	84 743 612	-2 189 591	82 554 021	18 984 175	21 000 000	122 538 196	427 103 000	122 538 196

¹ Maksimalt beløp som kan overføres er: 5 % av årets bevilgning på post 01 og 21, og sum bevilgning 2 siste år for post 22 og 45 med stikkord "kan overføres"

² Merinntekter av kapittel 3451 post 02, post 03 og post 06

³ Merinntekter av kapittel 3451 post 05

⁴ Merinntekter av kapittel 3451 post 04

Merknader til note B

Kapittel 451 post 01 Driftsutgifter

Posten viser 25,7 mill. kroner i overførbart mindreutgift. Mindreutgiften skyldes ubrukt bevilgning til etablering og drift av Brann- og redningsskolen samt utvikling og drift av nytt system for mobilbasert befolkningsvarsling (nødvarsel). Årsak til mindreutgift er forsinkelser og forskyving i utgifter, som vil påløpe i 2024. Iht. fullmakt gitt i tildelingsbrev for 2023 har DSB omdisponert 21 mill. kroner til post

45 for å dekke ekstraordinære utgifter i Nødnett som følge av Telenors avvikling av kobbernettet. Benyttede merinntektsfullmakter knyttet til posten gjelder i hovedsak refusjonsinntekter fra EU og andre samarbeidspartnere, salg av anleggsmidler samt deltakeravgifter (kap. 3451 post 06).

Kapittel 451 post 21 Spesielle driftsutgifter

Posten viser 1,6 mill. kroner i overførbar mindreutgift. Overført beløp vil supplere bevilgningen i 2024 til dekning av de variable utgiftene i forbindelse med statens skogbrannhelikopterberedskap.

Kapittel 451 post 22 Spesielle driftsutgifter – Nødnett

Posten viser 78,7 mill. kroner i overførbar mindreutgift. Mindreutgift på posten gjelder pågående aktiviteter innen drift av sentral infrastruktur i Nødnett. Benyttet merinntektsfullmakt gjelder abonnementsinntekter og refusjoner fra brukere av Nødnett (kap. 3451 post 05). Merinntekten skyldes økt omfang av tjenester og produkter som tilbys brukerne gjennom DSBs avtaler med leverandører i Nødnett, og som brukerne betaler for ved refusjon til DSB. Videre bidrar abonnementsinntekt til merinntekt på posten. Overført bevilgning vil benyttes til å finansiere ekstraordinære utgifter i Nødnett ved avvikling av kobbernettet, tiltak for sikkerhet i Nødnett og forpliktelser knyttet Nødnett-bestillinger på vegne av brukerne.

Kapittel 451 post 45 Større utstysanskaffelser og vedlikehold

Posten viser 122,5 mill. kroner i overførbar mindreutgift. Benyttet merinntektsfullmakt gjelder refusjon fra brukere av Nødnett for utstysanskaffelser (kap. 3451 post 04). Mindreutgift på posten knytter seg til pågående anskaffelser, og gjelder mobilbasert befolkningsvarsling, sikkerhet i Nødnett, materiell og utstyr i Sivilforsvaret, utbedring i lokaler som forvaltes av DSB samt utgifter ifm. samlokalisering av politiets operasjonssentraler og brannvesenets 110-sentraler. Forpliktelsene vil komme til utbetaling i 2024.

Mottatte belastningsfullmakter

Kapittel og post	Fullmaktsbeløp	Utgifter	Ubrukt
0140 21 Utenriksdepartementet - Spesielle driftsutgifter	2 500 000	2 430 118	69 882
0150 70 Utenriksdepartementet - Nødhjelp og humanitær bistand	338 467 000	111 134 713	227 332 287
0163 70 Utenriksdepartementet - Miljø og klima	45 000	10 920	34 080
0540 25 Digitaliseringsdirektoratet - Medfinansiering for digitaliseringsprosjekter	1 732 000	-	1 732 000
0702 21 Helsedirektoratet - Spesielle driftsutgifter	3 400 000	3 390 458	9 542
Sum	346 144 000	116 966 209	229 177 791

Mottatt belastningsfullmakt for 2023 fra Utenriksdepartementet (UD) omfattet drift av internasjonale kapasiteter i regi av DSB samt internasjonalt arbeid med katastrofeforebygging og klimatilpasning. Fullmakten inkluderte videre en andel av Norges betaling til EUs samordningsmekanisme for sivil beskyttelse (UCPM). Den vesentligste delen av fullmaktsbeløpet var øremerket til bistand og donasjoner til Ukraina og naboland via UCPM.

Belastningsfullmakt fra Digitaliseringsdirektoratet gjaldt medfinansiering av prosjekt for utvikling av digitalt verktøy for kommunenes risiko- og sårbarhetsanalyser i arealplanleggingen. Utviklingen ble midlertidig stoppet, og årets fullmakt ble ikke benyttet.

Belastningsfullmakt fra Helsedirektoratet ble gitt til drift og forvaltning av Norwegian Emergency Medical Team (NOR EMT).

Avgitte belastningsfullmakter

Kapittel og post	Fullmaktsbeløp	Utgifter	Ubrukt
0451 01 Driftsutgifter - belastningsfullmakt til Politidirektoratet	2 000 000	1 887 628	112 372
0451 45 Større utstyrsansk. og vedlikeh. - belastningsfullmakt til Politidirektoratet	10 000 000	2 189 591	7 810 409
Sum	12 000 000	4 077 219	7 922 781

Avgitt belastningsfullmakt til Politidirektoratet hadde som formål å dekke Politiets utgifter i forbindelse med etablering og drift av mobilbasert befolkningsvarsling (nødvarsel).

OPPSTILLING AV ARTSKONTORAPPORTERING

	2023	2022
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Innbetalinger fra gebyrer	123 002 455	121 685 962
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	6 145 580	5 278 885
Salgs- og leieinnbetalinger	764 088 558	676 200 616
Andre innbetalinger	3 617 564	2 587 256
Sum innbetalinger fra drift	896 854 158	805 752 719
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Utbetalinger til lønn	694 501 027	665 265 691
Andre utbetalinger til drift	1 332 274 954	1 153 392 240
Sum utbetalinger til drift	2 026 775 981	1 818 657 931
Netto rapporterte driftsutgifter	1 129 921 823	1 012 905 212
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Innbetaling av finansinntekter	961 229	35 711
Sum investerings- og finansinntekter	961 229	35 711
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Utbetaling til investeringer	245 418 953	196 342 095
Utbetaling av finansutgifter	37 600	668 050
Sum investerings- og finansutgifter	245 456 553	197 010 145
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter	244 495 324	196 974 434
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten		
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m,m,	8 280 671	740 645
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	8 280 671	740 645
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		
Utbetalinger av tilskudd og stønader	7 433 000	435 438 246
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer til andre	7 433 000	435 438 246
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler		
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309 inntekt)	1 079 799	808 081
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700 inntekt)	80 616 562	74 685 697
Nettoføringsordningen for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)	68 336 365	67 248 167
Sum inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler	-13 359 995	-8 245 611
Netto utgifter rapportert til bevilgningsregnskapet	1 360 209 481	1 636 331 634
Oversikt over mellomværende med statskassen		
Eiendeler og gjeld	31.12.2023	31.12.2022
Fordringer ansatte	354 133	161 062
Fordring offentlige avgifter	0	28 002 078
Skyldige offentlige avgifter	-704 540	0
Avsatt pensjonspremie til Statens pensjonskasse	-19 545 512	-12 003 477
Skyldig skattetrekk og andre trekk	-29 693 000	-28 771 146
Mottatte forskuddsbetalinger	-42 310 373	-29 302 297
Annen gjeld	-138 248	168 846
Sum mellomværende med statskassen	-92 037 540	-41 744 933

6.3

VIRKSOMHETSREGNSKAPET 2023

Regnskapsprinsipper

Virksomhetsregnskapet er satt opp i samsvar med de statlige regnskapsstandardene (SRS).

Transaksjonsbaserte inntekter

Transaksjoner resultatføres til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntekt resultatføres når den er opptjent. Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet hvor overføring av risiko og kontroll er overført til kjøper. Salg av tjenester inntektsføres i takt med utførelsen.

Inntekter fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer

Inntekt fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer resultatføres etter prinsippet om motsatt sammenstilling. Dette innebærer at inntekt fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer resultatføres i takt med at aktivitetene som finansieres av disse inntektene utføres, det vil si i samme periode som kostnadene påløper (motsatt sammenstilling).

Bruttobudsjetterte virksomheter har en forenklet praktisering av prinsippet om motsatt sammenstilling ved at inntekt fra bevilgninger beregnes som differansen mellom periodens kostnader og opptjente transaksjonsbaserte inntekter og eventuelle inntekter fra tilskudd og overføringer til virksomheten. En konsekvens av dette er at resultat av periodens aktiviteter blir null.

Kostnader

Kostnader som gjelder transaksjonsbaserte inntekter kostnadsføres i samme periode som tilhørende inntekt.

Kostnader som finansieres med inntekt fra bevilgning og inntekt fra tilskudd og overføringer, kostnadsføres i samme periode som aktivitetene er gjennomført og ressursene er forbrukt.

Pensjoner

SRS 25 Ytelser til ansatte legger til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming til pensjoner. Statlige virksomheter skal ikke balanseføre netto pensjonsforpliktelser for ordninger til Statens pensjonskasse (SPK).

DSB resultatfører arbeidsgiverandel av pensjonspremien som pensjonskostnad. Pensjon kostnadsføres som om pensjonsordningen i SPK var basert på en innskuddsplan.

Fra 2022 har SPK lagt om pensjonspremiemodellen for statlige virksomheter. Fra 1. januar 2022 betaler virksomheten en virksomhetsspesifikk hendelsesbasert arbeidsgiverandel som del av pensjonspremien. At premien er virksomhetsspesifikk, betyr at den beregnes ut fra den enkelte virksomhets forhold, ikke for grupper av virksomheter samlet. At den er hendelsesbasert, betyr at den tar hensyn til de faktiske hendelser i medlemsbestanden i virksomheten, slik at premiereserven er ajour i forhold til medlemmets opptjening. Medlemsandelen på to prosent av lønnsgrunnlaget er uendret.

Leieavtaler

DSB har valgt å benytte forenklet metode i SRS 13 om leieavtaler og klassifiserer alle leieavtaler som operasjonelle leieavtaler.

Klassifisering og vurdering av anleggsmidler

Anleggsmidler er varige og betydelige eiendeler som disponeres av DSB. Med varige eiendeler menes eiendeler med utnyttbar levetid på 3 år eller mer. Med betydelige eiendeler forstås eiendeler med anskaffelseskost på 50 000 kroner eller mer. Anleggsmidler er balanseført til anskaffelseskost fratrukket avskrivninger.

Inventar, IKT-utstyr, transportmidler samt en del materiell og utstyr i Sivilforsvaret med levetid på 3 år eller mer er balanseført selv om de enkeltvis har en verdi på under kr 50 000 da samlet verdi er vesentlig.

Varige driftsmidler nedskrives til virkelig verdi ved endret anvendelse eller utnyttelse, dersom virkelig verdi er lavere enn balanseført verdi.

Egenutvikling av programvare

Kjøp av bistand til utvikling av programvare er balanseført. Kostnader vedrørende bruk av egne ansatte knyttet til applikasjonsutviklingsfasen ved utvikling av programvare som anses å være sentral i DSBs drift blir også balanseført.

Klassifisering og vurdering av omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmidler/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Beholdning av varer og driftsmateriell

Beholdninger omfatter driftsmateriell som benyttes i eller utgjør en integrert del av DSBs offentlige tjenesteyting. Dette består av materiell og utstyr i Sivilforsvaret og reservedeler for Nødnett. Beholdninger av driftsmateriell er i all hovedsak verdsatt til anskaffelseskost. Reservedelslageret til Nødnett er eksterntfinansiert og har motpost som langsiktig forpliktelse.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Statens kapital

Statens kapital utgjør nettobeløpet av virksomhetens eiendeler og gjeld, og fremgår i regnskapslinjen for avregninger i balanseoppstillingen. Bruttobudsjetterte virksomheter presenterer ikke konsernkontoene i Norges Bank som bankinnskudd. Konsernkontoene inngår i regnskapslinjen avregnet med statskassen.

Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten presenteres etter periodisert prinsipp. Overtredelsesgebyr og tvangsmulkt regnskapsføres når kravet sendes ut.

Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten presenteres etter periodisert prinsipp. Tilskudd regnskapsføres når vedtak er fattet og godkjent for utbetaling.

Avsetning for langsiktige forpliktelser

Langsiktige forpliktelser som med sannsynlighetsovervekt (>50 prosent) vil komme til oppgjør, og som har vært mulig å estimere pålitelig er balanseført.

DSB har fjerningsforpliktelser knyttet til et brudd- og damvarslingsanlegg for Sivilforsvaret og en fjerningsforpliktelse knyttet til Nødnett. Fjerningsforpliktelsen knyttet til Nødnett rentejusteres årlig. Begge fjerningsforpliktelsene er bokført i balansen under avsetning langsiktige forpliktelser.

Reservedelslageret til Nødnett er eksterntfinansiert og er avsatt som en langsiktig forpliktelse. Enkelte av anleggsmidlene i Nødnett er finansiert av andre og er avsatt som en langsiktig forpliktelse. Forpliktelsen reduseres i takt med avskrivningene.

Statlige rammebetingelser

Selvassurandørprinsippet

Staten opererer som selvassurandør. Det er følgelig ikke inkludert poster i balanse eller resultatregnskap som søker å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller forpliktelser.

Merverdiavgift

DSB er registrert i merverdiavgiftsregisteret etter Merverdiavgiftslovens § 2-1. Det gjøres fradrag for inngående avgift på varer og tjenester som omsettes til andre, som bla Nødnett og skolevirksomheten. For resten av sin virksomhet er DSB omfattet av nettoføringsordningen for staten.

Statens konsernkontoordning

Statlige virksomheter omfattes av statens konsernkontoordning. Konsernkontoordningen innebærer at alle innbetalinger og alle utbetalinger daglig gjøres opp mot virksomhetens oppgjørskontoer i Norges Bank.

DSB tilføres ikke likvider gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. For bruttobudsjetterte virksomheter nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto i Norges Bank ved overgang til nytt regnskapsår.

RESULTATREGNSKAP

	Note	2023	2022
Driftsinntekter			
Inntekt fra bevilgninger	1	1 327 515 194	1 407 425 945
Inntekt fra tilskudd og overføringer	1	9 750 214	9 959 045
Inntekt fra avgifter og gebyrer	1	124 247 362	121 075 814
Salgs- og leieinntekter	1	765 021 712	658 980 769
Andre driftsinntekter	1	3 438 606	2 358 714
Sum driftsinntekter		2 229 973 088	2 199 800 288
Driftskostnader			
Varekostnader		57 490 561	37 234 314
Lønnskostnader	2	704 313 834	666 816 485
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	3,4	245 812 726	330 987 174
Nedskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	3,4	0	-45 167
Andre driftskostnader	5	1 219 045 856	1 132 170 115
Sum driftskostnader		2 226 662 977	2 167 162 921
Driftsresultat		3 310 111	32 637 367
Finansinntekter og finanskostnader			
Finansinntekter	6	1 279 608	147 823
Finanskostnader	6	4 589 719	32 785 190
Sum finansinntekter og finanskostnader		-3 310 111	-32 637 367
Resultat av periodens aktiviteter		0	0
Avregninger og disponeringer			
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)	7	0	0
Sum avregninger og disponeringer		0	0
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Avgifter og gebyrer direkte til statskassen	8	9 213 907	1 017 000
Avregning med statskassen innkrevingsvirksomhet		9 213 907	1 017 000
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten		0	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd til andre	9	7 433 000	435 438 246
Avregning med statskassen tilskuddsforvaltning		7 433 000	435 438 246
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		0	0

BALANSE

	Note	31.12.2023	31.12.2022
EIENDELER			
A. Anleggsmidler			
I Immaterielle eiendeler			
Programvare og lignende rettigheter	3	61 706 681	75 978 036
Immaterielle eiendeler under utførelse	3	57 101 744	51 927 252
Sum immaterielle eiendeler		118 808 425	127 905 288
II Varige driftsmidler			
Tomter	4	39 824 796	39 524 796
Bygninger og annen fast eiendom	4	255 039 104	254 487 350
Maskiner og transportmidler	4	90 026 439	72 459 178
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	4	69 563 317	85 273 058
Materiell og utstyr (Siviltforsvaret)	4	199 963 996	185 673 022
Infrastruktureiendeler under utvikling (Nødnett)	4	109 802 606	0
Nettverkseiendeler (Nødnett)	4	637 621 976	721 964 466
Radioterminaler og kontrollromsutstyr (Nødnett)	4	8 249 969	15 788 304
Sum varige driftsmidler		1 410 092 204	1 375 170 174
III Finansielle anleggsmidler			
Langsiktige fordringer	15	30 545 863	41 540 749
Sum finansielle anleggsmidler		30 545 863	41 540 749
Sum anleggsmidler		1 559 446 492	1 544 616 211
B. Omløpsmidler			
I Beholdning av varer og driftsmateriell			
Beholdninger av varer og driftsmateriell	11	138 756 346	106 570 607
Sum beholdning av varer og driftsmateriell		138 756 346	106 570 607
II Fordringer			
Kundefordringer	12	17 419 448	28 870 622
Opptjente, ikke fakurerte inntekter	13	83 888 233	53 104 107
Andre kortsiktige fordringer	14	196 915 533	241 378 583
Sum fordringer		298 223 214	323 353 312
III Bankinnskudd, kontanter og lignende			
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende		0	0
Sum omløpsmidler		436 979 559	429 923 919
Sum eiendeler drift		1 996 426 051	1 974 540 130
IV Fordringer vedrørende innkreivingsvirksomhet og andre overføringer			
Fordringer vedr. innkreivingsvirksomhet og andre overføringer til staten	8	1 461 931	528 695
Sum fordringer vedr. innkreivingsvirksomhet og andre overføringer		1 461 931	528 695
Sum eiendeler		1 997 887 982	1 975 068 825

	Note	31.12.2023	31.12.2022
STATENS KAPITAL OG GJELD			
C. Statens kapital			
I Virksomhetskapi tal			
Virksomhetskapi tal		0	0
Sum virksomhetskapi tal		0	0
II Avregninger			
Avregnet med statskassen (bruttobudsjetterte)	7a	1 379 154 412	1 380 707 148
Sum avregninger		1 379 154 412	1 380 707 148
Sum statens kapital		1 379 154 412	1 380 707 148
D. Gjeld			
I Avsetning for langsiktige forpliktelse r			
Avsetninger langsiktige fjerningsforpliktelse r	10a	199 075 370	194 588 567
Eksternfinansierte anleggsmidler	10b	108 684 039	104 657 765
Eksternfinansiert reservelager Nødnett	10b	17 408 014	15 591 837
Sum avsetninger for langsiktige forpliktelse r		325 167 423	314 838 169
II Annen langsiktig gjeld			
Øvrig langsiktig gjeld		0	0
Sum annen langsiktig gjeld		0	0
III Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		58 496 010	55 683 432
Skyldig skattetrekk		29 693 000	28 771 146
Skyldige offentlige avgifter		11 635 960	11 101 270
Avsatte feriepenge r		58 155 723	55 766 849
Mottatt forskuddsbetaling	13	44 001 725	31 417 571
Annen kortsiktig gjeld	16	91 583 729	96 783 240
Sum kortsiktig gjeld		293 566 147	279 523 508
Sum gjeld		618 733 570	594 361 677
Sum statens kapital og gjeld drift		1 997 887 982	1 975 068 825
IV Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer			
Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	9	0	0
Sum gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer		0	0
Sum statens kapital og gjeld		1 997 887 982	1 975 068 825

NOTE 1
DRIFTSINNTEKTER

	2023	2022
Inntekt fra bevilgninger		
Inntekt fra bevilgninger	1 327 515 194	1 407 425 945
Sum inntekt fra bevilgninger	1 327 515 194	1 407 425 945
Inntekt fra tilskudd og overføringer		
Tilskudd fra EU ¹	6 827 638	6 725 371
Tilskudd fra Gjensidigestiftelsen	484 400	1 770 000
Andre tilskudd og overføringer	2 438 175	1 463 674
Sum inntekt fra tilskudd og overføringer	9 750 214	9 959 045
Inntekt fra avgifter og gebyrer		
Avgift på farlige stoffer	74 054 276	70 080 807
Gebyrer/tilsynsavgifter	50 193 086	50 995 007
Sum inntekt fra avgifter og gebyrer	124 247 362	121 075 814
Salgs- og leieinntekter		
Abonnementsinntekter Nødnett	434 092 931	391 529 473
Øvrige salgsinntekter Nødnett, avgiftspliktig	224 366 600	171 900 849
Øvrige salgsinntekter, avgiftspliktig	68 624 984	60 565 183
Salgs- og driftsinntekter oppdrag og undervisning mm.	37 303 624	34 332 356
Leieinntekter	633 572	652 908
Sum salgs- og leieinntekter	765 021 712	658 980 769
Andre driftsinntekter		
Gevinst ved avgang av anleggsmidler	3 428 282	2 329 248
Andre inntekter	10 324	29 466
Sum andre driftsinntekter	3 438 606	2 358 714
Sum driftsinntekter	2 229 973 088	2 199 800 288

¹Se forklaring i note 13

NOTE 2
LØNSKOSTNADER

	2023	2022
Lønn ¹	479 728 106	458 046 401
Feriepenger ¹	59 689 286	57 520 993
Arbeidsgiveravgift ¹	80 923 873	75 149 958
Pensjonskostnader ²	53 721 457	50 013 246
Lønn balanseført ved egenutvikling av anleggsmidler ³	-1 815 059	-2 928 036
Sykepenger og andre refusjoner	-16 146 416	-12 919 416
Lønn og tillegg til befal og mannskap mm. i Sivilforsvaret	15 125 417	18 157 304
Godtgjørelse til mannskap i Sivilforsvaret ⁴	19 980 654	11 403 082
Andre ytelser	13 106 515	12 372 953
Sum lønnskostnader	704 313 834	666 816 485
Antall utførte årsverk	614	613

¹Lønn, feriepenger og arbeidsgiveravgift øker samlet med 29,6 mill. kroner sammenlignet med 2022. Økningen kan forklares hovedsakelig med lønnsoppgjøret for 2023.

²Premiesatsen for arbeidsgiverandelen utgjør for 2023 10,9 prosent (arbeidsgiverandel av pensjonspremien/pensjonsgrunnlaget i 2023). For regnskapsåret 2022 utgjorde premiesatsen 12,0 prosent.

³Inneholder lønn og sosiale kostnader, herunder feriepenger, arbeidsgiveravgift og pensjonskostnader.

⁴Økningen fra 2022 til 2023 skyldes økt innsatsmengde, blant annet ved ekstremværet "Hans".

NOTE 3

IMMATERIELLE EIENDELER

	Programvare og lignende rettigheter	Immaterielle eiendeler under utførelse	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	375 477 544	51 927 252	427 404 796
Tilgang i året	7 456 845	5 174 492	12 631 336
Avgang anskaffelseskost i året (-)	-82 349	0	-82 349
Fra immaterielle eiendeler under utførelse til annen gruppe i året	0	0	0
Anskaffelseskost	382 852 040	57 101 744	439 953 783
Akkumulerte nedskrivninger 01.01.	1 339 206	0	1 339 206
Nedskrivninger i året	0	0	0
Akkumulerte avskrivninger 01.01.	298 160 303	0	298 160 303
Ordinære avskrivninger i året	21 704 867	0	21 704 867
Akkumulerte avskrivninger avgang i året (-)	-59 017	0	-59 017
Balanseført verdi 31.12.2023	61 706 681	57 101 744	118 808 425
Avskrivningssatser (levetider)	5 -10 år / lineært	Ingen avskrivning	
Avhendelse av immaterielle eiendeler i 2023:			
Salgssum ved avgang anleggsmidler	0	0	0
- Bokført verdi avhendede anleggsmidler	-23 332	0	-23 332
= Regnskapsmessig gevinst/tap	-23 332	0	-23 332

Tilgangen immaterielle eiendeler under utførelse gjelder DSBs fagsystem PLIS. Tilgangen programvare og lignende rettigheter er i det vesentlige knyttet til Nødnett og til utvikling og oppgradering av DSBs fagsystemer.

NOTE 4
VARIGE DRIFTSMIDLER

	Tomter	Bygninger og annen fast eiendom	Maskiner og transportmidler	Driftsløsøre, inventar, verktøy o.l.	Materiell og utstyr (Siviltforsvaret) ¹
Anskaffelseskost 01.01.	39 524 796	282 299 919	94 209 949	143 762 953	278 864 914
Tilgang i året	300 000	6 309 819	23 218 246	9 377 874	23 507 401
Avgang anskaffelseskost i året (-)	0	0	-2 319 908	-808 097	-1 561 009
Omgruppering i året ³	0	0	2 888 918	-14 009 415	11 120 497
Anskaffelseskost 31.12.	39 824 796	288 609 738	117 997 205	138 323 315	311 931 803
Akkumulerte nedskrivninger 01.01	0	0	0	1 243 640	0
Nedskrivninger i året	0	0	0	0	0
Akkumulerte avskrivninger 01.01.	0	27 812 569	21 750 770	57 246 255	93 191 892
Ordinære avskrivninger i året	0	5 758 065	5 816 316	13 697 847	18 555 225
Omgruppering i året ³	0	0	1 595 974	-2 634 182	1 038 209
Akkumulerte avskrivninger avgang i året (-)	0	0	-1 192 294	-793 562	-817 519
Balanseført verdi 31.12.	39 824 796	255 039 104	90 026 439	69 563 317	199 963 996
Avskrivningssatser (økonomiske levetider)	Ingen avskrivning	10-60 år lineært	5-20 år lineært	3-50 år lineært	10- 50 år lineært
Avhendelse av varige driftsmidler i 2023:					
Salgssum ved avgang anleggsmidler	0	0	2 641 500	31 000	100 310
- Bokført verdi avhendede anleggsmidler	0	0	1 127 614	14 535	743 490
= Regnskapsmessig gevinst/tap	0	0	1 513 886	16 465	-643 180

	Infrastruktur-eiendeler under utvikling (Nødnett) ²	Nettverks-eiendeler (Nødnett) ¹	Radioterminaler og kontroll-romsutstyr (Nødnett)	Sum varige driftsmidler
Anskaffelseskost 01.01.	0	3 138 101 456	198 135 951	4 174 899 937
Tilgang i året	109 802 606	86 710 408	5 139 503	264 365 859
Avgang anskaffelseskost i året (-)	0	-31 712 681	-567 069	-36 968 765
Omgruppering i året ³	0	0	0	0
Anskaffelseskost 31.12.	109 802 606	3 193 099 183	202 708 384	4 402 297 029
Akkumulerte nedskrivninger 01.01	0	2 127 278	330 549	3 701 467
Nedskrivninger i året	0	0	0	0
Akkumulerte avskrivninger 01.01.	0	2 414 009 712	182 017 098	2 796 028 296
Ordinære avskrivninger i året	0	167 602 567	12 677 838	224 107 859
Omgruppering i året ³	0	0	0	0
Akkumulerte avskrivninger avgang i året (-)	0	-28 262 351	-567 069	-31 632 796
Balanseført verdi 31.12.	109 802 606	637 621 976	8 249 969	1 410 092 204
Avskrivningssatser (økonomiske levetider)	Ingen avskrivning	3-15 år lineært	3-15 år lineært	
Avhendelse av varige driftsmidler i 2023:				
Salgssum ved avgang anleggsmidler	0	0	0	2 772 810
- Bokført verdi avhendede anleggsmidler	0	3 450 330	0	5 335 970
= Regnskapsmessig gevinst/tap	0	-3 450 330	0	-2 563 160

¹Verdsatt fjerningsforpliktelse er redegjort for i note 10A.

²Anleggsmidler knyttet til utfasing av kobbernett i Nødnett. Ny anleggsgruppe fra 2023 og derfor ingen saldo pr 1.1.

³Utstyr i Siviltforsvaret og Brann- og redningsskolen er omgruppert fra driftsløsøre til maskiner og utstyr i Siviltforsvaret.

Total balanseført verdi for varige driftsmidler per 31.12 utgjør 1 410 mill. kroner. Det er per 31.12 tilganger i varige driftsmidler på 264 mill. kroner og av- og nedskrivninger på 224 mill. kroner.

I forbindelse med utskifting av kobbernettet i Nødnett er det investert i infrastruktureiendeler under utvikling for 110 mill. kroner. Inntil ferdigstilling vil disse ikke avskrives. Det er i tillegg gjort vesentlige investeringer i nettverkseiendeler og kontrollromsutstyr til Nødnett, materiell og utstyr til Sivilforsvaret og i driftsløsøre, inventar og maskiner og transportmidler.

NOTE 5

ANDRE DRIFTSKOSTNADER

	2023	2022
Husleie	73 577 471	69 478 847
Siteleie inkl strøm Nødnett	121 328 316	85 914 623
Vedlikehold egne bygg og anlegg	14 583 531	6 392 116
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	2 383 808	2 127 654
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	29 022 850	29 837 322
Leie maskiner, inventar og lignende	22 415 554	22 780 725
Mindre utstyrsanskaffelser	147 887 192	128 111 476
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	6 050 415	6 131 443
Kjøp av konsulent tjenester*	51 811 577	60 480 517
Kjøp av andre fremmede tjenester**	68 371 631	55 784 183
Brannhelikopter - beredskap/flytid	31 983 059	20 327 114
Reiser og diett	29 029 706	29 965 983
Tap ved avgang anleggsmidler	4 442 688	1 926 405
Øvrige driftskostnader ¹	213 135 011	205 235 221
Nødnett***	403 023 046	407 676 487
Sum andre driftskostnader	1 219 045 856	1 132 170 115

¹Kontingent for deltakelse i EUs ordning for sivilberedskap (UCPM) utgjorde 151 mill. kroner i 2023 og 131 mill. kroner i 2022.

*Kjøp av konsulent tjenester	2023	2022
Utvikling av programvare og IKT-løsninger	6 336 919	10 903 421
Kurs og undervisning, hovedsakelig Brann- og redningsskolen	5 563 576	7 285 280
Utredning og analyser samt annet	23 274 648	28 440 862
Andre konsulent tjenester som revisjon, juridisk bistand, kommunikasjon, rekruttering	16 636 434	13 850 953
Sum kjøp av konsulent tjenester	51 811 577	60 480 517

**Kjøp av fremmede tjenester	2023	2022
Tjenester knyttet til IKT drift	40 119 492	30 970 179
Økonomiske bidrag	4 615 560	6 315 876
Andre fremmede tjenester	23 636 580	18 498 128
Sum kjøp av fremmede tjenester	68 371 631	55 784 183

***Nødnett	2023	2022
Vedlikehold av nettverk/kontrollrom	196 813 886	200 455 835
Drift av nettverk/kontrollrom	42 281 702	40 905 971
Operatørtjenester/nettverk	68 283 466	78 287 504
Tjenestnivå (SLA) - refusjon ¹	-8 938 914	-11 089 673
Kommunikasjon Nødnett (transmisjon)	104 582 905	99 116 851
Sum Nødnett	403 023 046	407 676 487

¹Kompensasjonsordning for Nødnett hvor DSB får refundert kostnader på grunn av feil på linjer til basestasjoner, ikke overholdt oppetid etc.

TILLEGGSSINFORMASJON OM OPERASJONELLE LEIEAVTALER

	Immaterielle eiendeler	Tomter, bygninger og annen fast eiendom ¹	Maskiner og transportmidler	Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	Infrastruktur-eiendeler ²	Sum
Varighet inntil 1 år	0	0	0	0	0	0
Varighet 1-5 år	0	39 856 291	3 346 564	0	214 719 145	257 922 000
Varighet over 5 år	0	35 010 698	0	0	0	35 010 698
Kostnadsført leiebetaling for perioden	0	74 866 989	3 346 564	0	214 719 145	292 932 699

¹Avtaler vedrørende husleie på leide lokasjoner.

Det er inngått avtale med Statsbygg for Brann- og redningsskolen fra 1.1.2024. Dette medfører en økning i forpliktelser med varighet mer enn 5 år fra 2024.

²Avtaler vedrørende site-leie og transmisjon/linjer knyttet til Nødnett.

NOTE 6

FINANSINNTEKTER OG –KOSTNADER

	2023	2022
Finansinntekter		
Renteinntekter	9 530	32 513
Valutagevinst (agio)	1 181 442	1 560
Annen finansinntekt	88 636	113 750
Sum finansinntekter	1 279 608	147 823
Finanskostnader		
Rentekostnad fjerningsforpliktelse ¹	4 486 803	32 275 187
Andre rentekostnader	37 523	75 231
Valutatap (disagio)	65 393	434 772
Sum finanskostnader	4 589 719	32 785 190

¹Fjerningsforpliktelse knyttet til Nødnett rentejusteres årlig. Se note 10A.

NOTE 7A

SAMMENHENG MELLOM AVREGNET MED STATSKASSEN OG MELLOMVÆRENDE MED STATSKASSEN

Forklaring til at periodens resultat ikke er lik endring i avregnet med statskassen i balansen			
	31.12.2023	31.12.2022	Endring
Avregnet med statskassen i balansen	1 379 154 412	1 380 707 148	-1 552 736
Endring i avregnet med statskassen			
Konsernkontoer i Norges Bank			
Konsernkonto utbetaling			-2 520 085 093
Konsernkonto innbetaling			1 210 168 219
Netto trekk konsernkonto			-1 309 916 874
Innbetalinger og utbetalinger som ikke inngår i virksomheten drift (er gjennomstrømningsposter)			
- Innbetaling innkrevingsvirksomhet og andre overføringer			-9 213 907
+ Utbetaling tilskuddsforvaltning og andre overføringer			7 433 000
Bokføringer som ikke går over bankkonto, men direkte mot avregning med statskassen			
+ Inntektsført fra bevilgning (underkonto 1991 og 1992)			1 329 331 370
- Gruppeliv/arbeidsgiveravgift (underkonto 1985 og 1986)			-81 696 360
+ Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift (underkonto 1987)			66 216 507
Andre avstemmingsposter (spesifiseres) ¹			-601 000
Forskjell mellom resultatført og netto trekk på konsernkonto			1 552 736
Resultat av periodens aktiviteter før avregning mot statskassen			0
Sum endring i avregnet med statskassen²			1 552 736

¹ Det ble i 2023 avdekket 4 kjøretøy på til sammen 601 000 kroner som ikke var med i åpningsbalansen. Disse er tatt inn i anleggsregisteret og postert mot mellomværende med statskassen.

² Sum endring i avregnet med statskassen skal stemme med periodens endring ovenfor.

Bakgrunnen for at periodens resultat ikke er lik endring i avregnet med statskassen i balansen for bruttobudsjetterte virksomheter er at konsernkontoene i Norges Bank inngår som en del av avregnet med statskassen i balansen. I tillegg må det tas hensyn til enkelte transaksjoner som ikke er knyttet til virksomhetens drift og transaksjoner som ikke medfører ut- eller innbetaling. Ovenfor vises de ulike postene som er grunnen til at endring i avregnet med statskassen i balansen ikke er lik balansens resultat.

NOTE 7B

SAMMENHENG MELLOM AVREGNET MED STATSKASSEN OG MELLOMVÆRENDE MED STATSKASSEN

Forskjellen mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen			
	31.12.2023	31.12.2023	
	Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	Forskjell
Immaterielle eiendeler, varige driftsmidler og finansiering av disse			
Immaterielle eiendeler	118 808 425	0	118 808 425
Varige driftsmidler	1 410 092 204	0	1 410 092 204
Sum	1 528 900 629	0	1 528 900 629
Finansielle anleggsmidler			
Andre fordringer	30 545 863	0	30 545 863
Sum	30 545 863	0	30 545 863
Omløpsmidler			
Beholdninger av varer og driftsmateriell	138 756 346	0	138 756 346
Kundefordringer	17 419 448	0	17 419 448
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	83 888 233	0	83 888 233
Andre fordringer	196 915 533	354 133	196 561 400
Fordringer vedrørende innkrevingsvirksomhet	1 461 931	0	1 461 931
Sum	438 441 491	354 133	438 087 358
Langsiktige forpliktelser og gjeld			
Avsetninger langsiktige forpliktelser	-325 167 423	0	-325 167 423
Øvrig langsiktig gjeld	0	0	0
Sum	-325 167 423	0	-325 167 423
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-58 496 010	0	-58 496 010
Skyldig skattetrekk og andre trekk	-29 693 000	-31 508 617	1 815 617
Skyldige offentlige avgifter	-11 635 960	-704 540	-10 931 419
Avsatte feriepenger	-58 155 723	0	-58 155 723
Mottatt forskuddsbetaling	-44 001 725	-42 310 373	-1 691 352
Annen kortsiktig gjeld	-91 583 729	-17 868 144	-73 715 586
Sum	-293 566 147	-92 391 674	-201 174 474
Sum	1 379 154 412	-92 037 540	1 471 191 952

Mellomværende med statskassen består av kortsiktige fordringer og gjeld som etter økonomiregelverket er rapportert til statsregnskapet (S-rapport). Avregnet med statskassen viser finansieringen av virksomhetens netto omløpsmidler. Netto omløpsmidler består av kortsiktige eiendeler som beholdninger og kundefordringer, redusert for kortsiktig gjeld som leverandørgjeld og skyldige skatter og avgifter. Dersom virksomheten har finansielle anleggsmidler eller langsiktige forpliktelser inngår disse i beregningen av avregnet med statskassen.

NOTE 8

INNKREVINGSVIRKSOMHET OG ANDRE OVERFØRINGER TIL STATEN

	2023	2022
Avgifter og gebyrer direkte til statskassen		
Tvangsmulkt (produkter og kjemikalier)	350 000	0
Tvangsmulkt/vedtak fra Næringslivets sikkerhetsorganisasjon (NSO)	33 000	22 000
Overtredelsesgebyr (el-installasjoner)	635 000	300 000
Overtredelsesgebyr (mannskap i Sivilforsvaret)	820 500	695 000
EU - fraktrerefusjoner vedr Ukraina	7 370 068	0
Annet, renter etc.	5 339	0
Sum avgifter og gebyrer direkte til statskassen	9 213 907	1 017 000

Fordringer vedrørende innkrevingsvirksomhet og andre overføringer	2023	2022
Fordringer til pålydende	1 461 931	528 695
Sum fordringer vedrørende innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	1 461 931	528 695

NOTE 9

TILSKUDDSFORVALTNING OG ANDRE OVERFØRINGER FRA STATEN

	2023	2022
Tilskudd til andre		
Norsk Elektroteknisk Komite (NEK)	4 974 000	4 740 000
Norsk Brannvernforening	2 459 000	2 337 000
Kommuner - Karantenehotellordning	0	428 361 246
Sum utbetalinger av tilskudd til andre	7 433 000	435 438 246

DSB hadde i 2022 ansvar for ordningen med karantenehotell. Det ble refundert til kommunene de utgiftene de har hatt knyttet til å gjennomføre ordningen på vegne av staten, bla utgifter til hotell, vakt, transport og egne utgifter.

Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	2023	2022
Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	0	0
Sum gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	0	0

NOTE 10 A

SPESIFISERING AV EIENDELER MED FJERNINGSFORPLIKTELSE

	31.12.2023	31.12.2022
Avsetning for langsiktige fjerningsforpliktelser		
IB Avsetning for fremtidig fjerningsforpliktelser	194 588 567	194 588 567
Renter 2023 ¹	4 486 803	
Sum avsetninger for forpliktelser	199 075 370	194 588 567
Varige driftsmidler med fjerningsforpliktelser		
Eiendeler med fjerningsforpliktelser (eiendelene er også inkludert i note 4) ²	27 549 884	37 122 624
Sum eiendeler med fjerningsforpliktelser	27 549 884	37 122 624

¹Endring skyldes renteberegning fjerningsforpliktelse Nødnett.

²Endring skyldes avskrivninger på anleggene.

Fjerningsforpliktelser Nødnett

Ved en eventuell terminering av dagens Nødnett er DSB forpliktet til å fjerne installasjoner på basestasjoner og bringe lokasjoner tilbake til sin opprinnelige stand. DSB vurderer det med en sannsynlighetsovervekt at installasjonene på et framtidig tidspunkt må fjernes (mer enn 50 prosent sannsynlighet). Forpliktelsen rentejusteres årlig.

Fjerningsforpliktelser Sivildforsvaret

Ved Sivildforsvarets to dambrudd varslingsanlegg i hhv Sirdal og Hallingdal har DSB en forpliktelse ved en eventuell nedleggelse. Dette gjelder tetting av tak og vegg-gjennomganger. DSB vurderer at det er sannsynlig at arbeidet må utføres. Anleggene er ferdig avskrevet.

Fjerningsforpliktelse Brann- og redningsskolen

DSB har kartlagt hvilke mulige miljøforpliktelser som finnes knyttet til øvingsfeltet ved Brann- og redningsskolen, men det er ikke gjort noen økonomiske vurderinger knyttet til opprydding og eventuelle tiltak. Det har ikke vært mulig å estimere en pålitelig verdi for det økonomiske oppgjøret knyttet til forpliktelsen. Dette er basert på usikkerheten knyttet til omfanget av forurensing, estimering av kostnader knyttet til håndtering av farlig avfall, samt at DSB ikke har noen estimater knyttet til miljørydding av kjente miljøforpliktelser ved øvingsfeltet. Med bakgrunn i dette inngår ikke forpliktelsen i balanseoppstillingen.

NOTE 10 B

SPESIFISERING AV ØVRIGE FORPLIKTELSE

	31.12.2023	31.12.2022
Avsetning for øvrige forpliktelser		
Forpliktelser knyttet til varelager Nødnett ¹	17 408 014	15 591 837
Forpliktelser knyttet til anleggsmidler Nødnett ²	108 684 039	104 657 765
Sum avsetninger for øvrige forpliktelser	126 092 053	120 249 602
Eiendeler med forpliktelser		
Omløpsmidler med forpliktelser- varelager Nødnett ¹	17 408 014	15 591 837
Anleggsmidler Nødnett (eiendelene er også inkludert i note 4) ²	108 684 039	104 657 765
Sum eiendeler med øvrige forpliktelser	126 092 053	120 249 602

¹Varelageret til Nødnett er finansiert av brukerne.

²Noen av anleggsmidlene tilknyttet Nødnett er finansiert av brukerne.

NOTE 11

SPESIFISERING AV BEHOLDNING AV VARER OG DRIFTSMATERIELL

	31.12.2023	31.12.2022
Anskaffelseskost		
Reservedeler til Nødnett	17 408 014	15 591 837
Beholdninger av driftsmateriell i Sivilforsvaret	121 348 332	90 978 769
Sum anskaffelseskost	138 756 346	106 570 607
Ukurans	0	0
Sum ukurans	0	0
Sum beholdning av varer og driftsmateriell	138 756 346	106 570 607

Verdien av beholdningen av reservedeler i Nødnett har hatt en liten økning fra 2022 til 2023.

Sivilforsvarets beholdning av varer og driftsmateriell, inkludert lager for internasjonale innsatser, har i 2023 økt med 30,3 mill. kroner. Endringene i ordinære beholdninger av varer og driftsmateriell er på 21,6 mill. kroner og skyldes vesentlige økninger i verdien i personlig utrustning og CBRNE-utstyr.

Investeringene i lager for internasjonale innsatser utgjorde 8,7 mill. kroner. Sivilforsvaret er i slutfasen med gjenoppbyggingen av EMT og det er kjøpt inn medisinsk forbruksmaterieell og medisinsk utstyr mm.

NOTE 12

KUNDEFORDRINGER

	31.12.2023	31.12.2022
Kundefordringer til pålydende	11 277 162	8 707 071
Kundefordringer til pålydende, nød- og beredskapskommunikasjon	6 919 906	22 533 534
Avsatt til forventet tap (-) ¹	-672 715	-857 128
Avsatt til forventet tap (-) ¹ , nød- og beredskapskommunikasjon	-104 905	-1 512 855
Sum kundefordringer	17 419 448	28 870 622

¹Her er det tatt en vurdering av hver enkelt post eldre enn 90 dager etter forfallsdato.

NOTE 13

OPPTJENTE, IKKE FAKTURERTE INNTEKTER/MOTTATT FORSKUDDSBETALING

	31.12.2023	31.12.2022
Opptjente, ikke fakturerte inntekter (fordring)		
Fordring mot nødetatene og andre kunder	10 498 727	7 514 908
Refusjoner EU ¹	73 389 506	45 589 199
Sum opptjente, ikke fakturerte inntekter	83 888 233	53 104 107
Mottatt forskuddsbetaling (gjeld)		
Gjensidigestiftelsen (Brannløftet)	1 705 375	2 189 775
EU-midler ²	40 853 681	29 226 272
Øvrig	1 442 669	1 524
Sum mottatt forskuddsbetaling	44 001 725	31 417 571

¹Det er avsatt for refusjon i forbindelse med oppdraget på Haiti som beløper seg til 35,7 mill. kroner, fraktrufusjoner på 34,8 mill. kroner og for øvelsen Arctic Reihn på kr 2,8 mill. kroner.
²DSB har mottatt forskudd fra EU vedrørende oppdraget på Haiti på kr 40,6 mill. kroner. Forskuddet blir inntektsført når EU har revidert og godkjent regnskapet fra oppdraget.

NOTE 14 ANDRE KORTSIKTIGE FORDRINGER

	31.12.2023	31.12.2022
Personallån	354 133	81 062
Reiseforskudd	0	80 000
Forskuddsbetalte kostnader til leverandør Nødnett ¹	156 071 309	190 762 994
Forskuddsbetalt leie	14 222 973	13 853 232
Andre forskuddsbetalte kostnader	24 216 531	10 085 815
Andre fordringer (NAV-refusjoner, MVA-oppgjør)	2 050 587	26 515 479
Sum andre kortsiktige fordringer	196 915 533	241 378 583

¹DSBs avtaler med leverandør av Nødnett og utstyr til bruk i nettet, medfører milepælsutbetalinger uten at eierskapet til driftsmidlene overtas.

NOTE 15 LANGSIKTIGE FORDRINGER

	31.12.2023	31.12.2022
Amortiserte kostnader ¹	28 484 158	39 647 141
Andel lager Kopstad (Sivilforsvaret) ²	1 947 047	1 858 411
Depositum	114 657	35 197
Sum langsiktig fordringer	30 545 863	41 540 749

¹ Dette er bl.a. etableringskostnader for transmisjonslinjer til basestasjoner og kontrollrom. Levetiden på linjene skal følge kontraktens varighet, og kostnaden fordeles derfor over kontraktens levetid. Beløpet som skal fordeles over levetiden er balanseført og kostnadsføres fortløpende hver måned.

² DSB har en langsiktig fordring knyttet til et makeskifte med Tønsberg kommune fra 2008. Beløpet rentejusteres årlig.

NOTE 16 ANNEN KORTSIKTIG GJELD

	31.12.2023	31.12.2022
Skyldig lønn ¹	-2 415	985
Annen gjeld til ansatte ²	31 984 917	30 607 843
Påløpte kostnader ³	31 478 387	23 529 622
Avstemmingsdifferanser ved rapportering til statsregnskapet	88 326	-221 931
Gjeld til kunder Nødnett ⁴	28 034 513	42 866 721
Sum annen kortsiktig gjeld	91 583 729	96 783 240

¹ Tilgodebeløp i 2023 på grunn av negativ netto ansatte.

² Påløpt fleksitid, reisetid, feriedager, overtid og vakter.

³ Påløpte kostnader leverandører.

⁴ Ses i sammenheng med Forskuddsbetalte kostnader til leverandører Nødnett i note 14.

Direktoratet for
samfunnsikkerhet
og beredskap

DSB
Rambergveien 9
Postboks 2014
3103 Tønsberg

+47 33 41 25 00

postmottak@dsb.no
www.dsb.no

/DSBNorge

dsb_norge

dsbnorge

Februar 2024

Riksrevisjonen

DIREKTORATET FOR SAMFUNNSSIKKERHET OG
BEREDSKAP (DSB)
Org. Nr.: 974760983

Riksrevisjonens beretning

Konklusjon

Riksrevisjonen har revidert årsregnskapsoppstillingene for Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap for regnskapsåret 1. januar - 31. desember 2023. Årsregnskapsoppstillingene består av oppstilling av bevilgnings- og artskontorrapportering, virksomhetsregnskap og noter, herunder sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Oppstilling av bevilgnings- og artskontorrapporteringen viser at 1 360 209 481 kroner er rapportert netto til bevilgningsregnskapet. Oppstilling av virksomhetsregnskapet viser driftsinntekter på 2 229 973 088 kroner og driftskostnader på 2 226 662 977 kroner, avgifter og gebyrer direkte til staten er 9 213 907 kroner, og at tilskudd til andre er 7 433 000 kroner.

Etter Riksrevisjonens mening

- oppfyller årsregnskapsoppstillingene gjeldende krav,
- gir oppstilling av bevilgnings- og artskontorrapporteringen med noter et dekkende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger, inntekter og utgifter for 2023 og kapitalposter per 31. desember 2023, i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten, og
- gir oppstilling av virksomhetsregnskapet med noter et dekkende bilde av virksomhetens resultater for 2023 og av eiendeler, gjeld og statens kapital per 31. desember 2023, i samsvar med statlige regnskapsstandarder (SRS).

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med *lov om Riksrevisjonen*, *instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon (ISSAI-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til lov, instruks og disse standardene er beskrevet nedenfor under Riksrevisjonens oppgaver og plikter ved revisjonen. Vi er uavhengige av virksomheten i samsvar med kravene i lov og instruks om Riksrevisjonen og ISSAI 130 Code of Ethics utstedt av International Organisation of Supreme Audit Institutions (INTOSAI's etikkregler), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon i årsrapporten

Ledelsen er ansvarlig for informasjonen i årsrapporten. Øvrig informasjon består av ledelseskomentarer (i del VI) og annen øvrig informasjon (del I–V) i årsrapporten. Riksrevisjonens konklusjon ovenfor om årsregnskapsoppstillingene dekker ikke informasjonen i øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapsoppstillingene er det vår oppgave å lese øvrig informasjon i årsrapporten. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen, årsregnskapsoppstillingene og kunnskapen vi har opparbeidet oss under revisjonen av

årsregnskapsoppstillingene, eller hvorvidt den øvrige informasjonen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom den øvrige informasjonen fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at den øvrige informasjonen i årsrapporten:

- er konsistent med årsregnskapsoppstillingene og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende regelverk

Ledelsens og det overordnede departementets ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet som gir et dekkende bilde i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten og de statlige regnskapsstandardene (SRS). Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide årsregnskapet som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Det overordnede departementet har det overordnede ansvaret for at virksomheten rapporterer relevant og pålitelig resultat- og regnskapsinformasjon og har forsvarlig intern kontroll.

Riksrevisjonens oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapsoppstillingene

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapsoppstillingene som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som gir uttrykk for Riksrevisjonens konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den, enkeltvis eller samlet, med rimelighet kan forventes å påvirke de beslutningene brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapsoppstillingene.

Som del av en revisjon i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoene for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapsoppstillingene, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av internkontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av virksomhetens interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige, og om tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- dersom vi gjennom revisjonen av årsregnskapsoppstillingene får indikasjoner på vesentlige brudd på administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten, gjennomfører vi utvalgte revisjonshandlinger for å kunne uttale oss om hvorvidt det er vesentlige brudd på slike regelverk.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapsoppstillingene, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapsoppstillingene gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et dekkende bilde i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten og de statlige regnskapsstandardene (SRS).

Vi kommuniserer med ledelsen blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i den interne kontrollen som vi avdekker gjennom revisjonen. Vi informerer overordnede departementet om funn og svakheter.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om etterlevelse av administrative regelverk for økonomistyring

Vi uttaler oss om hvorvidt vi er kjent med forhold som tilsier at virksomheten har disponert bevilgningene på en måte som i vesentlig grad strider mot administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten. Uttalelsen gis med moderat sikkerhet og bygger på ISSAI 4000 for etterlevelsesrevisjon. Moderat sikkerhet for uttalelsen oppnår vi gjennom revisjon av årsregnskapsoppstillingene som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi finner nødvendige.

Basert på revisjonen av årsregnskapsoppstillingene er vi ikke kjent med forhold som tilsier at virksomheten har disponert bevilgningene i strid med administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten.

Oslo; 03.05.2024

Etter fullmakt

Åse Kristin Berglihn Hemsén
ekspedisjonssjef

Kari Haugen
avdelingsdirektør

Beretningen er godkjent og ekspedert digitalt.